

Γλέντι στο Κούτσουρο

ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ

Χρονικά

ΚΩΔΙΚΟΣ 4171

ΕΚΛΟΓΕΣ
21-5-2023
ΣΕΛ. 11

ΕΤΟΣ 30ο - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 126 - ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2023
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΡΑΧΟΥΛΑΣ
Εκδότης σύμφωνα με το Νόμο: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ - Τηλ. 6976777462

Γράφει ο Λάμπρος Γριβέλλας
lampgriv@gmail.com

Οι Ρωμαίοι στη Θεσσαλία

Η Θεσσαλία, όπως και η υπόλοιπη Ελλάδα, δεν κατακτήθηκαν από τους Ρωμαίους με πόλεμο. Οι Ρωμαίοι ήταν άριστοι πολιτικοί. Εκμεταλλεύτηκαν τις έριδες και τις αντιπαλότητες μεταξύ των ελληνικών πόλεων-κρατών, και έβαλαν πόδι στα ελληνικά εδάφη, ως σύμμαχοι και ελευθερωτές. Το ίδιο συνέβη και στη Θεσσαλία. Το εθνικό μας ελάττωμα, να αναμειγνύουμε τους ξένους στις εσωτερικές υποθέσεις μας, είναι πολύ παλιό, και φοβάμαι ότι δεν διδαχθήκαμε τίποτε από τα παθήματά μας.

Το 197 π.Χ. οι Αιτωλοί, με σύμμαχο το βασιλιά των Αθαμάνων Αμύνανδρο (Αργιθέα), βρίσκονταν σε διαμάχη με τους Μακεδόνες. Οι Αιτωλοί ζήτησαν βοήθεια από τους Ρωμαίους και η Σύγκλητος έστειλε τον Ύπατο Τίτο Φλαμίνιο στην Ελλάδα. Εκείνος, αφού νίκησε τον

μακεδόνα βασιλιά Φίλιππο Γ' στον Αώο ποταμό (Αλβανία), προχώρησε προς τη Θεσσαλία.

Επειδή στη Θεσσαλία επικρατούσε φιλομακεδονικό πνεύμα, οι Ρωμαίοι, για να τρομοκρατήσουν τον πληθυσμό, έδειξαν απερίγραπτη αγριότητα. Κατάσφαξαν τους πιο σημαντικούς πολίτες και λεηλάτησαν τις πόλεις απ' όπου πέρασαν. Την καταστροφή της Θεσσαλίας συμπλήρωσαν οι Αιτωλοί και οι Αθαμάνες, που έπαιξαν το ρόλο του σύγχρονου ταγματασφαλίτη.

Η κατάκτηση της Θεσσαλίας ολοκληρώθηκε περίπου ως εξής: Στην περιοχή Φαρσάλων και στη θέση "Κυνός Κεφαλές" παρατάχθηκε για να αντιμετωπίσει τους Ρωμαίους ο μακεδονικός στρατός. Στη φοινική μάχη που ακολούθησε (197 π.Χ.), η μακεδονική φάλαγγα ηττή-

Ο Ρωμαίος ύπατος Τίτος Κουίνκιος Φλαμίνιος

Συνέχεια στην 3η σελ.

Σ' αυτό το φύλλο θα διαβάσετε...

1. Λάμπρου Γριβέλλα: "Οι Ρωμαίοι στη Θεσσαλία".....σελ. 1-3	1-3
2. Αγγελου Ζαχαρόπουλου: "Κλεισθένης και Οστρακισμός" ..1-3	1-3
3. Γιώργου Κατσιούλα: "Αντιπυρική προστασία".....1-4	1-4
4. Βασιλή Καραγιάννη: "Καλοκαίρι στη Ραχούλα".....1-4	1-4
5. Σούλας Τόσκα-Κάμπα: "Λαϊκή θεραπευτική".....1-4	1-4
6. Μάρκου Παπά: "Της πείνας το τυρί".....1-5	1-5
7. Παναγιώτη Κατσιούλα: "Ανάσταση στο Ζωγρί".....1-5	1-5
8. Γιώργου Ζαχαρόπουλου: "Ένα επεισόδιο με τον Καραϊσκάκη".....1-3	1-3
9. Κοινωνικά-Συνδρομές-Ανέκδοτα.....2	2
10. Για τους μικρούς μας φίλους: "Τα δακρυάκια" (Μ. Παπά).....2	2
11. Ο παπάς με τα κουκιά.....2	2
12. "Τα 10 γιατροσόφια της γιαγιάς".....2	2
13. Ιστορικές σελίδες: "Η εαρινή επίθεση των Γερμανών κατά της Ελλάδας"- "Τα Σηληπτικά".....6	6
14. Δροσίνης και Παλαμάς.....7	7
15. "Νίκος Κατσίκας: 436 Ανανάτητα ερωτήματα" Παρουσίαση βιβλίου.....7	7
16. "Παγκόσμια ημέρα της Μητέρας".....7	7
17. "Δεν φτάνει που μας κλέβουν, υποτιμούν και τη γλώσσα μας".....7	7
18. "Η ιστορία του νεοελληνικού νομισματός".....7	7
19. "Η λαογραφία του Μάη".....8	8
20. Προσέχουμε την υγεία μας: "Πώς να προφυλάξετε την καρδιά σας το καλοκαίρι".....8	8
21. "Τα μυστικά της καλλιέργειας του αμπελιού".....9	9
22. "Δέκα χρόνια μετά τον εμφύλιο".....10	10
23. "Η διαίρεση του χρόνου στο Αττικό Ημερολόγιο".....10	10
24. "Πατέρας και γιος".....10	10
25. Λάμπρου Γριβέλλα: "Πάσχα στο χωριό".....11	11
26. Εκλογές 21-5-2023.....11	11
27. "Εκλογές στη Ραχούλα τα παλιότερα χρόνια".....11	11
28. "Σόλων, Έλληνας αεί παίδες εστέ, γέρον δε Έλληνας ουκ έστι" (χρονογράφημα).....12	12
29. Μια φωτογραφία, χίλιες λέξεις.....12	12

Γράφει ο Άγγελος Ζαχαρόπουλος, Επίτιμος Διευθ. της Ευρωπαϊκής Επιτροπής πρ. Γενικός Διευθ. του Υπουργείου Γεωργίας μέλος της Κεντρικής Επιτροπής Διαπρέσεων για την ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ (ο τελευταίος επίσημ.)

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ ΚΑΙ ΟΣΤΡΑΚΙΣΜΟΣ

Ο Κλεισθένης ήταν εκείνος που γκρέμισε την τυραννία των Πεισιστρατιδών, η οποία είχε κρατήσει πολλά χρόνια. Ο ίδιος ίδρυσε την Αθηναϊκή δημοκρατία το 508 π.χ. Το πρώτο του μέλημα ήταν η περιφύρηση της νεαρής δημοκρατίας έναντι κάποιου πιθανού επίδοξου τύραννου. Προς τούτο κατέφυγε σε ένα πρωτόγνωρο σύστημα, τον οστρακισμό.

Όστρακα ήταν τεμάχια πήλινων αγγείων πάνω στα οποία ο πολίτης σημείωνε το όνομα κάποιου θεωρούμενου ως πιθανού επίδοξου τυράννου.

Συνέχεια στην 3η σελ.

ΑΝΤΙΠΥΡΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Ημέρα αντιπυρικής προστασίας ανακήρυξε την 1η Μαΐου η Πυροσβεστική Υπηρεσία, και ορθώς έπραξε. Ελπίζουμε ότι η ημέρα αυτή δεν θα περιοριστεί σε εορτασμούς και φιέστες, αλλά θα αποτελέσει την απαρχή δρομολόγησης μιας σειράς ενεργειών τόσο εκ μέρους της Πυροσβεστικής, όσο και άλλων

Γράφει ο Γιώργος Δ. Κατσιούλας

συναφών υπηρεσιών για την προστασία των δασών, αλλά και των αστικών περιοχών που κινδυνεύουν από εγκαταλεημένα ξεροκλαδα και ξερά χόρτα, καθ' όλη της διάρκειας

Συνέχεια στην 4η σελ.

Γράφει ο Βασίλης Χρ. Καραγιάννης

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΤΗ ΡΑΧΟΥΛΑ

Τη σχολική χρονιά 1954-55 υπηρετούσα -νεοδιορισμένος δάσκαλος- στην Αγναντιά Καλαμπάκας. Στις 26 Ιουνίου 1955, ημέρα Κυριακή, αφού πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη σχολική γιορτή, αναχώρησα για το χωριό μου, τη Ραχούλα. Μια μέρα ξεκούραση και την Τρίτη το πρωί, 28 του

Αλωνισμός με Πατόζα

Συνέχεια στην 4η σελ.

Λαϊκή θεραπευτική Από το βιβλίο της "Λαογραφικά Αργιθέας"

Πώς θεραπεύαν οι Αγραφιώτες τα συνήθη νοσήματα

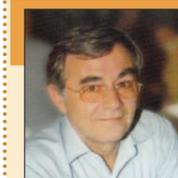
Καλόγερος (λουθνάρι). Όταν κάποιος είχε καλόγερο, βάζανε επάνω στομυμισμένη φλούδα ελατου ή και ρετσίνι, που το κρατούσαν ένα 24/ωρο και μετά το άλλαζαν, ώσπου να ωριμάσει. Επίσης βάζανε επάνω στο συγκεκριμένο σημείο βρασμένο ρύζι ή ψημένο στη φωτιά κρεμμύδι, κολοκύνθια βρασμένα ή άλλα μαλακτικά.

Για τη σπλήνα. Στην περίπτωση που κάποιος υποφέρει από τη σπλήνα του, τον ποτίζουν σπληνόχορτο, που το μαζεύουν από τα κοντινά βουνοτόπια και το

Γράφει η Λαογράφος Σούλα Τόσκα-Κάμπα

Συνέχεια στην 4η σελ.

Γράφει ο Μάρκος Παπάς

ΤΗΣ ΠΕΙΝΑΣ ΤΟ ΤΥΡΙ

Τα πρώτα χρόνια της ζωής μου, πριν πάω στο Δημοτικό, τα πέρασα περισσότερο με τον παππού και τη γιαγιά, γονείς του πατέρα μου, παρά με τους γονείς μου. Οι γονείς μου τότε έλειπαν συνήθως όλη την ημέρα από το σπίτι. Έφευγαν νύχτα και γύριζαν νύχτα, ασχολούμενοι με το κοπάδι, με τους κήπους και τα χωράφια. Ευτυχώς είχα την τύχη να έχω μια χαρισματική γιαγιά και έναν υπέροχο παππού. Δυο γλυκιάτατους ανθρώπους που διέθεταν τη σοφία των χρόνων τους, πλούσια πείρα και πολλή στοργή. Αυτοί ήταν και οι πρώτοι μου παιδαγωγοί, οι πρώτοι μου δάσκαλοι.

Συνέχεια στην 5η σελ.

Γράφει ο Παναγιώτης Αγαμ. Κατσιούλας

Ανάσταση στο Ζωγρί

Κάθε χρόνο ο πατέρας μου, παραμονή της Ανάστασης, έσφαζε ένα αρνί άσπρο και το ετοίμαζε για ψήσιμο την ημέρα της Λαμπρής. Η μάνα μου έπαιρνε τη σηκωταριά και τα αντεράκια και έκανε τη μαγειρίτσα που την τρώγαμε μετά από την Ανάσταση.

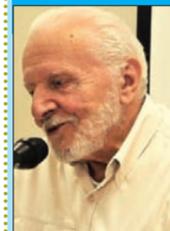
Όταν σουρούπωνε και

βάζαμε τα γιδοπρόβατα στη

Συνέχεια στην 5η σελ.

Ένα επεισόδιο με τον Καραϊσκάκη Από τις παραδόσεις που διασώθηκαν

Γράφει ο Γιώργος Ζαχαρόπουλος*

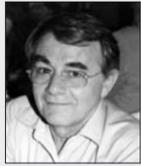
Το 1823 το φθινόπωρο, ο Καραϊσκάκης με τα παλικάρια του ξεκίνησε από τα Θεσσαλικά Άγραφα να πάει στη δυτική Ελλάδα. Στο δρόμο τούς έπιασε δυνατή βροχή και οι χείμαρροι έγιναν ποτάμια. Σε έναν από αυτούς, τα παλικάρια του πιασμένα χέρι με χέρι για να κάνουν φράγμα, περνούσαν το χείμαρρο. Το αλογάκι που ίππευε ο Καραϊσκάκης αρνούσαν να μπει στο χείμαρρο. Και ο Καραϊσκάκης φώναξε στα

παλικάρια του:

-Ωρέ εδώ θα μ' αφήσετε εμένα, δε θα με περάσετε;

Συνέχεια στην 3η σελ.

Για τους μικρούς μας φίλους

ΤΑ ΔΑΚΡΑΚΙΑ

Τις πρώτες μέρες του Απριλίου ψηλά στα ελάτια και στη φτέρη, πολλά ευωδιαστά δακράκια κοσμούν της φύσης το παρτέρι.

Λουλούδια κίτρινα, χρυσάφι, ανθάκια τρισαχρωμένα, τα βλέπεις και θαρρείς πως είναι με θεία χάρη προικισμένα.

Τα δάκρυα της Παναγίας που τον Μονάκριβό της κλαίει, γίναν λουλούδια στα προσήλια μια κάποια δοξασία λέει.

Κοντά στη Μεγαλοβδομάδα, λες και τη νιώθουν κι ανθίζουν, και τα μαζεύουν και με κείνα τον επιτάφιο στολίζουν.

Μάρκος Παπάς

Ο παπάς με τα κουκιά

Η ιστορία- μάλλον μύθος - την οποία παλαιότερα δημοσιεύσαμε στα "Ζωγλοπτικά Χρονικά" με τον τίτλο: "Κόκκιν' αβγά στον 'Ιταμο", φαίνεται ότι είναι διαδομένη σε όλη την Ελλάδα, και ασφαλώς, και στην Καρυά Αργολίδας, ιδιαίτερη πατρίδα του φίλου ποιητή Σπύρου Καραμούντζου, που την παρουσιάζει με το παρακάτω στιχούργημα:

"Τα πολύ παλιά τα χρόνια, ο παπάς... τριών χωριών έβρισκε τα εορτολόγια με το μέτρημα κουκιών. Της Αποκριάς το βράδυ, κάθε χρόνο με σπουδή, έβαζε κουκιά στην τσέπη, δίχως άλλος να τον δει. Θα έτρωγε ένα κάθε μέρα, σύμφωνα με συνταγή, κι όταν τα κουκιά τελειώναν, θα 'ταν Πάσχα και Λαμπρή. Κύλαγαν γοργά οι μέρες κι ο παπάς την πονηριά δεν την είπε σε κανέναν ούτε και στην παπαδιά. Όμως για κακή του τύχη, μια ημέρα η παπαδιά, κει που έπλενε το ράσο, βρήκε μέσα τα κουκιά. Μπα, ο παπάς μου ροκανίζει δίχως δόντια τα κουκιά! Και χωρίς να τον ρωτήσει, βάζει κι άλλη μια χουφτιά. Πέρασαν πενήντα μέρες κι ο παπάς την Κυριακή ούτε για Χριστό μιλάει ούτε ψέλνει για Λαμπρή. Μα ο φουκαράς τι φταίει, αν στην τσέπη τα κουκιά, τρώγοντάς τα ένα ένα, τελειωμό δεν είχαν πια; Ο παπάς μια μέρα πήγε σ' ένα διπλανό χωριό και στο δρόμο τσόφλια είδε από κόκκινο αβγό. Πατριώτες, δε μου λέτε τι συνήθεια κι αυτή, κόκκινα αβγά να τρώτε, πριν να έρθει η Λαμπρή; Απ' τη σύμπτωση εκείνη έμαθε ο χριστιανός πως την Κυριακή την περασμένη αναστήθηκε ο Χριστός. Ύστερα απ' το πάθημά του γύρισε με σιγουριά. Το Χριστό για ν' αναστήσει στα δικά του τα χωριά. Φόρεσε το πετραχήλι και κρατώντας το σταυρό ο παπάς, πριν ανατείλει, από το καμπαναριό, με τους ήχους της καμπάνας και φωνή πιο δυνατή ψέλνει το "Χριστός Ανέστη", να το μάθουν κι οι πιστοί. Πάσχαααα πάνω Μπέλεσι, Πάσχα σ' όλη την Καρυά, Πάσχα κάτω Μπέλεσι και το νου σας... στα κουκιά".

Σπύρος Καραμούντζος
(Από την ποιητική Συλλογή "Αλκυόνες").

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Επιτυχίες

- Ο Δημήτριος Κουντουράς ανέλαβε καθήκοντα ως Διευθυντής της Παθολογικής και Ηπατολογικής Κλινικής στην εταιρεία "Όμιλος ΙΑΣΩ".
- Η **Ευανθία Κοτρώνη - Κατσιούλα** επιλέχθηκε ως Σύμβουλος Εκπαίδευσης των Νηπιαγωγών στον Ν. Τρικάλων.

Γέννηση

- Στις 6/4/2023 η **Ασπασία Αριστ. Ζαχαρή** και ο **Γιώργος Σακαλάκης** απέκτησαν το 4ο παιδί τους και είναι κορίτσι. Να τους ζήσει!

Βαπτίσεις

- Ο **Ευάγγελος Θεάκος** και η σύζυγός του **Παναγιώτα Κοτρώνη** βάπτισαν το αγοράκι τους στις 22 Απριλίου 2023, στον Ι.Ν. Ζωδόχου Πηγής Ραχούλας και του έδωσαν το όνομα **Κωνσταντίνος**.
- Ο **Ηλίας Μπαλωμένος** (γιος της Ελένης Νάκα) και η σύζυγός του **Ελένη Σφακιανάκη** βάπτισαν τα δίδυμα αγοράκια τους στις 30 Απριλίου 2023, στον Ι.Ν. Ζωδόχου Πηγής Ραχούλας και τους έδωσαν τα ονόματα **Δημήτριος** και **Κωνσταντίνος**. Να τους ζήσουν!

Θάνατοι

- Βάιος Κ. Βρέκος**. Απεβίωσε στις 1-3-2023, σε ηλικία 53 ετών ο Βάιος Κων/νου Βρέκος και κηδεύτηκε στη Ραχούλα.
- Αθανασία Βασιλάκου**. Απεβίωσε, πλήρης ημερών, στις 6-3-2023, σε ηλικία 95 ετών, η Αθανασία συζ. Λάμπρου Βασιλάκου, το γένος Κώστα Ντίνου και κηδεύτηκε στη Ραχούλα.
- Εφταλία (Λίτσα) Φέτσιου**. Απεβίωσε στις 16-3-2023, σε ηλικία 87 ετών, η Λίτσα, συζ. Στέφανου Φέτσιου, το γένος Θανάση Μανώλη και κηδεύτηκε στη Ραχούλα.
- Κωνσταντίνος Δήμος**. Απεβίωσε στις 17-3-2023, σε ηλικία 53 ετών, Ο Κων/νος Δημητρίου Δήμος και κηδεύτηκε στη γενέτειρά του Ραχούλα. Ο Κώστας άφησε στη ζωή σύζυγο και τρία ανήλικα τέκνα. Ο θάνατός του οφείλεται σε φυσικά αίτια.
- Θοδωρής Βολιώτης**. Απεβίωσε αιφνιδώς στις 17 Απριλίου 2023, σε ηλικία 47 ετών, ο Θοδωρής Βολιώτης, γιος της Νίκης Ηλία Νασιάκου, και βύθισε την οικογένειά του στο πένθος.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΑ Ζ.Χ. (01/03/2023 - 26/05/2023)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΝΤΑΚΤΣΗΣ (828)	20	ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΟΡΚΟΝΤΖΕΛΟΥ (839)	20
ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ (829)	20	ΕΙΡΗΝΗ ΜΑΝΩΛΗ - ΑΒΡΑΜΙΔΗ (30)	30
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Φ. ΡΑΠΤΗΣ (830)	20	ΦΩΤΙΟΣ ΚΟΡΚΟΝΤΖΕΛΟΣ (841)	15
ΦΑΝΗ ΤΣΙΟΥΚΗ (831)	30	ΖΩΗ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (842)	30
ΦΙΛΙΤΣΑ ΠΑΠΑΣΩΤΗΡΙΟΥ (832)	50	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΤΣΙΟΥΚΗΣ (843)	20
ΣΟΥΛΑ ΠΑΠΠΑ (833)	50	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ (845)	20
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Α. ΓΚΟΡΤΣΑΣ (834)	20	ΣΟΦΙΑ ΖΩΓΛΟΠΙΤΗ - ΚΑΠΟΥΡΑΛΗ (846)	50
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΩΣΤΑΚΟΣ (835)	50	ΒΑΪΟΣ ΘΕΑΚΟΣ (847)	20
ΙΣΜΗΝΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ-ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ (836)	30	ΕΛΕΝΗ ΝΑΚΑ - ΜΠΑΛΩΜΕΝΟΥ (848)	30
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Β. ΤΣΙΜΑΚΗΣ (837)	20	ΣΟΥΛΑ ΠΑΠΠΑ (849)	20
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΤΣΙΜΑΚΗ - ΓΑΛΑΝΗ (838)	20		

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟΝ Μ. Σ. ΡΑΧΟΥΛΑΣ

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΑΓΑΠΗΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

- Η οικογένεια του **Παναγιώτη Απ. Κατσιούλα** πρόσφερε στον Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 50 ευρώ στη μνήμη του συζύγου, πατέρα και παππού **Παναγιώτη Κατσιούλα** (844).
- Ο **Δημήτρης Σμυρνής** πρόσφερε στον Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 50 ευρώ στη μνήμη της μητέρας του **Θεοδώρας Σμυρνής - Δήμου** (849).

Τα 10 γιατροσόφια της γιαγιάς

Ποιος δεν θυμάται τη μαλιά μας, που για κάθε παιδική αρρώστια είχε κι ένα γιατροσόφι. Σε πουνούσε ο λαιμός; κατάπλασμα με ψημένο ρόιδο, ανοιγμένο στα δυο! Ανέβαζες πυρετό; κατάπλασμα στο μέτωπο με κορκοουτόξιδο (κορκοούτι ζυμωμένο με ξίδι)...

Οι γιαγιάδες γνώριζαν πολλές πρακτικές εφαρμογές για να απαλύνουν τον πόνο, χρησιμοποιώντας συνήθως υλικά που είχαν μέσα στα τσουλάκια τους ή στον... κήπο τους! Τα γνωστά σε όλους μας "γιατροσόφια" μεταφέρθηκαν από γενιά σε γενιά με σκοπό να μας βοηθήσουν να ξεπεράσουμε έναν πόνο, πριν πάμε στο γιατρό.

Έτσι μια λίστα από πολλά "θεραπευτικά" βότανα δημιουργήθηκε ανά τους αιώνες από τόπο σε τόπο και έφτασε από στόμα σε στόμα μέχρι τις μέρες μας.

Γιατί πώς αλλιώς θα γνωρίζαμε ότι το κρεμμύδι σταματά τον πόνο του αφτιού ή ότι η ζάχαρη δεν είναι μόνο για τα γλυκά και το πιπέρι για το φαγητό;

- 1. Πονάει το αφτί;** Στάξε μερικές σταγονές λιωμένο κρεμμύδι!
- 2. Η διάρροια δίνει και παίρνει;** Ανακάτεψε ένα κουταλάκι ωμό καφέ με το χυμό μισού λεμονιού και... τέλος στις συχνές επισκέψεις στην τουαλέτα!
- 3. Μυρίζουν τα πόδια σου;** Κάνε ένα ποδόλουτρο με αφέψημα φασκόμηλου ή αλατόνερο!
- 4. Έχεις λόξυγγα;** Φάε λίγο ζάχαρη!
- 5. Τα μαλλιά σου είναι θαμπά και άτονα;** Ξέπλυνέ τα με λίγο ξίδι!
- 6. Τα χείλια σου είναι σκασμένα και πονάνε;** Κάνε συχνά επάλειψη με μέλι!
- 7. Έκοψες το δάχτυλό σου και αιμορραγεί;** Ρίξε λίγο μαύρο πιπέρι (για όσους αντέχουν!).
- 8. Έχεις ταχυπαλμία και άγχος;** Ανασήκωσε τους αντίχειρες!
- 9. Το κεφάλι σου πίνει να σπάσει από τον πονοκέφαλο;** Κάνε κομπρέσες εμπιστισμένες με αφέψημα δυόσμου!
- 10. Υποφέρετε από αύπνιες;** Φόρεσε κάλτσες λίγο πριν κοιμηθείς για να είναι τα άκρα σου ζεστά!

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΡΑΧΟΥΛΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ

ΕΔΡΑ
ΡΑΧΟΥΛΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΚΩΔΙΚΟΣ: 4171

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Γεώργιος Κατσιούλας τηλ. 6976777462
Λάμπρος Α. Γριβέλλας τηλ. 2441020480
Βασίλης Χ. Καραγιάννης τηλ. 2441020592

Υπεύθυνος Ιστοσελίδας: Κων/νος Στ. Κορκόντζελης

Κοινωνικά: Γεώργιος Β. Φέτσιος, Εφημέριος Ραχούλας

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ
ΡΑΧΟΥΛΑ 43100 ΚΑΡΔΙΤΣΑ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
Μ. Αλεξάνδρου 10 - τηλ. 2441020257

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν
κατ' ανάγκη τις απόψεις της εφημερίδας

Εδώ γελάμε

Πάει ο Καρδισιώτης ν' αγοράσει για την κόρη σε ένα μαγαζί με εσώρουχα.

Πωλήτρια: Καλησπέρα, τι θα θέλατε;

- Ένα εσώρουχο για την κόρη μ'.

- Σλιπ; του λέει η πωλήτρια.

- Άμα δεν μέ 'λειπε, θαρχόμουν κοπέλαμ; της λέει ο Καρδισιώτης.

Μπαίνει στο διπλανό κατάστημα για να ψωνίσει μια φωτογραφική μηχανή για τη σύζυγο:

- Καλησπέρα σας,

- Πως μπορώ να σας φανώ χρήσιμη; του λέει η πωλήτρια.

- Θέλω μια φωτογραφική μηχανή!

- Με φλας; Τον ρωτάει η πωλήτρια.

- Γιατί, άμα σε φλίσου θα μπι δώσεις τζάμπα; λέει ο Καρδισιώτης.

Και τέλος πάει να πάρει και μια κολόνια για τον γιο του.

Του λέει ο πωλήτης: Τι θα θέλατε κύριέ μου;

- Μια κολόνια θά θλα.

- For men; τον ρωτάει ο πωλήτης.

- Α όχι! Αφόρητη! Του λέει ο Καρδισιώτης....

- Ιγού θέλω να τη φουρέσου πρώτους!!!

(Από την εφημερίδα "ΑΛΗΘΕΙΑ")

Οι Ρωμαίοι στη Θεσσαλία

Συνέχεια από τη σελ. 1

ήθηκε και ο Φίλιππος αναγκάστηκε να συνάψει ειρήνη. Στην ουσία, παραχώρησε τη Θεσσαλία στους Ρωμαίους.

Η μάχη στις Κυνός Κεφαλές

Το 197 π.Χ. οι Ρωμαίοι με αρχηγό τον Τίτο Κουϊνκτιο Φλαμινίο κατευθύνθηκαν με 34.000 άνδρες και έναν αριθμό ελεφάντων στη θέση των Κυνός Κεφαλών στη Θεσσαλία. Απέναντί του ήταν ο Φίλιππος Ε΄ της Μακεδονίας. Διέθετε 16.000 φαλαγγίτες, 7.500 πεζούς και 2.000 ιππείς. Πριν τη μάχη έπεσε βροχή και ακολούθησε ομίχλη. Έτσι ένα τμήμα στρατού του Φιλίππου βρέθηκε σε κάποιους λόφους. Εκεί συναντήθηκε με ένα τμήμα ιππικού του Φλαμινίου. Ο τελευταίος ενίσχυσε το τμήμα για να απασχολήσει τη μακεδονική φάλαγγα, να την κρατήσει σε έδαφος που δε μπορούσε να αναπτυχθεί και να την αντιμετωπίσει. Ο Φίλιππος παρά τις δυσκολίες κατάφερε και απώθησε τους Ρωμαίους, αλλά βρέθηκε σε ακατάλληλο έδαφος για τη φάλαγγα. Τότε έφτασε και το άλλο τμήμα του μακεδονικού στρατού στο αριστερό άκρο και ο Φίλιππος διέταξε τους στρατιώτες του να βγάλουν τα ξίφη τους και να επιτεθούν. Οι Ρωμαίοι υποχώρησαν, αλλά το νεοφερμένο άκρο της φάλαγγας δεν είχε σχηματίσει παράταξη. Εκμεταλλευόμενος αυτό, ο Φλαμινίνος έστειλε τους ελέφαντές του και νίκησε το αριστερό άκρο. Η υποχώρηση έκανε το δεξιό άκρο που νικούσε να μείνει ακάλυπτο. Έτσι ένα τμήμα Ρωμαίων επιτέθηκε από τα νώτα στους Μακεδόνες. Οι τελευταίοι κυκλώθηκαν και συνετρίβησαν.

Φίλιππος Γ', βασιλιάς της Μακεδονίας (νόμισμα)

Μετά τη μάχη οι Μακεδόνες μετρούσαν απώλειες των 5.000 ανδρών και οι Ρωμαίοι των 2.000 ανδρών. Η μάχη στις Κυνός Κεφαλές αποτέλεσε μια αιματηρή μάχη του Δεύτερου Μακεδονικού πολέμου.

Επτά χρόνια αργότερα, το 190 π.Χ., ο στρατηγός/διάδοχος του Μ. Αλεξάνδρου Αντίοχος, στην προσπάθειά του να ανασυγκροτήσει την αυτοκρατορία του Μ. Αλεξάνδρου, εκστράτευσε από την Ασία και αποβιβάστηκε στις ακτές του Παγασητικού κόλπου. Κατέλαβε την ισχυρή πόλη Δημητριάδα, κυριέυσε το Φερρές και την Κρανώνα και πολιορκήσε τη Λάρισα. Αιτωλοί και Μακεδόνες τώρα, ξεχνούν τη παλιά έχθρα τους και καλούν πάλι τους Ρωμαίους σε βοήθεια. Στη θέα των ρωμαϊκών λεγεώνων, ο Αντίοχος λύνει την πολιορκία της Λάρισας και αποσύρεται προς νότον. Την επόμενη χρονιά (189 π.Χ.) ο στρατός του Αντίοχου νικείται από τους Ρωμαίους στις Θερμοπύλες. Έτσι, οι Ρωμαίοι, αμαχητί σχεδόν, κατακτούν τη Θεσσαλία και τη Μακεδονία και παραχωρούν μια εικονική αυτονομία.

Γίνεται ακόμη μια απόπειρα κατά των Ρωμαίων, από τον βασιλιά της Μακεδονίας Περσέα, ο οποίος συμμαχησε με τους Θεσσαλούς και τον Αντίοχο, που στο μεταξύ είχε ανασυγκροτήσει το στρατό του στην Ασία. Στην καταστροφική μάχη της Πύδνας (168 π.Χ.), ο Περσέας συλλαμβάνεται αιχμάλωτος και οδηγείται σιδηροδέσιμος στη Ρώμη, ενώ η Ελλάδα υποτάσσεται οριστικά και χωρίς προσχήματα πια στους Ρωμαίους και εντάσσεται σε μια επαρχία, με το όνομα Αχαΐα. Μετά την συντριβή των Μακεδόνων η κατάκτηση της Ελλάδας από τους Ρωμαίους ήταν περιπάτος.

Οι Ρωμαίοι, σαν καλοί διπλωμάτες, επιδίωξαν να φανούν στους Θεσσαλούς και στους άλλους Έλληνες σαν ελευθερωτές και να σφίγγουν το σκοινί σιγά σιγά και ανεπαίσθητα. Με ψήφισμα της Συγκλήτου επανέφεραν στη Θεσσαλία το προηγούμενο καθεστώς των Τετραρχιών. Φρόντισαν, βέβαια, να τοποθετήσουν παντού τους ανθρώπους τους, στη διοίκηση και στο στρατό για να ελέγχουν την κατάσταση. Όλα τα παραπάνω έγιναν μόνο και μόνο από πολιτική σκοπιμότητα. Η Ρωμαϊκή κυριαρχία είχε εξαπλωθεί σε τεράστια έκταση, σε Ευρώπη, Ασία και Αφρική. Ο ρωμαϊκός στρατός δεν επαρκούσε για να κρατά όλες τις κατακτημένες χώρες σε υποταγή. Αυτός ήταν ο λόγος που

τους υποχρέωνε να κρατούν τις κατακτημένες χώρες σε υποταγή με ήπια μέσα, διαθέτοντας, όσο γινόταν λιγότερο στρατό. Και το πέτυχαν αυτό, διότι οι λαοί, κουρασμένοι από τους πολέμους και τις ακαταστασίες, δεν είχαν την πολυτέλεια να επιλέγουν τυράννους. Απεναντίας, διατηρούσαν την ελπίδα ότι οι Ρωμαίοι θα εξασφάλιζαν κάποια τάξη και ευνομία.

Το καθεστώς της Θεσσαλίας επί ρωμαιοκρατίας άλλαξε πολλές φορές. Άλλωστε, η ρωμαϊκή κατάκτηση διατηρήθηκε περισσότερο από πέντε αιώνες. Την πρώτη περίοδο, οι Ρωμαίοι επανέφεραν το παλιό καθεστώς των τετραρχιών. Αργότερα, Θεσσαλία και Μακεδονία τις ένωσαν σε μια επαρχία. Το μεγαλύτερο όμως διάστημα της ρωμαϊκής κυριαρχίας η Θεσσαλία αποτέλεσε επαρχία με Ρωμαίο διοικητή (προουκάτορα) και με αυτονομική διοίκηση. Γενικά, κατά το μεγαλύτερο διάστημα της ρωμαϊκής κυριαρχίας επικράτησε στη Θεσσαλία καθώς και στην υπόλοιπη Ελλάδα, καθεστώς ειρήνης και ευημερίας. Υπήρχε σχετική αυτονομία, ελευθερία της θρησκείας, αποκαταστάθηκε η ασφάλεια των συγκοινωνιών, αναπτύχθηκε η γεωργία και το εμπόριο και οι θεσσαλικές πόλεις επανέκτησαν την πρότερη λαμπρή όψη τους. Η Λάρισα, η Δημητριάδα, η Τρίκκη, η Μητρόπολη έγιναν πολυπληθείς και διακρίθηκαν για τον πλούτο τους. Υπήρξαν βέβαια και οι εξαιρέσεις, όπως συνέβη με τη μικρή θεσσαλική πόλη Γόμφοι, κοντά στο Μουζάκι, η οποία καταστράφηκε εκ θεμελίων από τον Καίσαρα (48 π.Χ.), διότι αναμείχτηκε στις εσωτερικές αντιπαλοότητες των Ρωμαίων.

Οι Γόμφοι ήταν πολύ κοντά μας -άλλωστε στη θέση τους υπάρχει σύγχρονος ομώνυμος οικισμός- και αξίζει μια συνοπτική περιγραφή της κακοτυχίας τους. Είναι γνωστός ο εξοντωτικός πόλεμος μεταξύ Καίσαρα και Πομπηίου, εκείνη την εποχή. Οι Γόμφοι κατείχαν στρατηγική για την εποχή τους θέση, διότι έκλειναν τις δύο διαβάσεις, τη μια από την Ήπειρο δια μέσου της Αθαμανίας (Αργιθέας), αλλά και τη διάβαση της Πύλης. Αναγνωρίζοντας τη στρατηγική αξία της πόλης, οι Θεσσαλοί την είχαν οχυρώσει με ισχυρό τείχος. Λίγο καιρό πριν τα γεγονότα, οι Γόμφοι έστειλαν αντιπροσώπους στον Καίσαρα και δήλωσαν υποταγή. Όταν όμως πληροφορήθηκαν ότι τα στρατεύματα του Καίσαρα ηττήθηκαν από τον Πομπήιο στο Δυρράχιο, ο ταγός των Θεσσαλών Ανδροσθένης Β΄ άλλαξε γνώμη, διότι προτιμούσε να είναι με το μέρος του νικητή, δηλαδή του Πομπηίου. Οχύρωσε επομένως την πόλη και έστειλε αγγελιαφόρους

Ιούλιος Καίσαρ

στη Λάρισα, για βοήθεια από τον Πομπήιο. Ο Καίσαρας, αφού πολιορκήσε την πόλη με κριούς, σκάλες και με όλα τα πολιορκητικά σύνεργα της εποχής, την κυριέυσε με έφοδο, πριν προλάβει να έλθει βοήθεια. Λεηλάτησε και κατέστρεψε την πόλη και εξανδραπόδισε τους κατοίκους της, για παραδειγματισμό των άλλων θεσσαλικών πόλεων, όσων είχαν κατά νου να αντισταθούν. Τα στρατεύματα του Καίσαρα διαχείμασαν στο Μουζάκι για να ξεκουραστούν και για προμήθεια εφοδίων. Ο Αππιανός αναφέρει ότι οι στρατιώτες του Καίσαρα που έπασχαν από μια ανεξήγητη ασθένεια, θεραπεύτηκαν πίνοντας μεγάλες ποσότητες από το εξαιρετικό κρασί του Μουζακιού που κατανάλωσαν όλον το χειμώνα.-

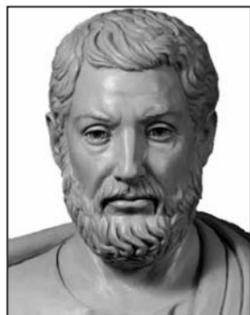
Τίτος Λίβιος (Titus Livius)
(59 π.Χ. - 17μ.Χ.)

Την ιστορία της Ρώμης, από τους πρώτους θρύλους για την ίδρυσή της μέχρι τα χρόνια του Λίβιου, την οφείλουμε στον ίδιο. Συνέγραψε 142 βιβλία, από τα οποία διασώθηκαν τα 35. Ο Λίβιος ήταν περισσότερο ένας επικός λογοτέχνης, που χρησιμοποίησε τον πεζό λόγο παρά ένας ιστορικός και θεωρήθηκε μεγάλος τεχνίτης του λόγου. Γεννήθηκε στην Πάντοβα και πέρασε ένα διάστημα της ζωής του στην Ρώμη. Ήταν άνθρωπος τίμιος, δίκαιος και πατριώτης. Χαρακτηριζόταν για την πλήρη συνέπεια ανάμεσα στην ζωή και το έργο του. Επιθυμούσε να γράψει την ιστορία της Ρώμης από τις μυθικές αρχές της για τις οποίες δεν ασκεί καμία κριτική μέχρι τις μέρες του. Όλοι οι ιστορικοί αντλούν τις πιο έγκυρες πληροφορίες για τη ρωμαϊκή ιστορία από το έργο του Λίβιου.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ ΚΑΙ ΟΣΤΡΑΚΙΣΜΟΣ

Συνέχεια από τη σελ. 1

Όταν κατά την ψηφοφορία ο αριθμός των οστράκων με κάποιο όνομα έφθανε στους 6000, ο αναφερόμενος οστρακιζόταν, δηλαδή ήταν υποχρεωμένος να παραμείνει έξω από τα όρια της Αττικής για 10 χρόνια.

Κλεισθένης

Ο Κλεισθένης θέσπισε τον οστρακισμό χωρίς να λάβει υπόψη ορισμένες παθογένειες της ανθρώπινης φύσης: φθόνος, μίσος, κακότητα, αντεκδίκηση, τάση προς κουτσομπολιό. Ο οστρακισμός προσέφερε μία θαυμάσια ευκαιρία σ'αυτές τις παθογένειες για να εκφραστούν. Ο πρώτος άλλωστε που έπεσε θύμα του οστρακισμού ήταν ο ίδιος ο Κλεισθένης που τον θέσπισε.

Όπως γράφει ο Πλούταρχος: "Κλεισθένης, ο Αθηναίος, το δειν οστρακιζέσθαι εισηγησάμενος, ούτος έτυχεν της καταδίκης πρώτος".

Ακολούθησε ο οστρακισμός επιφανών Αθηναίων οι οποίοι τόσες υπηρεσίες είχαν προσφέρει στην Πόλη: ο νικητής της Σαλαμίνας, Θεμιστοκλής, ο μεγάλος Περικλής, ο γιός του Μιλτιάδη, στρατηγός Κίμων, ο ρήτωρ Αριστείδης, κ.α.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του Αριστείδη όπως την αναφέρει ο Πλούταρχος: "Κάποιος αγράμματος, την ημέρα της ψηφοφορίας, πλησίασε τον Αριστείδη και του ζήτησε να γράψει πάνω στο όστρακο το όνομα Αριστείδης. Και όταν ο Αριστείδης τον ρώτησε αν γνωρίζει τον Αριστείδη, εκείνος απάντησε: "Όχι, αλλά κουράστηκα να ακούω ότι είναι δίκαιος".

Μέχρι το 1966, το σύνολο των οστράκων που είχαν βρεθεί ήταν 1668. Όλα έφεραν μόνο το όνομα του υπό οστρακισμό. Ξαφνικά, ένα πλήθος από 8500 περίπου όστρακα βρέθηκαν μαζεμένα στην κοίτη του Ηριδανού στον Κεραμεικό. Βρέθηκαν πολλά με, όχι μόνο ονόματα, αλλά και με σχόλια. Χαρακτηριστικά παραδείγματα:

"Κίμων Μιλτιάδου Ελπινίκη λαβών ίτω". Ο Κίμων να πάρει την Ελπινίκη και να ξεκουμπιστεί. Η Ελπινίκη ήταν ετεροθαλής αδελφή του Κίμωνα και το κουτσομπολιό την ήθελε ερωμένη του.

"Μεγακλής Ιπποκράτους μοιχός" και, επιπλέον, "Μεγακλής Ιπποκράτους αλλειτερός" = καταραμένος. Το κουτσομπολιό σε όλη του τη μεγαλοπρέπεια.

Τα νέα όστρακα αποτέλεσαν αντικείμενο μελέτης η οποία ανακοινώθηκε σε συνέδριο που οργάνωσε το 1992 η Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών για τα 2500 χρόνια από την ίδρυση της δημοκρατίας (508 π.χ. - 1992 μ.χ.)

Αξίζει να αναφερθεί το σχόλιο του Πλούταρχου για τον οστρακισμό: "Ήταν παρηγοριά και ανακούφιση του φθόνου των πολλών που ηδονίζονται να ταπεινώνουν όσους υπερέχουν και να ικανοποιούν την κακότητά τους, διώχνοντάς τους από τα αξιώματα που κατείχαν".

Εδώ ταιριάζει αυτό που αναφέρει ο φιλόσοφος και πρ. Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Τσάτσος, στους "Οξυρινχούς παπύρους" - Απόσπασμα έκτο: "Ο Έλληνας δεν συγχωρεί στον συμπολίτη του καμία προκοπή. Όποιον τον ξεπεράσει, ο Έλληνας τον φθονεί με πάθος και αν είναι στο χέρι του να τον γκερεμίσει από εκεί που ανέβηκε, θα το κάνει".

Ένα επεισόδιο με τον Καραϊσκάκη

Συνέχεια από τη σελ. 1

Και τότε ο ρωμαλέος Γιώργος τον άρπαξε από τη σέλλα και τον έβαλε στο σβέρκο του με τα πόδια του καπετάνιου στο στήθος του καλά κρατημένα και τον πέρασε μέσα στο χείμαρρο. Έφτασε στην άλλη όχθη και τον κατάβασε από τον ώμο του. Και ο Καραϊσκάκης ενθουσιασμένος έδειξε στα παλικάρια του, που τον περίμεναν ανήσυχα, το Γιώργο, και φώναξε:

-Γειά σου πουτσαρά Γιώργο.

Και έτσι τού έμεινε ως επώνυμο του Γιώργου το "Πουτσαρογιώργος" και με αυτό το επώνυμο, εκατό χρόνια και πλέον μετά το ανωτέρω περιστατικό, ο πατέρας μου έγραφε τους απογόνους του Γιώργου στα βιβλία των πελατών του στο παντοπωλείο του. Μετά το 1920 το άλλαξαν οι πιο πολλοί σε "Ψαρογιώργο" το επώνυμο. Όμως ένας εξακολουθούσε να κρατά το "Πουτσαρογιώργος" και έτσι τον έγραφα και εγώ όταν μεγάλωσα λιγάκι και κρατούσα τα βιβλία του καταστήματος.

Ας μείνει και αυτό στην ιστορία, από τα πολλά αστεία του Καραϊσκάκη.

*Ο Γιώργος Ζαχαρόπουλος είναι συμπατριώτης και φίλος μας, συντομος δικηγόρος, από την Καστανιά. Σε ηλικία πάνω από εκατό ετών, εξακολουθεί να διατηρεί τη ζωτικότητα, την πνευματική διαύγεια και το ενδιαφέρον του για την ιστορία και τον πολιτισμό.

ΑΝΤΙΠΥΡΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Συνέχεια από τη σελ. 1

της θερινής περιόδου.

Η εφημερίδα μας κάθε χρόνο τέτοια εποχή κρούει τον κώδωνα του κινδύνου που διατρέχει το δάσος μας από την Ραχούλα μέχρι τον Ίταμο από πυρκαγιές και υποδεικνύει τα αναγκαία μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την προστασία του. Δυστυχώς, από τις υποδείξεις μας καμία δεν είδαμε να εφαρμοστεί μέχρι τώρα.

Επαναλαμβάνουμε και φέτος τις ίδιες υποδείξεις:

1) Να επαναλειτουρηγήσει το πυροφυλάκιο στην Τσιούκα Καστανιάς καθ' όλη την καλοκαιρινή περίοδο, διότι, από τη θέση εκείνη, υπάρχει οπτική επαφή σε όλη σχεδόν την έκταση των Θεσσαλικών Αγράφων και μπορεί να αντιμετωπιστεί εγκαίρως κάθε εστία πυρκαγιάς.

2) Να καθαριστούν όλοι οι δασικοί δρόμοι, ώστε να καταστεί ευχερής η διέλευση των πυροσβεστικών οχημάτων, όταν παραστεί ανάγκη.

Ο Ίταμος χιονισμένος

3) Να επισκευαστεί και να πληρωθεί με νερό η μεταλλική δεξαμενή, που είναι εγκαταλεημένη στον Ίταμο, για να τροφοδοτούνται οι πυροσβεστικές αντλίες σε ώρα ανάγκης.

4) Να ορισθούν τα σημεία όπου μπορούν να ανάβουν φωτιά και να ψήνουν οι επισκέπτες του δάσους.

5) Στα σημεία όπου τις Κυριακές του καλοκαιριού συγκεντρώνονται πολλοί επισκέπτες, να υπάρχουν περιπολίες του δασαρχείου ή της πυροσβεστικής για τον εντοπισμό παραβατών και ανεύθυνων πολιτών οι οποίοι πολλές φορές ανάβουν φωτιές μέσα στο δάσος ή φεύγοντας δεν σβήνουν επαρκώς την φωτιά που άναψαν.

Πέραν όλων αυτών καλό θα ήταν να οργανωθεί στο χωριό μας και μία ομάδα πυρόσβεσης αποτελούμενη από νέους. Ο πρόεδρος του χωριού θα πρέπει να ελέγξει την καλή λειτουργία των πυροσβεστικών κρουών που υπάρχουν στη Ραχούλα και στον Ίταμο, να ελεγχθούν τα πυροσβεστικά μέσα που υπάρχουν μέσα στα υπάρχοντα ερμάρια και να προστεθούν πυροσβεστικοί κρουνοί όπου χρειάζονται στο Ζωγρί και στο Παλιοζωγλόπι.

Η ομάδα πυρόσβεσης θα πρέπει να ενημερωθεί για τη θέση των πυροσβεστικών κρουών και για τον τρόπο χρήσης των πυροσβεστικών μέσων.

Αχρείαστη να είναι, όμως ένα ρητό λέει ότι "των φρονίμων τα παιδιά πριν πεινάσουν μαγειρεύουν".

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΤΗ ΡΑΧΟΥΛΑ

Συνέχεια από τη σελ. 1

Ιούνη, ξυπνήσαμε νωρίς και μαζί με τις δύο μεγαλύτερες από εμένα αδελφές, μαζί με πολλές εργάτριες με τα δρεπάνια στον ώμο και με άνδρες με τα ζώα, ξεκινήσαμε για τα χωράφια για να δώσουμε τη σκληρή μάχη της σοδειάς. Οι γυναίκες θέριζαν, οι άνδρες έκαναν δεμάτια και με τα ζώα τα μετέφεραν στο κεντρικό χωράφι, όπου θα συγκεντρώνονταν δεμάτια και από άλλα χωράφια για να αλωνισθούν από την αλωνιστική μηχανή. Η δουλειά ήταν κουραστική και ο ιδρώτας έτρεχε ποτάμι, ο δε ήλιος έλαμπε πολύ καυτός. Παρά ταύτα ο θερισμός γίνονταν όλη την ημέρα με διακοπή το μεσημέρι για μεσημεριανό φαγητό και ολιγόωρη ανάπαυση και μετά συνεχίζονταν μέχρι αργά το απόγευμα.

Η δουλειά συνεχίζονταν σ' όλες τις φάσεις και για πολλές ημέρες. Άλλοι θέριζαν, άλλοι έδεναν δεμάτια, άλλοι τα μετέφεραν και τα τοποθετούσαν με τάξη και σειρά. Τελειώνοντας τον θερισμό και τη μεταφορά των δεματιών από άλλα χωράφια σχηματίστηκε στο κεντρικό χωράφι, στη θέση Ξηρόκαμπος, μια μεγάλη και εντυπωσιακή στοίβα, τρακάδα, θημωνιά από δέματα. Όσοι περνούσαν από το μέρος αυτό τη θαύμαζαν αλλά και συγχρόνως την έφτυναν να μην ματιαστεί. Για να γίνουν όλα αυτά πέραν από τη δική μας δουλειά χρειάστηκε να απασχοληθούν και πολλοί εργάτες για πολλές ημέρες. Επόμενο ήταν να ξεδεύουμε και πολλά χρήματα για εργατικά ημερομίσθια. Δανειστήκα 30 χρυσές λίρες που ξεδεύτηκαν για εργατικά ημερομίσθια. Βέβαια κερδίσαμε και εμείς πολλά χρήματα απ' αυτήν τη σιτοκαλλιέργεια.

Έπειτα από μια ή δυο ημέρες ήρθε και η πατόζα (αλωνιστική μηχανή) για αλωνισμό. Την περιμέναμε να έλθει πρωί αλλά αυτή ήρθε το μεσημέρι και γι' αυτό όχι μόνο μας πήρε η νύχτα αλλά κόντευε να ξεμερώσει μέχρι να τελειώσουμε. Φεύγοντας η μηχανή άφησε πίσω της έναν τεράστιο σωρό με τσουβάλια γεμάτα σιτάρι. Γύρω στους εννιά τόνους μετέφερα στον σιδηροδρομικό σταθμό Καρδίτσας για να τους παραδώσω στις αποθήκες της Ε.Γ.Σ. ενώ τρεις περίπου τόνους τους μεταφέραμε και αυτούς με φορηγό αυτοκίνητο για να τους αποθηκεύσουμε στον αχυρώνα μας.

Δέσαμε σε μπάλες, δέματα, το άχυρο και το πουλήσαμε, όπως και τα αχλάδια κοντούλες, βγάλαμε τις πρώιμες πατάτες και τα ξερά κρεμμύδια, μαζέψαμε τα ξερά φασόλια για το χειμώνα και μετά ανεβήκαμε στο αξέχαστο και ανεπανάληπτο Παλιοζωγλόπι για παραθέριση.

Εκεί μας περίμενε μια αλώβητη, αγνή και ανεγγίχτη απέραντη δασοσκεπής έκταση που περιέβαλε το εύοσμο, το μυρωδάτο Παλιοζωγλόπι. Εκεί το αρωματοπωλείο της φύσης σκόρπιζε απλόχερα, γενναιόδωρα, σπάταλα, αρώματα μέντας, δυόσμου, ρίγανης και το αεράκι έφερνε παντού δροσιά. Προπαντός όμως τα τρεχούμενα κρυστάλλινα και γάργαρα νερά σου έσβηναν τη δίψα και σε ανακούφιζαν. Οι φασουλόκηποι, οι δροσερές κολοκυθιές, οι μυρωδάτες ντομάτες και οι γευστικές πατάτες μας περίμεναν έτοιμες να μας προσφέρουν τα αγνά και ανεκτίμητα αγαθά τους κάθε στιγμή. Στήθηκε η κρεβατίνα, τα πράγματα μπήκαν με τάξη στην καλύβα και η παραθέριση άρχισε με την συμμετοχή μας στο πανηγύρι της Αγίας Παρασκευής.

Τις μέρες τις περνούσαμε ευχάριστα στο Παλιοζωγλόπι. Το χωριό μας είχε πολλούς δασκάλους και δασκάλες, νηπιαγωγούς, καθηγητές και άλλους δημόσιους υπαλλήλους που παραθέριζαν στο Παλιοζωγλόπι. Είχαμε κάνει έναν άτυπο σύλλογο και οργανώσαμε διάφορες εκδρομές και εκδηλώσεις σε τοποθεσίες που θεωρούνταν κατάλληλες και διέθεταν απλοχωριά και κρύα νερά, όπως ήταν η τοποθεσία "Ίταμος" στο ομώνυμο όρος, γνωστό για τα κρύα νερά του αλλά και για τις περίσσειες χάρες και ομορφιές του. Στην τοποθεσία αυτή, η οποία βρίσκεται σε υψόμετρο 1.100 μέτρων και αποτελεί ένα ευρύχωρο ξέφωτο μέσα σ' ένα πυκνότατο δάσος ελάτης, έγινε το καλοκαίρι του 1944 το Β' Πανθεσσαλικό Συνέδριο του Ε.Α.Μ. Έτσι ο Ίταμος έγινε γνωστός πέραν της Θεσσαλίας και πέρασε στην ιστορία της Αντίστασης. Άλλες φορές κάναμε ορειβασίες σε κορυφές του βουνού αυτού, ακόμη και στην ψηλότερη κορυφή του που φέρει το όνομα "Τσιούκα" και έχει υψόμετρο 1.500 μέτρων. Άλλοτε πάλι συναντιόμασταν στο εξωκλήσι της Παναγίας και άλλοτε στη βρύση του Τσιόκη, στα ριζά του λόφου όπου βρίσκεται το εκκλησάκι του Προφήτη Ηλία. Πολύ συχνά κάναμε συζητήσεις με ενδιαφέρον και ορισμένες φορές μερικοί έπαιζαν χαρτιά ή τάβλι ενώ οι άλλοι τους παρακολουθούσαν.

Πολλές φορές αφιέρωνα τον χρόνο μου στο διάβασμα βιβλίων που με ενδιέφεραν και κυρίως εκείνων που είχαν σχέση με το επάγγελμά μου. Η κρεβατίνα γι' αυτόν τον σκοπό ήταν μέρος ιδανικό. Δεν ξεχνούσαμε και διάφορες δουλειές, όπως ήταν το πότισμα των κήπων, το κόψιμο καυσόξυλων για το χειμώνα κτλ.

Χωρίς να το καταλάβουμε ο καιρός περνούσε και ο Αύγουστος πλησίαζε προς το τέλος. Σε λίγο θα άνοιγαν και τα σχολεία και οι καρυδιές ήθελαν τίναγμα. Είχαμε πολλές καρυδιές στο Παλιοζωγλόπι, όπως και στο μύλο λίγο πιο κάτω από το χωριό. Το τίναγμα ήταν προσωπική δουλειά μου άσχετα αν ήταν κουραστική αλλά και επικίνδυνη. Αφού τινάξαμε τις καρυδιές, αφήσαμε το Παλιοζωγλόπι για να συνεχίσουμε το τίναγμα στο κάτω χωριό.

Το Παλιοζωγλόπι, το υπέροχο, το μοναδικό, το ανεπανάληπτο αυτό θέρετρο με τα τόσα θέλητρα, ομορφιές και χάρες, ζούσε τότε τις τελευταίες αναλαμπές. Αργά αργά πέθαινε, ψυχοραγούσε, έσβηνε. Μέσα σε λίγα χρόνια χάθηκε. Εγκαταλείφθηκε από τους ανθρώπους, ερήμωσε. Λίγοι αθεράπευτοι νοσταλγοί εξακολουθούσαν μέχρι πρότινος να παραθερίζουν εκεί. Ένοχο θεωρώ και τον εαυτό μου, γι' αυτό όταν το επισκέπτομαι για να ξυπνήσουν μέσα μου οι ωραίες παιδικές μου μνήμες, μου φαίνεται ότι από τις ρεματιές, τις λαγκαδιές, τα γέρικα δένδρα που με γνωρίζουν, διότι και αυτά γέρασαν μαζί με μένα, ακούω μια φωνή πονεμένη να μου λέει: "Γατιά, γιατί" και στο άκουσμα αυτό βουλώνω τα αυτιά μου με τις παλάμες των χεριών, δάκρυα αυλακώνουν το πρόσωπό μου και προσπαθώ να φύγω μακριά. Αισθάνομαι τύψεις, ενοχές.-

ΛΑΪΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

Συνέχεια από τη σελ. 1

γνωρίζουν οι ίδιοι οι κάτοικοι. Εκτός από αυτό έχουν και το έθιμο της τραμπάλας που το θεωρούν πολύ αποτελεσματικό. Ο οριζόντιος στύλος της τραμπάλας τοποθετείται από τη μια μεριά ακριβώς πάνω στο σημείο που ο άνθρωπος πονάει και από την άλλη κάθετα ή κρεμιέται ένας δυνατός άνθρωπος, ώστε να υπάρχει η ανάλογη ισορροπία. Η διαδικασία που γίνεται στο τραμπάλισμα αυτό, βοηθάει, όπως λένε, στο να "κόβεται" η σπλήνα, δηλαδή να μειώνεται ο πόνος και σιγά σιγά να ξαναβρίσκει τη φυσιολογική της λειτουργία. Υπάρχει ακόμα και μια διαδικασία που χρησιμοποιούν οι "ειδικοί" της περιοχής. Παίρνουν τον άρρωστο μια Χασοπέφτη (Πέμπτη που χάνεται το φεγγάρι), τον πάνε σε μια καρυά (καρυδιά) και τον βάζουν να ακουμπήσει το αριστερό πόδι πάνω σ' αυτή. Ο πρακτικός τότε κόβει τη φλούδα της καρυδιάς και λέει τα καθορισμένα λόγια. Τη στιγμή εκείνη ο άρρωστος τον ρωτάει: "τι κόβεις;" κι εκείνος απαντάει: "Κόβω τη σπλήνα του τάδε", δηλαδή του συγκεκριμένου προσώπου, που υποφέρει. Αυτό γίνεται τρεις φορές σε τρεις Χασοπέφτες και πιστεύουν πως έχει θετικά αποτελέσματα.

Για τα νεφρά. Για τα νεφρά έπιναν βρασμένες αγριάδες, φύλλα ιτιάς, φούντες από καλαμπόκι, κεδρόσπορα βρασμένα με κρασί κι ένα χόρτο με στενά φύλλα, σκορπί(δι) το λένε.

Πόνος στα άκρα του σώματος (χέρια-πόδια). Σ' αυτή την περίπτωση επιστρατεύονται ορισμένοι άνθρωποι που μπορούν να πατήσουν τους γκρεμούς, όπου θα βρουν ένα ειδικό χόρτο που λέγεται "καρφόχορτο". Το χόρτο αυτό το στουμπάνε και μαζί με μέλι από κερήθρα, κάνουν ένα παρασκεύασμα που το αποκαλούν "μαντζούνι" και το τοποθετούν πάνω στο πονεμένο σημείο (πόδι ή χέρι). Αυτό έχει τη ιδιότητα να επιδρά πάνω στο πονεμένο σημείο και να δημιουργεί τις προϋποθέσεις για να βγάλουν τη ρίζα του πόνου, το "καρφάκι", όπως το λένε, που δεν επηρεάζεται από τις αλοιφές.

Για τον πόνο του αυτιού. Χρησιμοποιούν ένα χορτάρι που το λένε "αυτόχορτο", γιατί τα φύλλα του είναι πλατιά και μοιάζουν σαν αυτιά. Το χόρτο αυτό το στίβουν και τις σταγόνες του τις ρίχνουν στο πονεμένο αυτί λίγο πριν τον βραδινό ύπνο. Επίσης χρησιμοποιούν για την αντιμετώπιση του πόνου του αυτιού και το λεγόμενο "κηροπάνι". Δηλαδή, παίρνουν ένα κομμάτι πανί, πλάτους δυο δαχτύλων και το βάζουν μέσα σ' ένα τηγάνι πούχουν λιώσει καθαρό κερί. Ύστερα τυλίγουν το κηρωμένο πανί γύρω από ένα αδράχι, και αφού πάρει το σχήμα του αδραχιού, αφαιρούν το αδράχι και τοποθετούν το κηροπάνι από τη στενή του άκρη, στο άρρωστο αυτί με μεγάλη προσοχή, ενώ από την άλλη άκρη του βάζουν φωτιά. Μόλις η φωτιά πλησιάσει στο αυτί, θα τραβήξουν το κηροπάνι, που θα έχει ήδη καθαρίσει. Έτσι μετριάζεται ο πόνος και ανακουφίζεται ο άρρωστος.

Όταν πονούσαν τα αυτιά μικρών παιδιών, έσταζαν στο αυτί τρεις σταγόνες από το λάδι της καντήλας που είχαν στο εικονοστάσι, ενώ αν αυτό ήταν αδύνατο, είχαν κρούπα, όπως έλεγαν, τότε τα σταύρωναν τρεις φορές μ' ένα λουβί σκόρδο στο πίσω μέρος του κορμιού τους και ο πόνος περνούσε. Για την ίδια περίπτωση, έπαιρναν ένα χόρτο, κουρποβότανο το έλεγαν, μια χασοπέφτη, τόκαιγαν με εννιά ξύλα, που έπαιρναν από εννιά σπίτια, και τη στάχτη του την ανακάτευαν με μέλι και την έδιναν στο άρρωστο παιδί. Όταν ένα μικρό παρουσιάζε αδικαιολόγητη αδιαθεσία, τότε η γιαγιά ή κάποιος άλλος, έλεγε ορισμένα λόγια και έγλειφε με τη γλώσσα του το πονεμένο μέτωπό του, από κάτω προς τα πάνω. Όταν τα μικρά είχαν πονόκοιλο από σκουληκία, τις λεβίθες, όπως τις έλεγαν, τα πότιζαν ένα ειδικό χόρτο, το λεβιθόχορτο, που το μάζευαν το καλοκαίρι και το κρατούσαν ξεραμένο σε κάποιο κουτί. Στο σύγκαμα του μωρού χρησιμοποιούσαν το σαρακάλευρο, τη σκόνη που αφήνει το σάρακι, όταν τρώει τον κορμό ενός δένδρου. Για τον κοκκίτη τους έδιναν να πιούν γουμαρόγαλο.

Το παραδοσιακό "λίχνισμα"

ΤΗΣ ΠΕΙΝΑΣ ΤΟ ΤΥΡΙ

Συνέχεια από τη σελ. 1

Η γιαγιά μου ήταν μια έξυπνη, καλοσυνάτη, πολύ τρυφερή και ευαίσθητη γυναίκα, που γλύκαινε τα παιδικά μου χρόνια κι έκανε τη ζωή μου πιο όμορφη. Μου μάθαινε πολλά τραγουδάκια, μου έλεγε παραμύθια, μου έμαθε τα λουλούδια, τα ζώα, τα δέντρα και τα πουλιά. Ο παππούς μου ήταν ένας μελιχλιός, έξυπνος, ντόμπρος και καλόβουλος άνθρωπος. Αυτός μ' έμαθε να παρατηρώ και να σκέπτομαι, να μετρώ και να λογαριάζω, μου έμαθε την αλφαβήτα, το "Πάτερ ημών", τις εποχές, τους μήνες και πολλά άλλα.

Αργότερα που μεγάλωσα ο παππούς μου εξιστορούσε χίλια δυο πράγματα. Του άρεσε κυρίως να μου διηγείται ιστορίες από τη ζωή του ή γεγονότα από τη ζωή στο χωριό και στο τέλος μερικές φορές να βγάζει και κάποιο δίδαγμα. Κι εμένα μου άρεσε πάρα πολύ να τον ρωτάω και να τον ακούω να αφηγείται. Ήταν θαυμάσιος αφηγητής, κι όσο μιλούσε, το μυαλό μου κατέγραφε, σαν μαγνητόφωνο, όλα, όλα μου έλεγε. Μια από αυτές τις ιστορίες που μου έλεγε είναι και η παρακάτω, που έχει κάπως έτσι:

Στα χρόνια της τριπλής Κατοχής, τότε που η πείνα θέριζε την Ελλάδα, τότε που είχαμε περί τους 100.000 νεκρούς από πείνα σε Αθήνα, Πειραιά, Θεσσαλονίκη και σε άλλα αστικά κέντρα, μιλάμε κυρίως για το 1941-1942, τότε που στην Αθήνα μάζευαν με τα κάρτα του Δήμου από τους δρόμους, τους πεθαμένους από πείνα ανθρώπους και τους έθαβαν σε ομαδικούς τάφους, τότε που χιλιάδες πεινασμένοι Αθηναίοι έψαχναν στα σκουπίδια να βρουν κάτι να φάνε, οι κάτοικοι της υπαίθρου υπέφεραν λιγότερο. Υπέφεραν λιγότερο γιατί είχαν μια κάποια αυτάρκεια. Λίγο κάποιος κήπος ή κάποιο χωραφάκι, λίγο τα λίγα ή πολλά ζώα και πουλερικά που είχε σχεδόν κάθε σπίτι κι έπαιρνε το γάλα, το τυρί, το κρέας, το αυγό, λίγο τα εδώδιμα αυτοφυή αγριολάχανα, εξασφάλιζαν το απαραίτητο φαγητό και οι άνθρωποι επιβίωναν.

Υπήρχαν όμως κάποιοι και στα χωριά - ελάχιστοι βέβαια - που για διάφορους λόγους δεν είχαν καθόλου ζώα, με αποτέλεσμα η ζωή και η επιβίωσή τους να γίνεται δύσκολη. Όταν μάλιστα υπήρχε στο σπίτι και κάποιο άτομο με ιδιαίτερες ανάγκες, όπως κάποιος πολύ γέρος, κάποιος ανάπηρος, κάποιος βαριά άρρωστος ή κάποια εγκυμονούσα, τότε τα πράγματα ξέφευγαν από τις αντοχές, και ως εκ τούτου, από τη λογική, από την τάξη, από την κανονικότητα.

Έτσι λοιπόν μια εγκυμονούσα γυναίκα, πάμπωχη και ταλαιπώρη, αποφάσισε κάποια μέρα που δεν άντεχε άλλο την πείνα, να μπει σε ένα ξένο σπίτι, σ' ένα σπίτι που ο νοικοκύρης του είχε μεγάλο κοπάδι που του εξασφάλιζε μπόλικο γαλακτοκομικά, και να κλέψει. Να κλέψει λίγο γάλα, λίγο τυρί, για τον εαυτό της και για την ψυχούλα που κουβαλούσε στα σπλάχνα της. Στάθηκε όμως άτυχη! Βλέπετε ο Θεός αγαπάει τον κλέφτη, μα αγαπάει και τον νοικοκύρη, ακόμα και τον κακόψυχο νοικοκύρη. Κάποιος απ' τους ανθρώπους του σπιτιού, ο γιος του νοικοκύρη, γύρισε νωρίτερα του αναμενομένου και την έπιασε στα...τυριά!

Μιλάμε για μια εποχή που το κράτος απουσίαζε ή υπολειπομένη. Κατοχή βλέπετε, και οι άνθρωποι πολλές φορές, όταν ένιωθαν ότι αδικούνται ή για διάφορους άλλους λόγους, έπαιρναν το νόμο στα χέρια τους. Έτσι και στην περίπτωση μας, ο γιος του νοικοκύρη, αφού φώναξε και τον γαμπρό του και το κουβέντιασαν, θεώρησαν πως έπρεπε να τιμωρηθεί παραδειγματικά η "κλέφτρα". Την έπιασαν λοιπόν, αφού η δόλια δεν είχε έναν δικό της άνθρωπο να της συμπαρασταθεί, να τη στηρίξει και να την προστατέψει, της έδεσαν τα χέρια πισθάγκωνα και αποφάσισαν να την πάνε στα Λουτρά Σμοκόβου, όπου υπήρχε Αστυνομία, να την καταγγείλουν και να την παραδώσουν.

Μάταια τους παρακαλούσε και τους εκλιπαρούσε να τη λυπηθούν και να τη συγχωρήσουν, στην κατάσταση που βρισκόταν, η ταλαιπώρη εγκυμονούσα. Μάταια τους υποσχόταν πως δεν θα το ξανακάνει και πως θα τους το ξεπληρώσει με το παραπάνω δουλεύοντας στα χωράφια τους ή όπου αλλού ήθελαν. Μάταια έκανε έκκληση στην ανθρωπιά και στο φιλότιμό τους. Εκείνοι δεν άκουγαν τίποτα. Είχανε πάρει την απόφασή τους.

Έτσι ξεκίνησαν για τα Λουτρά Σμοκόβου. Στο δρόμο κάποιοι χωριανοί προσπάθησαν να τους καλοπιάσουν, να τους συνεισίσουν, να τους πείσουν να δείξουν λίγη ανθρωπιά, να τη λυπηθούν και να την αφήσουν. Δυστυχώς τα λόγια τους δεν έφεραν κανένα αποτέλεσμα.

- Καλά, αυτήν δεν τη λυπάστε, την ψυχούλα που έχει μέσα της, μωρέ, δεν τη λυπάστε! Τι άνθρωποι είστε εσείς;

Αυτοί συνέχιζαν σα να μην συνέβαινε τίποτα. Δεν άκουγαν και δεν καταλάβαιναν κανέναν. Θεωρούσαν ότι όλο το δίκιο ήταν με το μέρος τους, ότι έκαναν το σωστό. Οι κλέφτες πρέπει να τιμωρούνται, έλεγαν, αλλιώς θα το ξανακάνουν ή θα το κάνουν κι άλλοι. Και μ' αυτή τη δικαιολογία τα βόλευαν και με την όποια συνείδησή τους.

Στο δρόμο δεν ξεχνούσαν κάθε τόσο να στολίζουν την "κλέφτρα" με ένα σωρό "κοσμητικά" επίθετα και ακατανόμαστες λέξεις και φράσεις. Θα της είχαν ρίξει κι ένα καλό χέρι ξύλο, αλλά πώς να την πάνε δαρμένη στην Αστυνομία; Αυτό τους κρατούσε και γι' αυτό την έδεσαν μόνο με τα λόγια. Φτάνοντας στην Αυλοβά, μια παραποτάμια τοποθεσία μια ώρα μακριά από το χωριό, άκουσαν από απέναντι τη φωνή του πατέρα και πεθερού, που έτυχε να είναι εκεί βόσκοντας τα γίδια του:

- Πού την παϊνίτι αυτήνη, αρέ; Γιατί την τραβουλουγάτι;

Τότε γιος και γαμπρός βάλθηκαν να του εξηγούν τι συνέβη και πως τώρα την πάνε να την παραδώσουν στην Αστυνομία, στα Λουτρά.

-Αφήτη τηνη, αρέ, τη δόλια, αφήτη τηνη. Πείναι κι πήγι να κλέψει, η ανάγκη την έκανι να πάει. Αφήτη τηνη σας λέου στην κατάσταση απούνι (που είναι)...

Ο πατέρας τους συνέχιζε να τους λέει κι άλλα, αλλά αυτοί δεν άκουγαν τίποτα. Η απόφασή τους ήταν οριστική κι αμετάκλητη. Θα την πήγαιναν στην Αστυνομία. Ήθελαν να τιμωρηθεί οπωσδήποτε.

Όταν έφτασαν στα Λουτρά, πήγαν στην Αστυνομία, εξήγησαν στον αστυνόμο τι συνέβη και παρέδωσαν την ταλαιπώρη εγκυμονούσα. Ο αστυνόμος, αφού άκουσε τους πολύ θυμωμένους, τους εξαγριωμένους κατηγορούς και βλέποντας και εκτιμώντας την όλη κατάσταση, προσπάθησε να τους συνεφέρει και να τους ηρεμήσει λέγοντας:

-Εντάξει, ρε παιδιά, έχετε δίκιο, δεν έπρεπε να κλέψει. Σας αδίκησε, δεν έκανε καλά. Η πείνα είναι κακός σύμβουλος, αυτή την έστρωξε ως εκεί, αλλά δεν τη λυπάστε την ταλαιπώρη; Κρίμα δεν είναι να της φέρεστε έτσι στην κατάσταση που βρίσκεται; Άντε καλά, πηγαίστε τώρα και θα δω εγώ τι θα κάνω.

Γιος και γαμπρός φύγανε από την Αστυνομία και τράβηξαν για το χωριό, χωρίς όμως να νιώθουν ικανοποιημένοι από την αντιμετώπιση που είχαν από τον αστυνόμο. Έφυγαν αλλά το μυαλό τους έμεινε πίσω. Στο δρόμο κουβέντιαζαν συνέχεια για τον αστυνόμο και για τη στάση που κράτησε στην υπόθεση. Δεν ένιωθαν ικανοποιημένοι από τον τρόπο που τους φέρθηκε και από τη λύση που έδωσε. Και στη σκέψη πως τη

λυπήθηκε και θα της πει δυο κουβέντες, νοθεσίες και κουραφέζαλα, και θα την αφήσει να φύγει, φούντωναν άσχημα.

Αφού περπάτησαν κανένα τέταρτο περίπου, σταματάει για λίγο ο ένας και λέει στον άλλο:

-Να ιδείς που σι λιγύο θα την αφήκει ου αστυνόμους να φύγει. Κι ούτι γάτα ούτι ζημιά. Κι μετά αυτήνη θα μας βλέπει κι θα γιλάει, θα μας κουρουιδεύει κι θα λέει:

-Μι πήγατι στην Αστυνομία, ε, και; Τι μι κάνατι; -Ε, αυτό δεν του αντέχου. Θα κάτσουμε ιδώ να την πιρμένουμε. Να δεις που δε θ' αργήκει να φανεί.

Καθίσανε σ' ένα σύρραχο στην πάνω πλευρά του μονοπατιού και στρίψανε τσιγάρο. Για κάμποση ώρα δε μίλησαν. Προσπαθούσαν, ο καθένας ξεχωριστά, να βάλουν σε μια σειρά τις σκέψεις τους και να τιθασέψουν το θυμό τους. Μάταια όμως, γιατί η σκέψη πως αυτή η γυναίκα που μπηκε στο σπίτι τους να κλέψει, μπορεί να μείνει ατιμώρητη, έκανε το θυμό τους να θεριεύει μέσα τους σαν κατεβασμένο ποτάμι και για να ξεδωσουν άρχισαν να βρίζουν και να κλωτσούν τους γύρω θάμνους.

Σ' αυτήν την κατάσταση τους βρήκε, και ξαφνιάστηκε και τρόμαξε πολύ σαν τους είδε, η δύσμοιρη γυναίκα που έφτασε μετά από λίγη ώρα εκεί. Το τι ακολούθησε, πώς εξελίχθηκαν τα πράγματα και πώς έγινε το μεγάλο κακό στον έρημο εκείνον τόπο, κανείς δεν έμαθε ποτέ. Την άλλη μέρα κάποιος τσοπάνης που έτυχε να περνά από εκεί, είδε την άτυχη γυναίκα, την οποία αναγνώρισε με δυσκολία και ειδοποίησε τους δικούς της.

Από τότε, το σημείο στο οποίο βρέθηκε νεκρή η κακοθάνατη γυναίκα απόχτησε όνομα, έγινε τοπωνύμιο: Στης Τσιαντουβαγγέλαινας.

Και κάτι σαν επίλογο: Από τους τρεις της οικογένειας κανέναν δεν είχε καλό τέλος. Ο γαμπρός σκοτώθηκε από τη λητοσυμμορία των Βουρλάκηδων (1946). Ο πατέρας (αυτός έφταιγε;) σκοτώθηκε από αεροπορικά πυρά στις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις του στρατού το 1947, καθώς έβοσκε αμέριμνος το κοπάδι του. Και τέλος ο γιος, μετά από αρκετά χρόνια, βρέθηκε νεκρός στο μαντρί που είχε το κοπάδι του. Είπαν από ανακοπή.

Θεία Δίκη; Σύμπτωση; Τις οίδε;

Η πείνα: Εθνική Πινακοθήκη
Χαρακτικό του γλύπτη Τάσσο
(Αναστ. Αλεβίζος, 1914-1985)

Ανάσταση στο Ζωγρί

Συνέχεια από τη σελ. 1

στρούγκα, αφού πρώτα τα αρμέγαμε και ετοιμάζαμε και το τυρί, πλενόμασταν, βάζαμε και τα καλά μας ρούχα και παπούτσια και αναχωρούσαμε για το χωριό να παρακολουθήσουμε την Ανάσταση. Στο χωριό είχαμε σπίτι' εκεί πηγαίναμε και περιμέναμε να χτυπήσει η καμπάνα για τη Ανάσταση και τη νυχτερινή λειτουργία.

Κατά τις τρεις το πρωί, όταν έφτανε η στιγμή για "το Χριστός Ανέστη" βγαίναμε από την εκκλησία στο προαύλιο, μπροστά ο παπάς, κρατώντας τρεις αναμμένες λαμπάδες, πίσω ο ψάλτης και παραπίσω όλα το εκκλησίασμα. Η Ανάσταση γινόταν στο πίσω μέρος της εκκλησίας, όπου ο δάσκαλος με τους μαθητές του από τη Μεγάλη Εβδομάδα είχαν μεταφέρει από το δάσος πολλά κέδρα και κάνανε τον αναφανό, επάνω σε ψηλό τελάρο από δοκάρια και σανίδες.

Όταν ο παπάς έλεγε το "Χριστός Ανέστη", όλοι οι χωριανοί βάζανε φωτιά στα κέδρα με τις αναμμένες λαμπάδες τους. Η φλόγα από τα καϊόμενα κέδρα ανέβαινε πολύ ψηλά και φεγγολούσαν οι απέναντι πλαγιές της Κουμπάραινας!

Μετά την τέλεση της Θείας Λειτουργίας, αφού μεταλαβαίναμε όλοι, αναχωρούσαμε για το Ζωγρί όλοι οι εξοχίτες του συνοικισμού για να συνεχίσουμε το πατροπαράδοτο πασχαλινό γλέντι με τα καθιερωμένα πασχαλινά έθιμα. Όταν φθάναμε στο σπίτι, η μάνα μου έστρωνε την τάβλα και στον καθένα έδινε, εκτός από το ψωμί, και ένα κόκκινο αυγό και ένα ωραίο κουλουράκι. Αφού τσουγκρίζαμε τα αυγά και τρώγαμε τη μαγειρίτσα, ένας από εμάς πήγαινε στα πρόβατα. Εκείνη την ημέρα δεν τα πηγαίναμε μακριά, αλλά μέχρι τη ράχη στα "βλαχοκόνακα" και τα γυρίζαμε πίσω στο σπίτι. Ακολουθούσε το άρμεγμα των γιδοπρόβατων και τακτοποιούσαμε το γάλα. Το αρνί είχε ήδη ψηθεί, και ξανακαθόμασταν στο πασχαλινό τραπέζι.

Αφού καλοτρώγαμε, εμείς τα παιδιά: ο αδελφός μου Γιώργος, η αδελφή μου Αθηνά και εγώ, αφήναμε τα γιδοπρόβατα και τις δουλειές του σπιτιού στους γονείς μας και αναχωρούσαμε για το χωριό. Στην πλατεία του χωριού μαζεύονταν όλοι οι χωριανοί και γλεντούσαν. Κάνανε δυο μεγάλους

Πάσχα του 1964, στην πλατεία του χωριού

χορούς, απ' έξω οι άνδρες και μέσα οι γυναίκες και τραγουδούσαν τοπικά, παραδοσιακά τραγούδια αντιφωνικά (μια φορά οι άνδρες και επαναλάμβαναν οι γυναίκες).

Τις άγιες εκείνες ημέρες όλοι ξεχνούσαν την κούραση, τα προβλήματα και τα μίση τους και όλο το χωριό ήταν σαν μια μεγάλη οικογένεια.

Ιστορικές σελίδες

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΣΗ ΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Η επίθεση της ναζιστικής Γερμανίας κατά της χώρας μας εκδηλώθηκε στις 5:15 το πρωί της 6ης Απριλίου 1941 στα οχυρά της Θράκης και της Ανατολικής Μακεδονίας, 45 λεπτά πριν από την προβλεπόμενη ώρα, σύμφωνα με τη γερμανική διακοίνωση που είχε επιδοθεί νωρίτερα στον πρωθυπουργό Αλέξανδρο Κορυζή από τον γερμανό πρεσβευτή στην Αθήνα, πρίγκιπα Έρμπαχ. Επιδίδοντας το τηλεσίγραφο, ο Έρμπαχ τόνισε στον Κορυζή ότι ο πόλεμος δεν στρεφόταν κατά της Ελλάδας, αλλά κατά της Αγγλίας, που είχε σπεύσει προς βοήθεια της χώρας μας με 62.000 άνδρες και μεγάλη αεροπορική δύναμη. Ο Κορυζής είπε το δεύτερο ΟΧΙ, αυτή τη φορά στην ιταμή ναζιστική πρόκληση. Η γερμανική επίθεση κατά της Ελλάδας αποτελεί συνέχεια του ελληνοϊταλικού πολέμου, που ξεκίνησε την 28η Οκτωβρίου 1940 με την ιταλική επίθεση στα ελληνοαλβανικά σύνορα.

Η γερμανική επίθεση είχε την κωδική ονομασία *Μαρίτα* και η εντολή για τη σχεδίασή της είχε δοθεί από τον Χίτλερ στις 13 Δεκεμβρίου 1940. Στόχος του γερμανού δικτάτορα ήταν η βοήθεια προς τον σύμμαχό του Μουσολίνι που ήταν στριμωγμένος από τους Έλληνες στην Αλβανία και η εξασφάλιση των νότων του ενόψει της επικείμενης επίθεσής του στη Ρωσία (Επιχείρηση *Μπαρμπαρόσα*). Το σχέδιο *Μαρίτα* δεν αφορούσε μόνο την Ελλάδα, αλλά και τη Γιουγκοσλαβία, τις μόνες χώρες των Βαλκανίων, μαζί με την Τουρκία, που δεν είχαν συμμαχήσει με τον Άξονα.

Τον διμέτωπο αγώνα κατά της Γιουγκοσλαβίας και της Ελλάδας ανέλαβε η γερμανική 12η Στρατιά υπό τον στρατάρχη Βίλχελμ Λιστ, ο οποίος είχε στη διάθεσή του 680.000 άνδρες, 1.200 τανκς και 700 αεροπλάνα. Η χώρα μας παρέταξε 70.000 άνδρες στα οχυρά των ελληνοβουλγαρικών συνόρων, με επικεφαλής τον υποστράτηγο Κωνσταντίνο Μπακόπουλο, καθώς ο κύριος όγκος του ελληνικού στρατού μαχόταν τους Ιταλούς στην Αλβανία. Οι αγγλικές δυνάμεις έλεγχαν τον άξονα Τεμπών - Βερμίου, όμως το κέντρο του μετώπου ήταν ασθενές και η Θεσσαλονίκη ανοχύρωτη πόλη.

Η γερμανική επίθεση εκδηλώθηκε στο μέτωπο των ελληνοβουλγαρικών συνόρων κατά μήκος της λεγόμενης *Γραμμής Μεταξά* στην Ανατολική Μακεδονία και στα μεμονωμένα οχυρά του Εχίνου και της Νυμφαίας στη Θράκη. Ταυτόχρονα, γερμανικά αεροσκάφη βομβάρδισαν τον Πειραιά και τις ακτές έως τον Ναύσταθμο της Σαλαμίνας, προκαλώντας ανθρώπινα θύματα και τεράστιες ζημιές.

Η λεγόμενη *Γραμμή Μεταξά* είναι ένα φιλόδοξο οχυρωματικό έργο, στα πρότυπα της Γραμμής Μαζινό, που είχε κατασκευαστεί με πρωτοβουλία του δικτάτορα Ιωάννη Μεταξά, ως ασπίδα αποτροπής του βουλγαρικού κινδύνου. Μεγάλο θαυμασμό και έκπληξη είχαν προκαλέσει στους Γερμανούς επιδρομείς οι κρυφές εξοδοί, χωρίς όμοιες σε άλλη οχύρωση, το σχετικά χαμηλό κόστος και το μικρό διάστημα κατασκευής. Αν λάβει κανείς υπόψη ότι οι Γερμανοί δεν κατόρθωσαν να εντοπίσουν τα φατνώματα (θυρίδες) των οχυρών πριν από την έναρξη των επιχειρήσεων και ότι οι Βούλγαροι δεν γνώριζαν τίποτα, εντυπωσιάζει μέχρι και σήμερα η τεχνική απόκρυψη και παραλλαγή, η άριστη ποιότητα σκυροδέματος, η έλλειψη ειδικού οπλισμού οχύρωσης και η τέλεια προσαρμογή του οπλισμού του στρατού εκστρατείας.

Οι υπερασπιστές των Οχυρών (Νυμφαία, Εχίνος, Λίση, Ιστίμπεη, Περιθώρι, Ρούπελ, Πυραμιοειδές, Παλουριώνες κ.ά.) αμύνθηκαν σθεναρά για τρεις ημέρες στις αλληπάλληλες επιθέσεις των υπέρτερων γερμανικών δυνάμεων. Κάμφθηκαν μόνο όταν οι τεθωρακισμένες γερμανικές μεραρχίες, μετά την αστραπαία κατάρρευση του νότιου Γιουγκοσλαβικού μετώπου, εισέδυσαν στα Σκόπια και από την κοιλάδα του Αξιού πέρασαν τα ελληνοβουλγαρικά σύνορα στις 8 Απριλίου, παρακάμπτοντας τη *Γραμμή Μεταξά*. Τα μεσάνυχτα της ίδιας μέρας τα γερμανικά στρατεύματα εισήλθαν στη Θεσσαλονίκη και κατέλαβαν την πόλη.

Οι υπερασπιστές της *Γραμμής Μεταξά*, περικυκλωμένοι πλέον, έλαβαν εντολή από τον αρχιστράτηγο Παπάγο να συνθηκολογήσουν (9 Απριλίου). Τον ηρωισμό τους αναγνώρισαν ακόμη και οι αντίπαλοί τους, με εκδηλώσεις θαυμασμού και τιμητικά αγήματα για τους αιχμάλωτους Έλληνες μαχητές. Οι ελληνικές απώλειες σε όλο το μέτωπο της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης ανήλθαν σε περίπου 1.000 νεκρούς και τραυματίες. Οι αντίστοιχες γερμανικές ανήλθαν σε 555 νεκρούς, 2.134 τραυματίες και 170 αγνοούμενους, αριθμός που αντιστοιχεί στο μισό των συνολικών απωλειών τους στη διάρκεια της επιχείρησης *Μαρίτα*, γεγονός που καταδεικνύει το μέγεθος της ελληνικής αντίστασης.

Κατά τις επόμενες μέρες, η προέλαση των Γερμανών προς Νότο υπήρξε ραγδαία, με την κατάρρευση και του μετώπου της Αλβανίας. Έως τις 30 Απριλίου είχε καταληφθεί ολόκληρη η ηπειρωτική Ελλάδα και η χώρα βρέθηκε υπό τριπλή κατοχή: γερμανική, ιταλική και βουλγαρική. Ο πρωθυπουργός Αλέξανδρος Κορυζής, άνδρας φιλότιμος και μη αντέχοντας να βλέπει τη γερμανική σημαία στην Ακρόπολη, αυτοκτόνησε.-

ΤΑ ΣΤΗΛΙΤΙΚΑ

"Κύριοι, οι βουλευταί είμαστε 190 αφαιρέσατε 23 απόνας και μη ορκισθέντας, μένουν 167, το ήμισυ είναι 84, ημείς είμαστε 92 και ακόμη παραπάνω. Κηρύττω απαρτίαν!"

Η φράση αυτή έχει μείνει μνημειώδης και προηγήθηκε της...δημιουργικής λογιστικής που κυριάρχησε τα σύγχρονα χρόνια. Την είπε ο πρόεδρος της Βουλής το 1874 και ήταν ουσιαστικά η αρχή για να περάσει ο ελληνικός πολιτικός βίος σε μία περίοδο παρατεταμένης ανωμαλίας. Ήταν η αφορμή για να συμβούν τα τραγικά γεγονότα των "Στηλιτικών", το Νοέμβριο του 1874...

Στην Ελλάδα έχουμε συνηθίσει με ανάλογα ιστορικά γεγονότα...ανάλογα τον μήνα (Νοεμβριανά, Ιουλιανά, Δεκεμβριανά) ή την αιτία (Ευαγγελικά, Λαυρεωτικά, Μαραθειακά κ.α.), έτσι και τα "Στηλιτικά". Που δεν ήταν τίποτε άλλο από τα ονόματα των βουλευτών του τότε πρωθυπουργού Δημ. Βούλγαρη (του επωνομαζόμενου και "Τζουμπέ") που προσπάθησε να επιβάλει την πολιτική του κυριαρχία νομοθετώντας και αποφασίζοντας για καίρια ζητήματα χωρίς καν να έχει την πλειοψηφία!

Οι βουλευτές του γράφτηκαν σε στήλες-όπως στην αρχαιότητα με τους προδότες-για να τους ξέρουν άπαντες, τους χλεύαζαν και τους λοιδορούσαν. Ήταν τα "Στηλιτικά"...

Το ιστορικό της υπόθεσης

Στην Ελλάδα από το Μάιο του 1865, όταν διεξήχθησαν οι πρώτες εκλογές με το νέο σύνταγμα, και έως τις εκλογές του 1875, από τις οποίες αναδείχθηκε η πρώτη κυβέρνηση στο ελληνικό κράτος που διέθετε δεδηλωμένη κοινοβουλευτική πλειοψηφία, μεσολάβησαν πέντε ακόμη εκλογικές αναμετρήσεις: Μάρτιος 1868, Μάιος 1869, Φεβρουάριος 1872, Ιανουάριος

1873 και Ιούνιος 1874.

Τη δεκαετία αυτή η διακυβέρνηση της χώρας γνώρισε δεκαοκτώ κυβερνητικά σχήματα (συμπεριλαμβανομένων των κυβερνήσεων Αλ. Κουμουνδούρου και Χ. Τρικούπη που διεξήγαγαν τις εκλογές του 1865 και 1875 αντίστοιχα). Από αυτά λίγα μόνο είχαν διάρκεια ζωής μεγαλύτερη από μερικούς μήνες. Η πολιτική αστάθεια αποτέλεσε σταθερό χαρακτηριστικό όλης αυτής της περιόδου. Σε αυτό συνέτειναν οι διαφωνίες ως προς το χειρισμό της νέας επανάστασης στην Κρήτη (1866-69). Ωστόσο, τα βαθύτερα αίτια της πολιτικής αστάθειας βρίσκονται αλλού. Παρά τις βελτιώσεις στη λειτουργία του κοινοβουλευτισμού που εισήχθησαν με το Σύνταγμα του 1864, οι βασιλικές παρεμβάσεις, ο διορισμός κυβερνήσεων κοινοβουλευτικής μειοψηφίας και η καταχρηστική διάλυση της Βουλής εξακολουθούσαν να αποτελούν σταθερές και επαναλαμβανόμενες όψεις του πολιτικού βίου της χώρας.

Την περίοδο αυτή πρωθυπουργικό ρόλο αναλαμβάνουν πολιτικοί όπως ο Δ. Βούλγαρης, ο Επ. Δελιγιώργης, ο Θρ. Ζαΐμης και ο Αλ. Κουμουνδούρος.

Πως "αποκούσαν" πλειοψηφία

Ο βασιλιάς έκανε ό,τι ήθελε. Στο πολιτικό πεδίο ήταν συνηθισμένο. Μα στο εκλογικό η νοθεία και η βία των εκλογών του 1874 ξεπέρασε κάθε όριο. Ο Βούλγαρης που προηγουμένως είχε πάρει την εντολή σχηματισμού κυβέρνησης από το βασιλιά και διεξήγαγε εκλογές που δεν είχαν προηγούμενο στην καπιτονοκρατία. Και πάλι όμως δεν μπόρεσε να ξεπεράσει το όριο για να έχει άνετη κυβερνητική πλειοψηφία. Κάτι πάντως που δεν τον εμπόδιζε να αρχίσει διώξεις υπαλλήλων, δημοσιογράφων, πολιτικών του αντιπάλων ακόμη για να εδραιώσει το υπουργείο του.

Εκεί όμως που πραγματικά ξεπέρασε τον εαυτό του ήταν το κοινοβούλιο. Ο πρόεδρος του κατ'εντολήν του Βούλγαρη αποφάσισε ότι υπάρχει...απαρτία. Με όλους και όλους 92 βουλευτές θεώρησε ότι αυτή κάνουν απαρτία στους...190! Ακριβώς τα αντίθετα ανέφερε το άρθρο 56 του συντάγματος το οποίο παραβιάζοταν κατάφωρα. Με το σκεπτικό αυτό πέρασε και τον προϋπολογισμό γεγονός που ξεσήκωσε θύελλα διαμαρτυριών στην αντιπολίτευση, το λαό, τους φοιτητές και σχεδόν στο σύνολο του Τύπου, ο οποίος έκανε κάτι το πρωτοφανές στα χρονικά. Να δημοσιεύσει ολόκληρες στήλες με τα ονόματα των βουλευτών του Βούλγαρη. Που είχαν γίνει πια τα πλέον ανυπόληπτα πρόσωπα. Όπου και να πήγαιναν τους πετούσαν ντομάτες και τους χλεύαζαν... Ήταν οι Στηλιτικές...

Σύσσωμη η Νομική Σχολή κήρυξε αντισυνταγματική την δραστηριότητα της βουλής, με εξαίρεση τον καθηγητή Ν. Σαρπίπολο που αργότερα παραιτήθηκε...

Η ομαλοποίηση...

Η κατάσταση ομαλοποιήθηκε πολλούς μήνες αργότερα. Με το Σύνταγμα του 1864 ο βασιλιάς διατηρούσε το δικαίωμα να διορίζει και να παύει κυβερνήσεις και υπουργούς κατά τη δική του βούληση. Οι βασιλικές παρεμβάσεις δηλαδή συνεχίστηκαν κατά την πρώτη δεκαετία του Γεωργίου, με αποτέλεσμα το σχηματισμό βραχυβίων κυβερνήσεων που καμιά δε διέθετε κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Το ζήτημα αυτό, το οποίο ταλάνισε την πολιτική ζωή του τόπου για περισσότερα από σαράντα χρόνια, θα λυθεί οριστικά με την αποδοχή από το Γεώργιο της αρχής της δεδηλωμένης. Αυτό έγινε στις 11 Αυγούστου 1875 με το βασιλικό λόγο ενόπιον της νέας βουλής που είχε προκύψει από τις πρόσφατες εκλογές. Την ομιλία φέρεται να έχει συντάξει ο απερχόμενος πρωθυπουργός Χαρίλαος Τρικούπης. Είναι αυτός που με σειρά άρθρων -μεταξύ αυτών και το περίφημο Τis ptaίει- που δημοσιεύθηκαν το καλοκαίρι του 1874 σε αθηναϊκή εφημερίδα, συνέβαλε αποφασιστικά στη μεταστροφή της βασιλικής στάσης. Η δήλωση αποδοχής της αρχής της δεδηλωμένης αποτέλεσε για το Γεώργιο ηθική και όχι συνταγματική δέσμευση, η οποία θα προϋπέθετε αναθεώρηση του συντάγματος. Με την αποδοχή της αρχής της δεδηλωμένης καθίστανται ανενεργά τα άρθρα 31 ("Ο Βασιλεύς διορίζει και παύει τους Υπουργούς αυτού") και 37 ("Ο Βασιλεύς...έχει το δικαίωμα να διαλύει την Βουλήν") του Συντάγματος του 1864. Η εντολή σχηματισμού κυβέρνησης θα δινόταν, πλέον, σε εκείνον που είχε εξασφαλίσει τη δεδηλωμένη εμπιστοσύνη της πλειοψηφίας των βουλευτών, ενώ και για τη διάλυση της βουλής απαιτούνταν και πάλι η προηγούμενη συγκατάθεση της πλειοψηφίας.

Και να πως περιγράφει ο Γ. Ζουρής τα περίφημα "Στηλιτικά"

"Και άρχισε να γίνεται των νόμων λειτουργία και ανεβοκατέβαιναν τα τότε Υπουργεία.

Και ήλθαν τα Στηλιτικά και οι Μαραθωνομάχοι

εις τον Μεγαλειότατον εγγύριαν τη ράχη

και όλοι εμελέτησαν κί εσκεφθησαν καινά,

κί εσεισήσαν κί ετράνταξαν κοιλάδες και βουνά".

Φτάνει, λοιπόν, το φθινόπωρο του 1874 και η έναρξη των εργασιών της νέας Βουλής. Προτεραιότητα για τη νέα κυβέρνηση η ψήφιση του προϋπολογισμού. Υπάρχει όμως ένα πρόβλημα: το άρθρο 56 του Συντάγματος προβλέπει την παρουσία τουλάχιστον των μισών βουλευτών (δηλαδή 95) για την ύπαρξη απαρτίας ώστε η συνεδρίαση να είναι έγκυρη. Οι βουλευτές, όμως, της αντιπολίτευσης είναι αποφασισμένοι να μην αφήσουν την κυβέρνηση Βούλγαρη να περάσει τις ρυθμίσεις που επιθυμεί.

Στις **30 Νοεμβρίου 1874** ο πρόεδρος του σώματος Ζάρκος συγκαλεί συνεδρίαση για το απόγευμα. Οι περισσότεροι βουλευτές της αντιπολίτευσης όμως δεν ειδοποιούνται εγκαίρως από τους κλητήρες της Βουλής, με αποτέλεσμα στην αίθουσα να βρίσκονται σχεδόν αποκλειστικά οι Βουλγαρικοί βουλευτές. Αυτοί βεβαίως είχαν ειδοποιηθεί.

Ο πρόεδρος της Βουλής, μέλος της παράταξης Βούλγαρη, διαπιστώνει το δίχως άλλο απαρτία, καταγράφοντας ως παρόντες αποχωρούσαν αντιπολιτευόμενους βουλευτές που, σίγουροι ότι δεν υπήρχε απαρτία, αποχωρούσαν. Οι αποχωρήσαντες δεν είχαν ζητήσει επίσημα την άδεια του να αποχωρήσουν, άρα ήταν παρόντες, απαντά στις αντιδράσεις βουλευτών της αντιπολίτευσης.

Αφού, λοιπόν, η Βουλή είχε "απαρτία", τότε μπορεί να ψηφίσει τόσο τον προϋπολογισμό του 1875, όσο και άλλα σημαντικά φορολογικά νομοσχέδια με ρουσφετολογικό περιεχόμενο, απαραίτητα για την πολιτική ενίσχυση του Βούλγαρη. Κι ας ήταν παρόντες 85 μόλις βουλευτές, παραβιάζοντας έτσι το Σύνταγμα.

Η αντιπολίτευση συνασπίστηκε σε κοινό αγώνα, η κοινή γνώμη εξεγέρθηκε, οι κυβερνητικοί βουλευτές έγιναν στόχος ύβρων και προπηλακισμών. Η κυβέρνηση Βούλγαρη αναγκάστηκε να παραιτηθεί. Η νέα Βουλή την παρέπεμψε σε ειδικό δικαστήριο αλλά η δίκη τελικά ματαιώθηκε, γιατί στο μεταξύ, το 1877, ο Δημήτριος Βούλγαρης πέθανε.

ΔΡΟΣΙΝΗΣ ΚΑΙ ΠΑΛΑΜΑΣ

Στη μικρή Αθήνα του 19ου αιώνα οι άνθρωποι των Γραμμάτων γνωρίζονταν μεταξύ τους και σύχναζαν στα ίδια, δυο τρία μεγάλα καφενεία, όπου "άναβαν" και οι λογοτεχνικές και άλλες συζητήσεις. Δροσίνης και Παλαμάς, δυο από τους διαπρεπέστερους ποιητές της εποχής, ήταν φίλοι, αν και η ποίησή τους ήταν διαμετρικά διαφορετική, όπως φαίνεται και από το όμορφο ποίημα του Δροσίνη που ακολουθεί. Ένα χαριτωμένο ...πείραγμα προς το φίλο του Παλαμά.

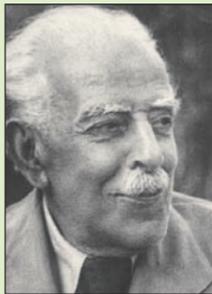
Δροσίνης στον Παλαμά

Συνοδοιπόροι ναί, μαζί κινήσαμε
στης Τέχνης το γλυκοξημέρωμα,
όμως με του καιρού το πέρασμα,
χαράχτηκε του καθενός μας χωριστός ο δρόμος.

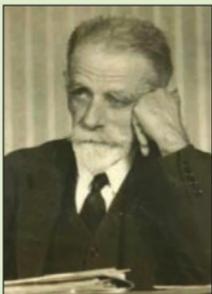
Εσύ το Ωραίο μες στα μεγάλα ζήτησες
κι' εγώ στα ταπεινά κι' απορριμμένα,
και δούλεψες το μπρούτζο και το μάρμαρο
κι' άφησες τον πηλό της γης σ' εμένα.

Στις αλπικές χιονοκορφές ανέβηκες
και στάθηκα στις λιόφωτες ραχούλες·
αρχόντισσες και ρήγισσες οι Μούσες σου
κι' εμένα ψαροπούλες και βοσκούλες.

Εσύ στις δάφνης τ' ακροκλώναρα άπλωσες
κι εγώ σε κάθε χόρτο και βοτάνι,
στεφάνι έχεις φορέσει από δαφνόφυλλα,
λίγο θυμάρι του βουνού μου φτάνει.

Γεώργιος Δροσίνης

Κωστής Παλαμάς

Παγκόσμια Ημέρα της Μητέρας

Η μητέρα είναι το προσφιλέστερο πρόσωπο κάθε ανθρώπου. Εννέα μήνες μάς τρέφει στη μήτρα της, μας ανασταίνει στη ζωή, και δεν παύει να μας φροντίζει και να καρδιοχτυπά για τα παιδιά της, ως την ημέρα που αναπαύεται στον τάφο.

"Μάνα κράζει το παιδάκι,
Μάνα ο νιος και Μάνα ο γέρος,
Μάνα ακούς σε κάθε μέρος,
α! τι όνομα γλυκό!"

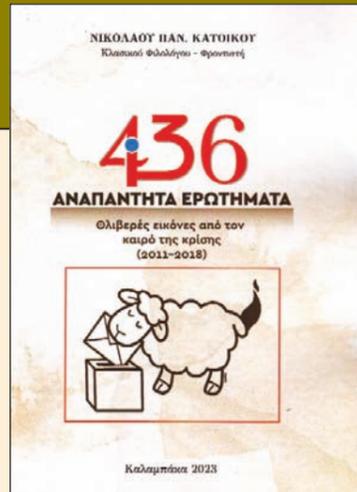
Η Παγκόσμια Ημέρα της Μητέρας είναι μέρα εορτασμού της μητρότητας και των ευχαριστιών προς τη μητέρα, μια γιορτή με αρχαιοελληνικές αναφορές στην λατρεία της θεάς Κυβέλης, της μητέρας των θεών, όπως την προσφωνεί ο Πίνδαρος ("Κυβέλα, Μάτερ θεών").

Στη σύγχρονη εποχή, η αμερικανίδα κοινωνική ακτιβίστρια Άννα Μαρία Τζάρβρις (1864-1948) ήταν αυτή που είχε πρώτη την ιδέα να καθιερωθεί μια ιδιαίτερη ημέρα προς τιμή της μητέρας. Οι προσπάθειές της ευοδώθηκαν τελικά στις 9 Μαΐου του 1914, όταν ο τότε αμερικανός πρόεδρος Γούντροου Γουίλσον υπέγραψε προκήρυξη, σύμφωνα με την οποία η Ημέρα της Μητέρας καθιερωνόταν ως εθνική εορτή τη δεύτερη Κυριακή του Μαΐου. Έκτοτε, πολλές χώρες, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας, γιορτάζουν την Παγκόσμια Ημέρα της Μητέρας τη δεύτερη Κυριακή του Μαΐου (9 Μαΐου 2021).

Η Τζάρβρις επέλεξε το λευκό γαρύφαλο ως το λουλούδι-σύμβολο της Ημέρας της Μητέρας, επειδή "το λευκό του χρώμα συμβολίζει την αλήθεια, την αγνότητα και τη φιλευσπλαχνία της μητρικής αγάπης· το άρωμά του, τη μνήμη και τις προσευχές της."

**Νέα βιβλία
Νίκος Κατοίκος
Κλασικός Φιλολόγος-Φροντιστής**

436 ΑΝΑΠΑΝΤΗΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ
Θλιβερές εικόνες από τον καιρό της κρίσης (2011-2018)
Καλαμπάκα 2023

Εκπλήσσει ο βαθυστόχαστος φίλος με τα 436 καυτά ερωτήματα που εκπέμπει, κάτω από τους ιερούς βράχους των Μετεώρων, προς τους πολιτικούς και τους αυτοδιοικητικούς άρχοντες της πατρίδας, που υπηρέτησαν τον καιρό της κρίσης (2011-2018) και όχι μόνο τότε.

Οι 280 σελίδες τού μεγάλου σχήματος βιβλίου του (21Χ29) φιλοξενούν πολύ πόνο, αγωνία και θλίψη για το κατόντημα της πατρίδας, τη δύσκολη εκείνη περίοδο, αισθήματα που δεν βίωσε μόνο ο συγγραφέας, αλλά κάθε σκεπτόμενος Έλληνας. Ασφαλώς, ο συγγραφέας δεν τρέφει την ψευδαίσθηση ότι μπορεί να λάβει απαντήσεις στα ερωτήματά του, θα ήταν όμως ευχής έργο να διαβαστεί το βιβλίο από τους αποδέκτες του, με την ελπίδα ότι στο μέλλον δεν θα ξαναζήσουμε παρόμοια καταστροφή.

Αποδέκτες του βιβλίου όμως δεν είναι μόνο οι πολιτικοί, αλλά και οι πολίτες. Οι πολιτικοί μας δεν προέρχονται από παρθενόγεννηση, αλλά μέσα από τον ίδιο το λαό μας. Και το ερώτημα που τίθεται είναι: Οι πολιτικοί διαφθείρουν τους πολίτες ή οι πολίτες διαφθείρουν τους πολιτικούς; Το ερώτημα μοιάζει με εκείνο της κότας με το αβγό: "Η κότα γέννησε τ' αβγό ή το αβγό την κότα;"

Όπως και να έχει, η ευθύνη είναι μοιρασμένη, διότι συνειδητοί πολίτες ούτε εξωθούν τους πολιτικούς στην παρανομία ούτε στέλνουν στη Βουλή διαφθαρμένους αντιπροσώπους. Το σκίτσο στο εξώφυλλο τα λέει όλα.-

**Δεν φτάνει που μας κλέβουν,
υποτιμούν και τη γλώσσα μας**

"Μόλις χθες γύρισα από το Παρίσι.

Εκεί επισκέφθηκα το μουσείο του Λούβρου. Κάποια στιγμή ρώτησα στα γαλλικά, τον υπάλληλο στην ελληνική πτέρυγα, πού είναι η Νίκη της Σαμοθράκης, αναφέροντας το όνομα στα ελληνικά. Μου είπε ευγενικά αν ρωτάω για την ..βικτουαρ ντε λα σαμοτρας.

Τον ρώτησα αν γνωρίζει πώς λέγεται το φημισμένο ρολόι του Λονδίνου και εκείνος απάντησε με έμφαση Big Ben.

-Γιατί δεν το λέτε αυτό grand ben; τον ρώτησα, στα γαλλικά.

Γιατί νιώθετε την ανάγκη να κλέψετε και το όνομα εκτός από το έκθεμα;

Κατέβασε το κεφάλι. Τον χτύπησα φιλικά στην πλάτη. Δεν έφταιγε αυτός, εγώ φταίω..

Η ελληνική πλευρά κατέχει το 30% του Λούβρου και στην είσοδο δεν υπάρχει ούτε καν το "καλώς ήρθατε" στα ελληνικά (ανάμεσα σε 20 γλώσσες).

Αυτό μπορούμε να κάνουμε καθισμένοι σε έναν καναπέ, μέσα από μια ιστοσελίδα να φωνάζουμε, "φέρτε τα, πίσωωω!":

Τη νίκη που έγινε βικτουαρ, την Καρυάτιδα που έγινε καριαντιν...

Έτσι, δίνοντας στα παιδιά μας μια σταγόνα λιγότερη ιστορίας, περηφάνειας και κληρονομιάς θα είμαστε μόνο ανάξιοι μνημόνευσης..."

Ανάρτηση στο facebook από την Μάρη Τσαμαγκίδου-Παπαποστόλου

Η ιστορία του νεοελληνικού νομίσματος

Ο φοίνικας, η δραχμή και το ευρώ είναι τα τρία νομίσματα (νομισματικές μονάδες), που κυκλοφόρησαν διαδοχικά από τη σύσταση του ελληνικού κράτους.

Γρόσι. Κατά τη διάρκεια της Επανάστασης επικρατούσε νομισματική αναρχία στον ελλαδικό χώρο. Οι συναλλαγές γίνονταν με οθωμανικά νομίσματα, όπως το γνωστό μας γρόσι, αλλά και με διάφορα ξένα νομίσματα (ισπανικό δίσηλο, τάλιρο της Μαρίας Θηρεσίας, χρυσό τσεκίνο Βενετίας κ.ά.).

Η ιδέα κοπής ελληνικού νομίσματος ριφθηκε κατά πρώτον το 1822. Στις 5 Μαρτίου ψηφίστηκε από το Βουλευτικό ο νόμος 6, με τον οποίο καθοριζόταν η κοπή αναμνηστικού αργυρού νομίσματος σε 80 κομμάτια, τα οποία θα περιερχόνταν στα μέλη της. Ένα μήνα αργότερα, με το νόμο 9 της 5ης Απριλίου, αποφασίστηκε να κοπούν νομίσματα για τις ανάγκες των συναλλαγών. Ο νόμος προέβλεπε τη συγκέντρωση του χρυσού και του αργύρου, που βρισκόταν σε μοναστήρια και εκκλησίες, καθώς και την απαγόρευση εξαγωγής χρυσού και αργύρου, όχι μόνο έξω από την επικράτεια, αλλά και από επαρχία σε επαρχία. Το σχέδιο, όμως, σύντομα εγκαταλείφθηκε λόγω εγγενών αδυναμιών.

Φοίνικας του 1828. Η συνεχιζόμενη, όμως, νομισματική ανωμαλία ανάγκασε τον πρώτο κυβερνήτη της ελεύθερης Ελλάδας, Ιωάννη Καποδίστρια, να επισπεύσει τη δημιουργία εθνικού νομίσματος. Πράγματι, στις 28 Ιουλίου 1828 η Δ' Εθνοσυνέλευση του Άργους αποφάσισε να προτείνει στον Κυβερνήτη ως νομισματική μονάδα τον "φοίνικα", με υποδιαίρεση το λεπτό. Ελλείψει ρευστού και

μηχανημάτων, ο Καποδίστριας συνήψε δάνειο 1,5 εκατομμυρίων ρουβλίων από τη Ρωσία και με τα χρήματα αυτά αγόρασε από τη Μάλτα μία μεταχειρισμένη νομισματοκοπτική μηχανή, που εγκαταστάθηκε στην αυλή του σπιτιού του στην Αίγινα. Εκεί τυπώθηκαν τα πρώτα νομίσματα της ελεύθερης Ελλάδας, που ήταν ο αργυρός φοίνιξ και τα χάλκινα: δεκάλεπτο, πεντάλεπτο και μονόλεπτο. Το μέταλλο αποκτήθηκε από τις νηπομπές του ελληνικού στόλου (άργυρος) και από τα τουρκικά κανόνια (χαλκός). Στις 17 Ιουνίου 1831 τυπώθηκε και το πρώτο χάρτινο χρήμα με απόφαση του Κυβερνήτη, χωρίς όμως επιτυχία.

Δραχμή του 1833. Μετά την ενθρόνιση του Όθωνα το 1833 τα νομίσματα που είχαν εκδοθεί και κυκλοφορήσει επί Καποδίστρια αποσύρθηκαν από την κυκλοφορία. Στις 8 Φεβρουαρίου εισήχθη νέα νομισματική μονάδα, η δραχμή (νόμισμα του αρχαίου ελληνικού κόσμου) αντί του φοίνικα. Με το ίδιο

διάταγμα, τα νέα νομίσματα διαιρέθηκαν σε τρεις κατηγορίες: αργυρά, χρυσά και χάλκινα. Οι πρώτες δραχμές τυπώθηκαν στο Μόναχο και από το 1836 έως το 1858 τυπώνονταν στο Νομισματοκοπείο Αθηνών. Με το

βασιλικό διάταγμα της 12ης Ιουλίου 1843 το αποκλειστικό δικαίωμα έκδοσης χαρτονομισμάτων δόθηκε στη νεοσυσταθείσα Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία διατήρησε το προνόμιο αυτό έως το 1928, οπότε ιδρύθηκε η Τράπεζα της Ελλάδος.

Στις πρώτες μέρες της Κατοχής, οι κατακτητές έθεσαν σε κυκλοφορία παράλληλα με τη δραχμή, το Μάρκο Κατοχής, τη λιρέτα Κατοχής, τη μεσογειακή δραχμή, το βουλγαρικό λέβα και το αλβανικό φράγκο (29 Απριλίου 1941). Τα

νομίσματα αυτά ήταν χωρίς αντίκρουσμα και γρήγορα αποσύρθηκαν από την κυκλοφορία (18 Ιουλίου 1941).

Ο Κ. Σημίτης επιδεικνύει τα πρώτα ευρώ

Και φθάνουμε στην αυγή της νέας χιλιετίας, όταν ο πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης υποβάλλει αίτηση στα αρμόδια θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ένταξη της χώρας στη ζώνη του Ευρώ (9 Μαρτίου 2000). Την Πρωτοχρονιά του 2002 μέσα σε πανηγυρική ατμόσφαιρα το ευρώ αντικαθιστά τη δραχμή ως νομισματική μονάδα του ελληνικού κράτους. Τα δύο νομίσματα παραμένουν σε παράλληλη κυκλοφορία έως τις 28 Φεβρουαρίου 2002, οπότε από την επομένη η δραχμή αποτελεί παρελθόν, ύστερα από 169 χρόνια κυκλοφορίας.

Η ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΜΑΗ

Ο Μάης είναι ο πέμπτος μήνας του ημερολογίου, διάρκειας 31 ημερών. Αρχικά ήταν ο τρίτος μήνας του δεκάμηνου Ρωμαϊκού ημερολογίου (Maius) και πήρε το όνομά του, κατά την επικρατέστερη εκδοχή, από τη θεότητα Μαία (λατινικά Μάγια), μητέρα του θεού Ερμή. Ήταν η θεά της γονιμότητας και τιμούταν με θυσίες χοιρίδιων στο βωμό της.

Σύμφωνα με άλλες εκδοχές, η ονομασία "Μάιος" προέρχεται:

- Από τη λατινική λέξη μάγιουρ, που είναι ο συγκριτικός βαθμός του επιθέτου μάγκουος = μεγάλος. (Πλούταρχος)
- Από τη λατινική λέξη μαγιέστας = μεγαλειότητα. (Οβίδιος)
- Από τους "μαγιόρες", τους ενδόξους προγόνους των Ρωμαίων, στους οποίους ήταν αφιερωμένος.

Στην Αρχαία Ρώμη τον μήνα Μάη γιορτάζονταν:

- Τα Φλοράλια (Floralia), τα ρωμαϊκά Ανθεστήρια, προς τιμή της Flora, θεάς της βλάστησης και της άνοιξης.
- Την Πρωτομαγιά οι Ρωμαίοι τιμούσαν την Αγαθή Θεά (Bona Dea), με πανηγύρια, στα οποία συμμετείχαν μόνο γυναίκες.
- Οι Αρχαίοι Αθηναίοι το Μάη γιόρταζαν:
- Τα Ολυμπιαία, προς τιμή του Δία, με ιππικά αγωνίσματα, θυσίες και γεύματα στην περιοχή του Ιλισού.
- Τα Μουνίχια, προς τιμή της θεάς Αρτέμιδας, στη χερσόνησο της Μουνιχίας (σημερινή Καστέλα), με κυρίως συμμετέχοντες τους εφήβους.
- Τα Θαρνήλια, προς τιμή του Απόλλωνα, αφιερωμένη στον εξαγισμό της πόλης από τα μιάσματα, που εξασφαλιζόταν μέσω των λεγόμενων καθαρμάτων. Τα καθάρματα ήταν άνθρωποι που επιλέγονταν βάσει της φαυλότητας, της φτώχειας ή της ασχήμιας τους. Τους περιέφεραν ως αποδιοπομπαίους τράγους στους δρόμους της Αθήνας για να απορροφήσουν το διάχυτο κακό και στη συνέχεια τους εξόριζαν.

Ο Μάης στη Νεότερη Ελλάδα

Ο Μάης είναι ο μήνας των λουλουδιών και της βλάστησης. Στη λαϊκή συνείδηση συσχετίζεται παρετυμολογικά με τα μάγια και τη μαγεία. Γι' αυτό και οι προλήψεις ότι δεν πρέπει να γίνονται γάμοι τον Μάη, ούτε κάποια σοβαρή εργασία τον μήνα αυτό. "Το Μάη μήτε δέντρο να φυτέψεις, μήτε παιδί να παντρεύσεις" λέει η παροιμία. Σε γενικές γραμμές, οι λαϊκές ονομασίες του Μάη προέρχονται από τη φύση: Τον λένε: Πράσινο, Κερασάρι, Τριανταφυλλά, Λούλουδο.

Πανελλήνιο έθιμο την Πρωτομαγιά είναι να πλέξιμο στεφανιών με λουλούδια και στάχια ("Μάη-δες", "Μαγιστοφέανα"), για την ευφορία της Γης. Τα κρεμιούν στις εξώπορτες ή στους εξώστες των σπιτιών μέχρι τις 24 Ιουνίου, οπότε τα καίνε στις φωτιές του Αϊ-Γιάννη. Συνήθίζεται να βάζουν στο στεφάνι ένα σκόρδο ή ένα ακάθι ως αποτρεπτικό του όποιου κακού.

Ωστόσο, οι ραγδαίες βροχές του Μάη προκαλούν ζημιές στα σπηρά, εξ ου και η παροιμία: "Στον καταραμένο τόπο, μήνα Μάη βρέχει". Η μεγάλη θρησκευτική γιορτή του Μάη είναι των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης (21 Μαΐου) και αποφράδα ημέρα η 29η Μαΐου, που "τούρκεψε η Πόλη".

Παροιμίες για το Μάη

Ζήσε Μάη μου, να φας τριφύλλι.
(Το σωστό: Ζήσε Μαύρε μου, να φας το Μάη τριφύλλι)
Μάης άβρεχος, μούστος άμετρος.
Ο Απρίλης έχει τ' όνομα κι ο Μάης τα λουλούδια.
Ο γάμος ο μαγιάτικος πολλά κακά θα φέρει.
Μήνα που δεν έχει ρο, ρίξε στο κρασί νερό.
Στον καταραμένο τόπο, Μάη μήνα βρέχει.
Αν βρέξει ο Απρίλης δυο νερά κι ο Μάης άλλο ένα τότε τ' αμπελοχώραφα χαιρόνται τα καμημένα.
Το Μάη κρασί μην πίνετε κι ύπνο μην αγαπάτε.
Τον Απρίλη και το Μάη κατά τόπους τα νερά.
Όντα 'πρεπε δεν έβρεχε κι ο Μάης χαλαζώνει.
Στο κακορίζικο χωριό το Μάη ρίχνει το νερό.
Όταν πρέπει δε βροντάει και το Μάη δροσολογιά.
Ο Μάης φτιάχνει τα σπαρτά κι ο Μάης τα χαλάει.
Μην πάρεις το Μάη άλογο, μήτε γυναίκα τη λαμπρή.
Το Μάη βάζε εργάτες κι ας είναι κι ακαμάτες.

Προλήψεις του Μαΐου

Σίγουρα ο Μάης μπορεί να χαρακτηριστεί μήνας των λουλουδιών, μήνας της αναγεννημένης φύσης, της βλάστησης και μιας ασυνήθιστης ομορφιάς του περιβάλλοντος, όμως δεν παύει αυτός ο μήνας να είναι φορτισμένος από κάποια μαγική επίγεια. Ίσως αυτή η άποψη να ενισχύεται περισσότερο, αφού παρετυμολογικά ο Μάιος συνδέεται με τις λέξεις μάγια και μαγεία. Αυτό βέβαια βοηθάει στο να δημιουργούνται προλήψεις οι οποίες επιβεβαιώνονται από την παροιμία που ακολουθεί και η οποία έχει ρόλο συμβουλής:

"Το Μάη μήτε δέντρο να φυτέψεις
μήτε παιδί να παντρεύσεις"

Για δύο σημαντικές γιορτές του πρώτου δεκαημέρου του Μαΐου, ο λαός μας σκέφτεται απαισιόδοξα. Για τη γιορτή της Αγίας Μαύρας (3 Μαΐου), που συνδέει το όνομα της Αγίας με το μαύρο χρώμα. Επίσης,

πολύ επικίνδυνη (ειδικά για τους γεωργούς και τους αγρότες), θεωρείται η ημέρα της γιορτής του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου, επειδή πολλές φορές τη μέρα αυτή ρίχνει χαλάζι ή βρέχει. Σύμφωνα με τη λαϊκή ρήση: "Στων αμαρτωλών τη χώρα το Μάη μήνα βρέχει".

"Τώρα Μαγιά, τώρα δροσιά, τώρα το καλοκαίρι..." λέει ένα τραγούδι.

Αυτό βέβαια προδίδει και κάποιο σύνθημα εξόρμησης στα καταπράσινα χωράφια και λιβάδια. Η κίνηση αυτή δείχνει και την προσπάθεια του ανθρώπου να φέρει αυτή τη δροσιά του Μάη που απλόχερα υπάρχει στη φύση στο σπίτι του, μαζί μ' αυτή όμως και την καρποφορία, τη γονιμότητα.

Αυτό βέβαια ενισχύεται και από την κίνηση των γυναικών σε πολλά μέρη της Ελλάδας, να αγγίζουν τα χόρτα και τα λουλούδια του Μάη και με τη δροσιά αυτή να νίψουν τα πρόσωπά τους προκειμένου να είναι "δροσερές όλο το χρόνο". Τέλος, η δροσιά του Μάη αλλά και η ομορφιά του μεταφέρεται στο κάθε σπιτικό με το Πρωτομαγιάτικο στεφάνι. Πολλοί πιστεύουν ότι τη μέρα αυτή τα διάφορα φυτά, χόρτα και βοτάνια, έχουν ξεχωριστές ιδιότητες. Η ευρύτατη διάδοση της συνήθειας του μαγιάτικου στεφανιού μέσα από το οποίο επιδιώκεται η εύφορη χρονιά, υποδεικνύεται και από κάποια αναφορά που γίνεται σε εκκλησιαστικούς κώδικες νόμων του 17ου αιώνα που φυλάσσονται στην Ιερά Μονή των Ιβήρων του Αγίου Όρους:

"... Τον Μάιον μήνα βάνουσι χόρτα διάφορα και κρεμουσίν εις τας πύλας των οίκων αυτών, τάχα ως δια υγείαν, ίνα ευτυχοῦσι τα υπάρχοντα αυτών ή τα ζώα αυτών..."

Ο Μάης όμως έχει και άλλη όψη η οποία αποτυπώνεται με το νόημα της Εργατικής Πρωτομαγιάς. Με την είσοδο των νεωτεριστικών ιδεών στην Ελλάδα του 19ου αιώνα, ακολούθησε και μια εισροή νέων ηθών και νέων αντιλήψεων. Εργατική Πρωτομαγιά σημαίνει ευκαιρία συσπειρώσεως και αγωνιστικής εγρήγορης οπαδών, αλλά και ιδεών του νέου ρεύματος. Αφού έγιναν όλα αυτά αποδεκτά σε διεθνές επίπεδο, έκαναν την εμφάνισή τους και στη χώρα μας. Ο εορτασμός της Εργατικής Πρωτομαγιάς πέρασε από σαράντα κύματα. Πολλές φορές ακολούθησε την πορεία των πολιτικών εξελίξεων και άλλοτε γιορτάστηκε με πανηγυρισμούς, άλλοτε με υπερβολική ελευθερία, άλλοτε με πολλές προφυλάξεις και άλλοτε με απαγορεύσεις σύμφωνα με τις ορέξεις κάποιων κινημάτων και κάποιων δικτατοριών

Δεν θα μπορούσα να εξαιρέσω τον Μάη της ποίησης. Ένα τραγουδάκι που μας γυρίζει στα παιδικά μας χρόνια, λέει:

"Ο Μάιος μας έφτασε,
εμπρός βήμα ταχύ,
να τον προϋπαντήσουμε,
παιδιά, στην εξοχή"

Ευτυχισμένα και ανέμελα εκείνα τα χρόνια, σήμερα βέβαια αυτά έχουν λείψει. Οι μαθητές πια σπάνια πηγαίνουν με τα πόδια, αλλά προτιμούν το αυτοκίνητο. Εξάλλου, σπάνια συγκινούνται από τις ομορφιές της φύσης.

Ο εθνικός μας ποιητής Διονύσιος Σολωμός με την υπέρμετρη ευαισθησία του στις ομορφιές της φύσης μας λέει:

"Του Μαΐου ροδοφαίνεται η μέρα
που ωραιότερη η φύση ξυπνάει
και την κάνουν λαμπρά να γελάει
πρασινάδες, αχτίνες, νερά...
Άνθη και άνθη βαστούνε στο χέρι
παιδιά και άντρες, γυναίκες και γέροι.
Ασπροεντύματα, γέλια και κρότοι,
Όλοι οι δρόμοι γιομάτοι χαρά...
Ναι, χαρείτε του χρόνου τη νιότη.,
άντρες, γέροι, γυναίκες, παιδιά".

Ο καυμός της μάνας

Οι καημοί όμως τελειωμό δεν έχουν. Ξαν τον καυμό όμως της μάνας δεν είναι κανένας. Και αυτό διαφαίνεται από την ξυλογραφία του χαράκτη Τάσσου για τον "Επιτάφιο" του Γιάννη Ρίτσου.

Πρόκειται για μια φωτογραφία που δημοσιεύτηκε στις εφημερίδες της, που δείχνει μια μάνα να ολοφύρεται πάνω από το σκοτωμένο παιδί της στη μέση του δρόμου. Αυτό συνέβη σε μια απεργία των Καπνεργατών στη Θεσσαλονίκη στα 1936:

"Μέρα Μαγιά μου μίσεψες,
μέρα Μαγιά σου χάνω,
άνοιξη, γιε, που αγάπαγες
κι ανέβαινες απάνω,
στο λακωτό και κοίταζες
και δίχως να χορταίνεις
άρμεγες με τα μάτια σου
το φως της οικογένειας.
Και μου 'λεες, γιε, πως όλ'
αυτά
τα ωραία θα 'ναι δικά μας
και τώρα εσβήστης κι έσβησε
το φέγγος κι η φωτιά μας".

Ο Μάης, ένας μήνας χλιοτραγουδισμένος που μαζί με τον προκατόχο του τον Απρίλη αποτελούν την κορύφωση της πιο ωραίας εποχής, της Άνοιξης! Ο μήνας που η ίδια η φύση επέλεξε προκειμένου να αναγεννηθεί, ν' ανθίσει και να βλαστήσει.-

Προσέχουμε την υγεία μας

Πώς να προφυλάξετε την καρδιά σας το καλοκαίρι

Οι υψηλές θερμοκρασίες του καλοκαιριού και η έκθεση στον ήλιο επηρεάζουν τη λειτουργία του οργανισμού και συνεπώς και

της καρδιάς. Η χωρίς μέτρο έκθεση στον ήλιο και η ζέστη μπορεί να επιβαρύνουν την καρδιά και την αρτηριακή πίεση.

Ο κίνδυνος εμφάνισης ή επιδείνωσης προβλημάτων της καρδιάς το καλοκαίρι αφορά κυρίως άτομα που ήδη πάσχουν από ασθένειες της καρδιάς, όπως η στεφανιαία νόσος (στηθάγχη, έμφραγμα του μυοκαρδίου) και η καρδιακή ανεπάρκεια. Ο τρόπος που λειτουργεί ο οργανισμός μας στη ζέση είναι μια ομαλή λειτουργία στους υγιείς ανθρώπους, όταν όμως κάποιος πάσχει από καρδιακή ανεπάρκεια, στεφανιαία νόσο ή υπέρταση, πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικός τους καλοκαιρινούς μήνες. Με την αύξηση της θερμοκρασίας ο οργανισμός μας προκειμένου να ρυθμίσει τη θερμοκρασία του ενισχύει την εφίδρωση για να μην ανέβει η θερμοκρασία του σώματος. Στη συνέχεια, όταν αποβάλλεται ο ιδρώτας από το σώμα, η καρδιά χτυπάει πιο γρήγορα, ώστε να ωθηθεί περισσότερο αίμα προς τους μυς και το δέρμα.

Έχει παρατηρηθεί ότι οι εισαγωγές στο νοσοκομείο τους καλοκαιρινούς μήνες λόγω καρδιαγγειακών προβλημάτων είναι πιο συχνές στις μικρότερες ηλικίες (κάτω των 60 ετών) από ότι στις μεγαλύτερες ηλικίες άνω των 60. Αυτή η εικόνα αλλάζει τους χειμερινούς μήνες κατά τις οποίες οι εισαγωγές στο νοσοκομείο από μεγαλύτερες ηλικίες (πάνω από 60 ετών) είναι συχνότερες.

Πώς επηρεάζεται η αρτηριακή πίεση το καλοκαίρι

Το καλοκαίρι λόγω των υψηλών θερμοκρασιών ο οργανισμός αντιδρά με διαφορετικούς μηχανισμούς από ότι τον χειμώνα, για να ρυθμίσει τη θερμοκρασία του. Εκτός από εντονότερη εφίδρωση προκαλείται και διαστολή των αγγείων. Η αλλαγή αυτή έχει ως αποτέλεσμα την πτώση της αρτηριακής πίεσης.

Συνεπώς, η αρτηριακή πίεση παρουσιάζει εποχιακή διακύμανση, με τις τιμές της να είναι χαμηλότερες το καλοκαίρι απ' ότι τον χειμώνα, αλλά μόνο τη μέρα - και αυτό είναι κάτι που πρέπει να έχουν κατά νου ορισμένες ομάδες του πληθυσμού. Το καλοκαίρι πρόσφατες μελέτες έδειξαν ότι η πίεση στη διάρκεια της νύχτας αυξάνεται, κυρίως λόγω μικροπροβλημάτων στην ποιότητα του ύπνου εξαιτίας της ζέσθης.

Κίνδυνος υπάρχει κυρίως σε άτομα που παίρνουν διουρητικά φάρμακα γιατί η αφυδάτωση συμβαίνει λόγω της απώλειας υγρών με τον ιδρώτα και τη μη επαρκή αντικατάστασή τους από επαρκή πρόσληψη. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την εμφάνιση υπότασης ή ορθοστατικής υπότασης.

Η συμβουλή μας για όσους έχουν υπέρταση:

- Να μετράτε την πίεσή σας τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα το πρωί, αν είναι ρυθμισμένη. Αν είναι αρρυθμική, τότε πρέπει να τη μετράτε πιο συχνά
- Να μην να αλλάζετε ή να διακόπτετε από μόνοι σας τη φαρμακευτική αγωγή, για διάστημα μεγαλύτερο από 2-3 ημέρες. Επικοινωνήστε και συμβουλευτείτε τον γιατρό σας.

Πώς να διαφυλάξετε την υγεία της καρδιάς σας το καλοκαίρι

- Αποφύγετε τα βαριά φαγητά που είναι πλούσια σε λίπη καθώς επίσης και τα μεγάλα γεύματα. Καταναλώστε συχνά και μικρά γεύματα.
- Αποφύγετε τα οινοπνευματώδη και σακχαρώδη ποτά και πιείτε πολύ νερό.
- Ντυθείτε με ελαφρά, ανοιχτόχρωμα βαμβακερά ρούχα που βοηθούν το σώμα να αναπνέει. Όταν είστε έξω να φοράτε γυαλιά ηλίου και καπέλο.
- Αποφύγετε την έντονη σωματική δραστηριότητα κάτω από τον ήλιο είτε αυτή είναι γυμναστική είτε δουλειές. Η κίνηση βοηθάει στη λειτουργία του οργανισμού αλλά συστήνουμε να γίνεται είτε εντός σπιτιού ή γυμναστηρίου είτε εξωτερικά σε ώρες που δεν καίει ο ήλιος ή σε σκιερό μέρος.
- Συμβουλευτείτε τον γιατρό σας εάν πρέπει να τροποποιηθεί η φαρμακευτική αγωγή σας.

Συμβουλευτείτε τον καρδιολόγο το καλοκαίρι

- Συμβουλευτείτε τον καρδιολόγο σας για τις δραστηριότητες που επιτρέπεται να κάνετε: θαλάσσιο μπάνιο, βόλτες με σκάφος, περπάτημα, εργασία στον ήλιο και άλλα.
- Η ζέση επηρεάζει τον οργανισμό και μπορεί να χρειαστεί τροποποίηση της φαρμακευτικής σας αγωγής αν είστε καρδιοπαθείς, υπέρτατοι ή διαβητικοί. Επίσης, οι ηλικιωμένοι που πάσχουν και από συνοδά νοσήματα θα πρέπει να επικοινωνήσουν με τον γιατρό τους και να αναπροσαρμόσουν τη δόσολογία των φαρμάκων τους.
- Σε περίπτωση που αισθανθείτε ζαλάδα ή κάποιο είδος δυσφορία που δεν λείπει με υποχωρήσει, επικοινωνήστε άμεσα με τον ιατρό. Είναι καλό να κάνετε ένα **καρδιολογικό έλεγχο**, ώστε να βεβαιωθείτε για την υγεία της καρδιάς σας και να αποκλείσετε πιθανές δυσάρεστες επιπτώσεις στις διακοπές σας.

Πηγή: Θεραπευτήριο Αθηνών

Τα μυστικά της καλλιέργειας του αμπελιού

[Το άρθρο που ακολουθεί έχει συνταχθεί από ομάδα έμπειρων γεωπόνων αμπελουργών, με σκοπό να βοηθήσει τους νέους καλλιεργητές. Κυρίως απευθύνεται σε υποψήφιους επαγγελματίες καλλιεργητές, αλλά οι υποδείξεις τους δεν παύουν να είναι χρήσιμες και στους μικρούς αμπελουργούς. Το χωριό μας έχει μακρά παράδοση αμπελοκαλλιέργειας και οι παλαιότεροι γνώριζαν τα πάντα για το αμπέλι. Για τους νέους δεν είμαστε και τόσο σίγουροι. Γι' αυτό, διαβάζοντάς το κάτι έχουν να μάθουν]

Παραδοσιακά, στον ελληνικό χώρο, κάθε οικογένεια είχε το αμπέλι της για να φτιάχνει το κρασί της και την κρεβατίνα της για να τρώει φρέσκα σταφύλια. Το αμπέλι είναι ένας καρποφόρος θάμνος που μας δίνει σταφύλια για αρκετές δεκαετίες μετά τη φύτευση του. Το φυτό του αμπελιού ονομάζεται κλήμα, θα το ακούσουμε ωστόσο και με την ονομασία πρέμνο.

Με καταγωγή από τη μεσανατολική Ασία, το αμπέλι καλλιεργείται από την αρχαιότητα, όπου είχε συνδεθεί με τον θεό Διόνυσο. Στις μέρες μας, το αμπέλι αποτελεί μία πολύ διαδεδομένη καλλιέργεια με την κατανάλωση κρασιού να παρουσιάζει συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση σε παγκόσμιο επίπεδο. Το αμπέλι καλλιεργείται κυρίως για τα σταφύλια που τρώγονται νωπά ως φρούτο ή μπορούν να γίνουν κρασί, τσίπουρο, ρακή, ακόμα και λικέρ. Από τα σταφύλια του αμπελιού φτιάχνουμε γλυκό του κουταλιού και από το βράσιμο του μούστου φτιάχνουμε το θρεπτικό πετιμέζι. Τα σταφύλια είναι πολύ θρεπτικά ακόμα και αποξηραμένα σαν σταφίδα. Από τα φύλλα του αμπελιού, φτιάχνουμε τα παραδοσιακά ντολμαδάκια, ένα από τα πιο διάσημα πιάτα της ελληνικής κουζίνας. Τα σταφύλια έχουν υψηλή διατροφική αξία, καθώς περιέχουν πολλές βιταμίνες, φυτικές ίνες και αντιοξειδωτικά και αξιοποιούνται σε δίαιτες για αποτοξίνωση.

Η καλλιέργεια του αμπελιού απαιτεί αρκετές γνώσεις και εμπειρία από τον αμπελουργό. Για όλους τους νέους καλλιεργητές αλλά και τους πιο έμπειρους, στο σημερινό άρθρο θα αναφερθούμε συνοπτικά στις βασικές συμβουλές για την καλλιέργεια του αμπελιού από τη φύτευση και τις κυριότερες ποικιλίες μέχρι το πότισμα, το λίπασμα, το κλάδεμα, τον τρύγο, καθώς και τη βιολογική καταπολέμηση ασθενειών και εντόμων που το προσβάλλουν. Ας δούμε λοιπόν ποιες είναι οι κατάλληλες συνθήκες καλλιέργειας για το αμπέλι και όσα πρέπει να γνωρίζουμε για να απολαμβάνουμε πλούσια και ποιοτική παραγωγή από υπέροχα σταφύλια.

1. Ποιες ποικιλίες αμπελιού καλλιεργούνται στην Ελλάδα

Οι ποικιλίες αμπελιού που καλλιεργούνται στον ελληνικό χώρο διαχωρίζονται σε οινοποιήσιμες, που είναι για την παραγωγή κρασιού, και σε επιτραπέζιες, που είναι για την κατανάλωση φρέσκων σταφυλιών. Παρακάτω, αναφέρουμε τις κυριότερες λευκές και κόκκινες ποικιλίες, εγχώριες και ξένες που προορίζονται είτε για παραγωγή κρασιού ή για παραγωγή σταφυλιών για επιτραπέζια χρήση.

α) Ποικιλίες αμπελιού για κρασί

Οι πιο σημαντικές ελληνικές λευκές οινοποιήσιμες ποικιλίες αμπελιού είναι το Σαββατιανό, το Ασύρτικο, το Μοσχάτο αλεξανδρείας, η Ντεμπίνα, το Αθήρι, ενώ από τις ξένες λευκές οινοποιήσιμες ποικιλίες το Sauvignon Blanc και το Chardonnay. Από τις ελληνικές κόκκινες οινοποιήσιμες ποικιλίες αμπελιού ξεχωρίζουν το Αγιωργίτικο, το Λημνίο, η Μαυροδάφη, το Μοσχοφίλερο και το Ξινόμαυρο, ενώ από τις ξένες κόκκινες ποικιλίες ιδιαίτερα δημοφιλείς είναι το Cabernet Sauvignon, το Merlot και το Syrah.

β) Ποικιλίες αμπελιού για επιτραπέζια χρήση

Οι πιο αξιολογές ελληνικές λευκές ποικιλίες αμπελιού για επιτραπέζια χρήση είναι σουλτανίνα, το όψιμο Εδέσσης και το Ραζακι, ενώ από τις ξένες λευκές ποικιλίες αμπελιού ξεχωρίζει η Italia, η Superior, η Thompson και η Victoria. Από τις κόκκινες και μαύρες επιτραπέζιες ποικιλίες σταφυλιού, οι πιο γνωστές είναι η Αττική, η Φράουλα, ο Σιδηρίτης, το Επτάκιλο, ενώ από ξένες ποικιλίες το Cardinal και το Crimson.

2. Τι συνθήκες χρειάζεται η καλλιέργεια του αμπελιού για να ευδοκμήσει

Η καλλιέργεια του αμπελιού ευδοκμεί σε ηλιοφανείς περιοχές που διαθέτουν ζεστό και ξηρό καλοκαίρι σε συνδυασμό με σχετικά κρύο χειμώνα. Αποφεύγουμε τη φύτευση του αμπελιού σε περιοχές που έχουν υψηλή υγρασία, ειδικά την περίοδο του καλοκαιριού γιατί το αμπέλι προσβάλλεται εύκολα από μυκητολογικές ασθένειες που κάνουν σημαντική ζημία. Γι' αυτό, παραδοσιακά, τα αμπέλια φυτεύονται σε ημιορεινές περιοχές που είναι επικλινείς για να υπάρχει καλός αερισμός. Σχετικά με το έδαφος, το αμπέλι μπορεί να ευδοκμήσει στα περισσότερα εδάφη, ξηρά και άγονα, ακόμα και σε ασβεστώδη, αρκεί να επιλεγεί το κατάλληλο υποκείμενο του αμπελιού. Σε κάθε περίπτωση, το έδαφος θα πρέπει να διαθέτει καλή αποστράγγιση για να μπορεί να αναπτυχθεί το ριζικό σύστημα του αμπελιού. Πρέπει να σημειώσουμε ότι σε γόνιμα εδάφη, το αμπέλι έχει πλουσιότερη βλάστηση και μεγαλύτερη καρποφορία αν και αυτό δεν συνοδεύεται απαραίτητα από υψηλή ποιότητα στην παραγωγή, ειδικά στις ποικιλίες αμπελιού για κρασί.

3. Ποια είναι τα βήματα εγκατάστασης ενός αμπελώνα

Η φύτευση του αμπελιού γίνεται στα τέλη του χειμώνα ή στις αρχές της άνοιξης. Η διαδικασία εγκατάστασης ενός αμπελώνα απαιτεί προσεκτικό σχεδιασμό και περιλαμβάνει τα παρακάτω στάδια: Επιλογή της κατάλληλης ποικιλίας αμπελιού για κρασί ή για επιτραπέζια χρήση ανάλογα του εδάφους και το κλίμα της περιοχής. Ανάλυση εδάφους για προσδιορισμό των θρεπτικών στοιχείων που βρίσκονται στο έδαφος. Επιλογή των κατάλληλων

υποκειμένων ανάλογα την ποικιλία που επιλέγουμε και την περιεκτικότητα του εδάφους σε ανθρακικό ασβέστιο. Βαθύ όργωμα του εδάφους, απομάκρυνση πετρών και ισοπέδωση του χώματος. Εμπλουτισμός και βελτίωση του εδάφους προσθέτοντας οργανική ουσία με τη μορφή κοπριάς και κομπόστ, καθώς και το απαιτούμενο λίπασμα. Προσδιορισμός των καταλλήλων αποστάσεων φύτευσης ανάλογα το σύστημα διαμόρφωσης του αμπελιού. Άνοιγμα των λάκκων φύτευσης του αμπελιού και φύτευση των φυτών αμπελιού. Τοποθέτηση πασσάλων στήριξης για το σύστημα υποστήλωσης του αμπελιού ανάλογα και με το σύστημα διαμόρφωσης. Φύτευση των φυτών αμπελιού και έναρξη των πρώτων ποτισμάτων.

4. Κάθε πότε χρειάζεται πότισμα η καλλιέργεια του αμπελιού

Τα φυτά του αμπελιού έχουν πολύ ανθεκτικό ριζικό σύστημα και είναι ανθεκτικά στην έλλειψη νερού. Όμως, η έλλειψη νερού προκαλεί μειωμένη ανάπτυξη του αμπελιού και μείωση της παραγωγής σταφυλιών. Ειδικά στα πρώτα 1-2 χρόνια μετά την φύτευση του αμπελιού, το πότισμα είναι απαραίτητο από την άνοιξη ως το φθινόπωρο. Οι αμπελουργοί εγκαθιστούν συνήθως αυτόματο πότισμα με σταγόνες για αποτελεσματικότερο πότισμα και εξοικονόμηση νερού. Το πότισμα του αμπελιού σε συγκεκριμένα στάδια κατά τη διάρκεια της καλλιεργητικής περιόδου βοηθά την αύξηση της παραγωγής και τη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων σταφυλιών.

Συγκεκριμένα, είναι απαραίτητη η υγρασία του εδάφους την περίοδο της άνοιξης στο στάδιο της βλαστικής ανάπτυξης του αμπελιού. Το αμπέλι πρέπει να ποτίζεται από το στάδιο της καρπόδεσης μέχρι την αρχή της ωρίμανσης για να εξασφαλίσουμε μεγάλο μέγεθος της ράγας του σταφυλιού. Κατά την περίοδο της ωρίμανσης των σταφυλιών, το υπερβολικό πότισμα μπορεί να προκαλέσει υποβάθμιση της παραγωγής του αμπελιού.

5. Μυστικά για τη λίπανση του αμπελιού

Τι λίπασμα βάζουμε στην καλλιέργεια του αμπελιού; Η καλλιέργεια του αμπελιού τόσο για τις οινοποιήσιμες ποικιλίες όσο και για επιτραπέζιες ποικιλίες σταφυλιών έχει αυξημένες ανάγκες σε θρεπτικά στοιχεία και χρειάζεται λίπασμα κάθε χρόνο. Πρέπει να γνωρίζουμε ότι η καλλιέργεια του αμπελιού ισορροπεί σε δύο βασικές λειτουργίες, από τη μία η δημιουργία βλάστησης για την ανάπτυξη του αμπελιού και από την άλλη η καρποφορία με την παραγωγή σταφυλιών. Η λίπανση του αμπελιού, δηλαδή το είδος και η ποσότητα του λιπάσματος που θα βάλουμε διαμορφώνεται από 5 βασικούς παράγοντες: το έδαφος που γίνεται η καλλιέργεια, την ποικιλία του αμπελιού, την ηλικία του αμπελιού, το πότισμα του αμπελιού και το κλάδεμα του αμπελιού. Η λίπανση του αμπελιού γίνεται κάθε χρόνο και έχει ως βασικό στόχο να καλύψει τις ανάγκες σε θρεπτικά στοιχεία από τα αρχικά στάδια της ανάπτυξης των βλαστών, τη δημιουργία των ανθοταξιών μέχρι τα στάδια της καρπόδεσης, της ανάπτυξης και της ωρίμανσης των σταφυλιών. Είναι σημαντικό να κάνουμε ανάλυση εδάφους στο αμπέλι μας την εποχή του φθινοπώρου για να προσδιορίσουμε τα θρεπτικά συστατικά του εδάφους και να βάλουμε το κατάλληλο λίπασμα. Η λίπανση του αμπελιού γίνεται την εποχή **Δεκεμβρίου - Ιανουαρίου**, ενώ σε ελαφρά αμμώδη εδάφη λιπαίνουμε αργότερα, κατά την περίοδο **Φεβρουαρίου - Μαρτίου**. Επιλέγουμε πλήρες λίπασμα για το αμπέλι με υψηλή περιεκτικότητα στα τρία βασικά στοιχεία λίπανσης: Άζωτο (N) για την ανάπτυξη της βλάστησης και του φυλλώματος, φώσφορο (P) για την ανθοφορία και κάλιο (K) για την ποιότητα της παραγωγής. Συμπληρωματικά, το λίπασμα του αμπελιού, είναι σημαντικό να περιέχει ποσότητες σε μαγνήσιο (Mg), σίδηρο (Fe) και ψευδάργυρο (Zn).

6. Ποια εποχή κλαδεύουμε το αμπέλι και με ποιο τρόπο

Το κλάδεμα είναι μία από τις σημαντικότερες καλλιεργητικές εργασίες που πραγματοποιούμε κάθε χρόνο στην καλλιέργεια του αμπελιού και αποτελεί το πρώτο βήμα για να έχουμε μία πλούσια παραγωγή σε σταφύλια. Το κλάδεμα του αμπελιού διαχωρίζεται στα χειμερινά κλαδέματα και στα χλωρά κλαδέματα. Το χειμωνιάτικο κλάδεμα του αμπελιού διαχωρίζεται σε κλάδεμα διαμόρφωσης και σε κλάδεμα καρποφορίας. Η κατάλληλη εποχή για το κλάδεμα του αμπελιού είναι από τα μέσα Ιανουαρίου ως τις αρχές Μαρτίου. Το κλάδεμα διαμόρφωσης γίνεται τα τρία πρώτα χρόνια μετά την φύτευση και έχει σαν στόχο να διαμορφωθεί το σχήμα του αμπελιού είτε σε κυπελλοειδές, είτε σε γραμμικό, είτε σε κρεβατίνα. Με το κλάδεμα καρποφορίας του αμπελιού, στοχεύουμε τόσο στη διατήρηση του σχήματος που έχουμε δώσει στο αμπέλι, όσο και στην ισορροπία μεταξύ παραγωγής και βλάστησης, δύο διεργασίες που ανταγωνίζονται η μία την άλλη. Βασική επιδίωξη πέραν της εξασφάλισης υψηλής καρποφορίας είναι και η βελτίωση της ποιότητας της παραγωγής, τόσο σε επίπεδο μεγέθους και πυκνότητας των σταφυλιών, όσο και σε περιεκτικότητα σακχάρων και οξέων. Τα χλωρά κλαδέματα γίνονται στα τέλη της άνοιξης και μέσα στο καλοκαίρι και έχουν ως βασική επιδίωξη την ισορροπία της βλάστησης και της καρποφορίας για

την βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων σταφυλιών. Περιλαμβάνουν καλλιεργητικές εργασίες όπως το βλαστολόγημα, το κορφολόγημα, το ξεφύλλισμα και την αραίωση καρπών.

7. Ποιοι είναι οι βασικοί τρόποι πολλαπλασιασμού για το αμπέλι

Αν θέλουμε να δημιουργήσουμε καινούρια φυτά αμπελιού, θα πρέπει να γνωρίζουμε ότι το αμπέλι πολλαπλασιάζεται κυρίως: α) με τη μέθοδο πολλαπλασιασμού με μοσχεύματα και β) με τη μέθοδο του εμβολιασμού (μπόλιασμα).

α) Πολλαπλασιασμός του αμπελιού με μοσχεύματα

Ο πολλαπλασιασμός του αμπελιού γίνεται αρκετά εύκολα και αποτελεσματικά χρησιμοποιώντας μοσχεύματα. Μετά το χειμερινό κλάδεμα, παίρνουμε ένα τμήμα βλαστού του αμπελιού (κλιματόβεργα) μήκους 30-40 εκατοστών, με μάτια και το φυτεύουμε σε γλάστρα ή σακούλα φυτωρίου. Χρησιμοποιούμε μίγμα με αφράτο επιφανειακό χώμα, κοπριά και άμμο σε αναλογία 2:1:1. Η χρήση ορμόνης ριζοβολίας στη βάση της κλιματόβεργας αυξάνει το βαθμό επιτυχίας του πολλαπλασιασμού. Μετά από λίγες εβδομάδες η κλιματόβεργα ριζώνει μέσα στη γλάστρα και μπορούμε να τη μεταφυτεύσουμε απευθείας στο χωράφι.

β) Πολλαπλασιασμός του αμπελιού με εμβολιασμό

Ο πολλαπλασιασμός του αμπελιού γίνεται και με τη μέθοδο εμβολιασμού, με μπόλιασμα της επιθυμητής ποικιλίας αμπελιού στα κατάλληλα υποκείμενα. Το μπόλιασμα του αμπελιού είναι αρκετά απαιτητική διαδικασία που χρειάζεται εμπειρία για να είναι αποτελεσματική. Οι κυριότεροι τρόποι εμβολιασμού για το μπόλιασμα του αμπελιού είναι οι παρακάτω:

- Σχιστός εμβολιασμός: Εφαρμόζεται στις αρχές της άνοιξης σε νεαρά φυτά αμπελιού που έχουν φυτευτεί την προηγούμενη χρονιά. Μπορεί να εφαρμοστεί και σε εγκατεστημένες φυτείες αμπελιού για ανανέωση ή αλλαγή ποικιλίας.

- Ημιαγιόρκειος εμβολιασμός:

Γίνεται στα τέλη του καλοκαιριού ή στις αρχές του φθινοπώρου με εμβόλια (μπόλια) που έχουν κοιμώμενο οφθαλμό και εφαρμόζεται σε εγκατεστημένους αμπελώνες για ανανέωση ή αλλαγή ποικιλίας.

- Αγγικός ή επιτραπέζιος εμβολιασμός:

Γίνεται κυρίως στα φυτώρια στο τέλος του χειμώνα όπου ο εμβολιασμός γίνεται με μοσχεύματα τόσο του υποκειμένου όσο και του εμβολίου που συνενώνονται επιλέγοντας τόσο την επιθυμητή ποικιλία και το κατάλληλο υποκείμενο.

8. Ποιες ασθένειες και ποια έντομα που προσβάλλουν την καλλιέργεια του αμπελιού

Το αμπέλι προσβάλλεται από αρκετές μυκητολογικές ασθένειες όπως ο περονόσπορος του αμπελιού, το ωίδιο του αμπελιού και ο βοτρυτής με σοβαρότερες τις ζημιές που γίνονται στο φύλλωμα και στα σταφύλια. Για τη βιολογική καταπολέμηση των μυκητολογικών ασθενειών του αμπελιού, ψεκάζουμε με βρέξιμο χαλκό και βρέξιμο θειάφι και σκονίζουμε χρησιμοποιώντας θειάφι και θειοχαλκίνη.

Από τα έντομα προσβάλλουν το αμπέλι, η ευδεμίδα, το γνωστό και ως σκουλήκι των σταφυλιών, προκαλεί κάθε χρόνο τις σημαντικότερες ζημιές τόσο στις οινοποιήσιμες όσο και στις επιτραπέζιες ποικιλίες σταφυλιών. Η μεγαλύτερη ζημιά στα σταφύλια παρατηρείται στο διάστημα από Ιούλιο μέχρι Σεπτέμβριο. Για τη βιολογική αντιμετώπιση της ευδεμιδας στο αμπέλι, σκονίζουμε ή ψεκάζουμε με σκεύασμα βάλκλου Θουριγγίας ή με φυσική πυρεθρίνη.

9. Πότε γίνεται ο τρύγος του αμπελιού και πότε μαζεύουμε τα σταφύλια

Ένα από τα πιο κρίσιμα στάδια στην καλλιέργεια του αμπελιού είναι ο καθορισμός της κατάλληλης εποχής για τον τρύγο, ώστε να συγκομίσουμε τα σταφύλια όταν είναι αρκετά ώριμα και έχουν υψηλή περιεκτικότητα σε σάκχαρα. Ο χρόνος συγκομιδής των σταφυλιών εξαρτάται ανάλογα την ποικιλία, τις κλιματικές συνθήκες, τα χαρακτηριστικά του εδάφους και τις καλλιεργητικές τεχνικές όπως το πότισμα και τη λίπανση. Σε γενικές γραμμές, τα σταφύλια των πρώιμων ποικιλιών αμπελιού ωριμάζουν Ιούλιο - Αύγουστο, ενώ των πιο όψιμων Σεπτέμβριο - Οκτώβριο. Για να ελέγξουμε την κατάσταση των σταφυλιών μας και τον βαθμό ωριμότητας τους μέσα στο αμπέλι, μπορούμε να παρατηρήσουμε εμπειρικά το χρωματισμό των σταφυλιών, καθώς και να τα δοκιμάσουμε στη γεύση. Ειδικά για την περίπτωση των οινοποιήσιμων ποικιλιών αμπελιού, ο προσδιορισμός της ωριμότητας γίνεται με ειδικές συσκευές που μετρούν την περιεκτικότητα σε σάκχαρα παίρνοντας τα κατάλληλα δείγματα σταφυλιών. Η συγκομιδή των σταφυλιών γίνεται χρησιμοποιώντας ειδικά ψαλίδια τρύγου ή ειδικούς σουγιάδες που λέγονται τσαπράζα, ενώ τα σταφύλια συλλέγονται μέσα σε πλαστικά τελάρα ή σε παραδοσιακά κοφίνια για την μεταφορά. Τα σταφύλια που είναι για επιτραπέζια χρήση μπορούν να συντηρηθούν στο ψυγείο για λίγες μέρες πριν τα καταναλώσουμε. Τα σταφύλια που προορίζονται για κρασί πηγαίνουν στα πατητήρια ή στις αλεστικές μηχανές των οινοποιείων. Ο μούστος που παράγεται πηγαίνει στα βαρέλια για να γίνει η ζύμωση και να μετατραπεί σε κρασί.

10. Ένα τελευταίο μυστικό για την καλλιέργεια του αμπελιού

Αν και πολλοί καλλιεργητές το παραβλέπουν είναι πολύ σημαντικό το αμπέλι μας να βρίσκεται σε καλή κατάσταση μετά τη συγκομιδή και μέχρι να αρχίζουν να πέφτουν τα φύλλα του, ώστε να έχει καλή βλαστική ανάπτυξη και απόδοση την επόμενη χρονιά. Γι' αυτό είναι σημαντικό μετά τη συγκομιδή να γίνεται ένας διαφυλλικός ψεκασμός με χαλκό και θειάφι καθώς και με διαφυλλικό λίπασμα, ώστε να διαθέτει θρεπτικά στοιχεία για την επόμενη χρονιά.

Πηγή: www.mistikakipou.gr

Δέκα χρόνια μετά τον εμφύλιο

Ποια σχέση μπορεί να έχει η ομίχλη με τον πολιτισμό; Η ομίχλη εξαπλώνεται, αρχίζοντας από τα χαμηλά υψόμετρα και ανεβαίνει προς τα ψηλότερα αργά, όσο της επιτρέπει ο άνεμος. Την ίδια πορεία φαίνεται ότι ακολουθεί και ο πολιτισμός. Και εκείνος αναπτύσσεται στις πεδιάδες, όπου βρίσκονται και οι μεγάλες πόλεις, και προχωρεί αργά προς τα ορεινά και τα απόμακρα μέρη.

Δέκα χρόνια, μετά τη λήξη του εμφύλιου, ο φίλος μας διορίστηκε δάσκαλος σ' ένα απόμακρο ορεινό χωριουδάκι, το Διάσελο. Με πρώτη ματιά, όλα έδειχναν ότι το Διάσελο παρέμενε φωλιασμένο εκεί στην ψηλή ράχη, ξεχασμένο από το κράτος και τον πολιτισμό. Χωρίς υπερβολή, η όλη εικόνα του έδειχνε μεσαιώνα.

Από την πρώτη μέρα που πάτησε το πόδι του σ' αυτό, διαπίστωσε ότι ο εμφύλιος εκεί δεν είχε τελειώσει και συνεχίζονταν σ' όλο του το μεγαλείο. Στο μικρό χωριό των εκατό περίπου κατοίκων, οι μισοί αυτοπροσδιορίζονταν ως δεξιοί και οι άλλοι μισοί ως αριστεροί, αντιμετωπίζοντας οι μισοί τους δε με πολύ φανατισμό, σαν να επρόκειτο για εχθρικές φυλές. Εκείνο δε που τον εξέπληξε, ήταν, όταν διαπίστωσε ότι και οι δυο φατρίες, πριν ακόμα φτάσει στο χωριό, γνώριζαν το βιογραφικό του καλύτερα από τον ίδιο!

Την πρώτη μέρα που επισκέφτηκε το χωριό τον υποδέχτηκε εγκάρδια ο πρόεδρος της κοινότητας, ο οποίος και τον φιλοξένησε στο σπίτι του το πρώτο βράδυ. Στο δείπνο μάλιστα παρακάθισαν και αρκετοί χωριανοί, ως δεκαπέντε άτομα περίπου. Από την πρώτη στιγμή παρατήρησε ότι όλοι σχεδόν οι συνδαιτημόνες ήταν επιφυλακτικοί απέναντί του, τον παρατηρούσαν διακριτικά με τη άκρη του ματιού τους και άφηναν την πρωτοβουλία της συζήτησης στον πρόεδρο.

Μετά τα καλωσορίσματα και τα πρώτα ποτηράκια, οι γλώσσες άρχισαν σιγά σιγά να λύνονται και η συζήτηση έφτασε στο ...ψητό. Ο πρόεδρος μάλιστα έκαμε την ...εισαγωγή:

-Δάσκαλε, εμείς μάθαμε ότι είσαι έφεδρος αξιωματικός και προέρχεσαι από εθνικόφρονα οικογένεια. Εδώ απόψε όσους βλέπεις είναι δικοί μας άνθρωποι και μπορούμε να συζητήσουμε ανοιχτά. Το πρόβλημά μας είναι ότι οι μισοί σχεδόν χωριανοί είναι κομμουνιστές. Καθέναν που έρχεται στο χωριό, τον πλησιάζουν με προσποιητή καλοσύνη και προσπαθούν να τον προσηλυτίσουν. Κρατήσου μακριά από τα κομμούνια!

Ύστερα από την εισήγηση του προέδρου, πήραν θάρρος και οι άλλοι και άρχισαν να σέρνουν στους ...κομμουνιστές τα χίλια μύρια... Ένας μάλιστα τον ρώτησε αν έχει πιστόλι! Ο πρόεδρος τον διάκοψε οργισμένος:

-Μη λες βλακείες! Είναι δυνατόν ο αξιωματικός να μην έχει πιστόλι!

Πού να φανταστεί ότι εκείνος δεν είχε ούτε σουγιά! Μη θέλοντας όμως να απαντήσει με ένα ναι ή ένα όχι, απάντησε διπλωματικά: "αυτά τα πράγματα δεν λέγονται!".

-Ξέρω, ξέρω, κατάλαβα, είπε ο πρόεδρος και του έκλεισε πονηρά το μάτι!

Εκείνο το βράδυ ο δάσκαλος κατάλαβε πώς έχει η κατάσταση στο χωριό, αλλά δεν είπε τίποτε. Πέρασε σχεδόν μήνας, οι χωριανοί τον χαιρετούσαν και τον καλωσόριζαν καλόκαρδα, αλλά η αριστερή παράταξη δεν είχε κάμει ακόμη την εμφάνισή της. Αφού πέρασε κάποιος καιρός και όλοι διαπίστωσαν ότι στις συζητήσεις τους ποτέ ο δάσκαλος δεν έπαιρνα το μέρος της μιας ή της άλλης παράταξης, αναθάρρησαν κι εκείνοι. Κάποια μέρα, τον πλησίασε ένας χωριανός και, δέξιν εμπιστευτικά, του είπε:

-Είδα ότι ο πρόεδρος και το σινάφι του σε γυροφέρνουν' πρόσεξέ τους, γιατί αυτοί είναι φασισταριά!

Το ποτήρι ξεχείλισε, η υπομονή του δασκάλου εξαντλήθηκε και με ξέσπασμα αγανάκτησης, απάντησε:

-Μπορείτε να μου πείτε, ως πού θα πάει αυτή η ιστορία; Ο εμφύλιος έληξε πριν από δέκα χρόνια, αλλά εσείς συνεχίζετε απτόητοι την εμφύλια διαμάχη' εσείς αποκαλείτε τους άλλους φασίστες και εκείνοι εσάς κομμούνια! Ο κόσμος αφήνει πίσω του τον εμφύλιο και τα μίση, συμφιλιώνεται και προσπαθεί να συνεχίσει τη ζωή του από εκεί που την άφησε ο πόλεμος...

Σαράντα χρόνια από τότε, ως συνταξιούχος πλέον, επισκέφτηκε το χωριό στα πλαίσια πολιτιστικών εκδηλώσεων του Δήμου και συνάντησε εκεί αρκετούς παλιούς μαθητές του, που τον συγκίνησαν με την υποδοχή τους. Τα πάντα φαινόταν αλλαγμένα. Ασφαλτοστρωμένος δρόμος στη θέση του παλιού μονοπατιού, καλοφτιαγμένη και πεντακάθαρη πλατεία, περιποιημένος αρχαιολογικός χώρος και κατοικίες ευπρόσωπες. Εκείνον όμως τον κατάρρωσε η περιέργεια να μάθει, αν άλλαξαν και οι άνθρωποι. Σε ανάλογη ερώτησή του, οι παριστάμενοι γέλασαν.

-Πέρασε εκείνη η εποχή, δάσκαλέ μας. Έφυγε από τη ζωή η γενιά του εμφύλιου και του διχασμού, ο κόσμος μόνιασε και τώρα κανείς δεν θυμάται ποιος ήταν δεξιός και ποιος αριστερός.

Τελικά, η συμφιλίωση άργησε να φτάσει, αλλά, επιτέλους, σκαρφώθηκε και στο μικρό ορεινό χωριό. Ο πανδαμάτωρ χρόνος, όλα τα καταπίνει!

Οι μήνες στην Αρχαία Αθήνα δεν ήταν σταθεροί, όπως σήμερα, αλλά ακολουθούσαν την εκάστοτε εμφάνιση της σελήνης στον ουρανό, που αποκαλείται Νέα Σελήνη και ήταν αφιερωμένοι σε έναν ή περισσότερους από τους Αρχαίους Θεούς.

Το νέο έτος για τους αρχαίους Αθηναίους αρχίζει την 1η Εκατομβαιώνος που πάντοτε πρέπει να πέσει μετά το θερινό ηλιοστάσιο (σήμερα 21 Ιουνίου). Γι' αυτό κάθε δύο ή τρία χρόνια προστίθετο ο μήνας Β' Ποσειδεών.

Η ημέρα για τους αρχαίους Έλληνες αρχίζει κατά την δύση του ηλίου κι όχι όπως σήμερα τα μεσάνυχτα.

Ο πλέον τιμημένος θεός ήταν ο Απόλλωνας (πέντε από τους δώδεκα μήνες αφιερωμένοι σε αυτόν) και ακολουθούσε η αδελφή του Άρτεμις (με τρεις μήνες - επτά και οι δύο μαζί).

Ο Δίας είχε δύο μήνες, τον ένα μαζί με την Ήρα, ενώ από έναν είχαν οι Ποσειδών, Διόνυσος και Αθηνά.

Ο Β' Ποσειδεών ή εμβόλιμος, δεν εμφανιζόταν κάθε χρόνο, αλλά κάθε δυο ή τρία χρόνια, ώστε ο μήνας Εκατομβαιών να αρχίζει πάντα μετά το Θερινό Ηλιοστάσιο.

Οι δώδεκα μήνες και οι αντιστοιχίες τους με τους σημερινούς με παράδειγμα το έτος 2015/2016, καθώς και ο θεός στον οποίο είναι αφιερωμένοι αναφέρονται παρακάτω:

Εκατομβαιών (30 ημέρες)	16/17 Ιουλίου 2015-14/15 Αυγούστου 2015	Απόλλων
Μεταγεινιών (30 ημέρες)	15/16 Αυγούστου 2015-13/14 Σεπτεμβρίου 2015	Απόλλων
Βοηδρομιών (29 ημέρες)	14/15 Σεπτεμβρίου 2015-12/13 Οκτωβρίου 2015	Απόλλων
Πυανειμών (30 ημέρες)	13/14 Οκτωβρίου 2015-11/11 Νοεμβρίου 2015	Απόλλων
Μαιμακτηριών (29 ημέρες)	12/13 Νοεμβρίου 2015-11/12 Δεκεμβρίου 2015	Δίας
Ποσειδεών (29 ημέρες)	12/13 Δεκεμβρίου 2015-09/10 Ιανουαρίου 2016	Ποσειδών
Γαμηλιών (30 ημέρες)	10/11 Ιανουαρίου 2016-08/09 Φεβρουαρίου 2016	Δίας και Ήρα
Ανθεστηριών (29 ημέρες)	09/10 Φεβρουαρίου 2016-08/09 Μαρτίου 2016	Διόνυσος
Ελαφβολιών (30 ημέρες)	09/10 Μαρτίου 2016-07/08 Απριλίου 2016	Άρτεμις
Μουνιχιών (29 ημέρες)	08/09 Απριλίου 2015-06/07 Μαΐου 2016	Άρτεμις
Θαργηλιών (29 ημέρες)	07/08 Μαΐου 2016-04/05 Ιουνίου 2016	Άρτεμις και Απόλλων
Σκιροφοριών (30 ημέρες)	05/06 Ιουνίου 2016 - 04/05 Ιουλίου 2016	Αθηνά

Υπενθυμίζεται ότι οι ημερομηνίες αυτές είναι μόνο για το έτος 2015/2016 αφού η νέα χρονιά ξεκινά με το μήνα των Εκατομβαιών. Οι ημερομηνίες αλλάζουν με τη Νέα Σελήνη. Κάθε μήνας είχε είτε 30 ημέρες (πλήρης μήνας) είτε 29 ημέρες (κούλος μήνας) και χωριζόταν σε τρία δεκαήμερα.

Η διαίρεση του χρόνου στο Αττικό Ημερολόγιο Μήνες - Εβδομάδες - Ημέρες

Δεκάδες (Εβδομάδες)

Αντί για εβδομάδες, οι μήνες διαιρούνταν σε τρεις δεκάδες, τις οποίες ονόμαζαν:

- την πρώτη δεκάδα "ισταμένου", (αύξοντος ή αρχομένου),
- την δεύτερη δεκάδα "μηνός μεσουντος", και
- την τρίτη δεκάδα "φθίνοντος" ή "απιόντος μηνός".

Ημέρες

Η πρώτη ημέρα κάθε μήνα ονομαζόταν "**νουμηνία**" και ήταν αφιερωμένη στον Απόλλωνα. Συμπίπτει με την πρώτη όψη της Νέας Σελήνης, την πρώτη εμφανισή της δηλαδή στον ουρανό, όπως ρητά αναφέρει ο Ησίοδος. Κάθε 2-3 χρόνια προστίθετο ένας εμβόλιμος μήνας, ο **Ποσειδεών**, ώστε η πρώτη ημέρα κάθε μήνα να συμπίπτει πάντοτε με την εμφάνιση της Σελήνης στον ουρανό. Αυτή καλούνταν **Νέα Σελήνη**.

Στην Αθήνα η πρώτη μέρα του μήνα ονομαζόταν **άνοδος**, ίσως γιατί η λιτανεία των γυναικών ανέβαινε στο ιερό που βρισκόταν ψηλότερα, κοντά στη Πνύκα, όπου γινόταν η σύναξη της Εκκλησίας του Δήμου. Εκτός από άλλα διάφορα ιερά αντικείμενα για τη λατρεία, έφεραν μαζί τους και μικρά γουρουνόπουλα.

Τις υπόλοιπες ημέρες τις ονόμαζαν ως εξής:

• Τις δέκα ημέρες της πρώτης δεκάδας τις ονόμαζαν 1η, 2η, 3η, κλπ. **ισταμένου ή αρχομένου**.

• Τις επόμενες δέκα ημέρες τις ονόμαζαν 1η, 2η, 3η, κλπ. **μεσουντος ή επί δεκάδι**.

• Την δέκατη μέρα της δεύτερης δεκάδας την ονόμαζαν **εικάδα**, δηλαδή εικοστή του μηνός

• Τις τελευταίες δέκα ή εννέα ημέρες του μήνα τις ονόμαζαν 1η, 2η, 3η, κλπ. **επί εικάδη**. Επίσης τις μέρες της τρίτης δεκάδας τις μετρούσαν και αντίθετα, δηλαδή την 21η του μηνός την έλεγαν και δεκάτη ή ενάτη φθίνοντος ή απιόντος, κλπ. ανάλογα αν ο μήνας ήταν πλήρης (30 ημέρες) ή κούλος (29 ημέρες).

• Την τελευταία μέρα του μήνα την έλεγαν **ένη ή νέα**, δηλαδή παλαιά ή νέα, επειδή ήταν το όριο του παλαιού με τον νέο μήνα.

Ιστορικά στοιχεία

Το αττικό ημερολόγιο αρχίζει το 776 π.Χ. με τους πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αρχαιότητας, πήρε την τελική του μορφή το 430 π.Χ. από τον Μέτωνα, γεωμέτρη, αρχιτέκτονα και αστρονόμο, ο οποίος όρισε τους πλήρεις και κούλους μήνες, καθώς και τα έτη στα οποία θα προστίθετο ο μήνας Ποσειδεών.

Αργότερα, το ημερολόγιο του Μέτωνα διορθώθηκε από τον Κάλλιππο και τον Ίππαρχο.

Ερανιστής

Πατέρας και γιος

Ένας γιος πήγε τον πατέρα του σε ένα εστιατόριο για να απολαύσει ένα νόστιμο δείπνο. Ο πατέρας του είναι αρκετά ηλικιωμένος και επομένως και λίγο αδύναμος. Ενώ έτρωγε, το φαγητό έπεφτε περιστασιακά στο πουκάμισο και το παντελόνι του. Οι άλλοι συνδαιτημόνες παρακολούθησαν τον γέρο με το πρόσωπό τους στρεβλωμένο από λύπη, αλλά ο γιος του παρέμενε ήρεμος.

Αφού τελείωσαν και οι δύο το φαγητό, ο γιος βοήθησε ήσυχα τον πατέρα του και τον πήγε στην τουαλέτα, καθάρισε υπολείμματα φαγητού από το ρυτιδιασμένο πρόσωπο του πατέρα του και προσπάθησε να πλύνει λεκέδες από φαγητό στα ρούχα του, χτένισε ευγενικά τα γκρίζα μαλλιά του και τελικά του φόρεσε τα γυαλιά του.

Καθώς έφευγαν από την τουαλέτα, μια βαθιά σιωπή επικράτησε στο εστιατόριο. Ο γιος πλήρωσε τον λογαριασμό τους, αλλά λίγο πριν φύγουν, ένας άντρας, επίσης ηλικιωμένος, σηκώθηκε και ρώτησε τον γιο του γέρου:

"Δε νομίζεις ότι άφησες κάτι εδώ;"

Ο νεαρός απάντησε: "Δεν άφησα τίποτα".

Τότε ο ξένος του είπε: "Εδώ άφησες ένα μάθημα για κάθε γιο και μια ελπίδα για κάθε πατέρα".

Όλο το εστιατόριο ήταν τόσο ήσυχο, που μπορούσες να ακούσεις μια καρφίτσα να πέφτει!

Μια από τις μεγαλύτερες τιμές που υπάρχουν, είναι να μπορούμε να φροντίζουμε αυτούς που μας έχουν φροντίσει. Οι γονείς μας και όλοι εκείνοι οι γέροντες που θυσιάσαν τη ζωή τους, με όλο το χρόνο, τα χρήματα και τον κόπο τους για εμάς, αξίζουν τον μέγιστο σεβασμό μας.

Πάσχα στο χωριό (Λαογραφία)

Στην εποχή μας, που χαρακτηρίζεται από πτώση των αξιών της παραδοσιακής ζωής, ξεθώριασαν και οι πατροπαράδοτες αξίες και τα παραδομένα έθιμα του τόπου μας. Ο οδοστρωτήρας του σύγχρονου τρόπου ζωής τείνει να ισοπεδώσει τα πάντα. Έτσι, για τα παιδιά και τα εγγόνια μας, Πάσχα θα σημαίνει -αν δεν σημαίνει ήδη- ένα πλούσιο τραπέζι με αρνί και κόκκινα αβγά και πέραν τούτου ουδέν. Γι' αυτό μας επιτρέπεται, επιβάλλεται μάλλον, μια περιδιάβαση στο παρελθόν, ένα κοσκίνισμα της μνήμης, μη και μείνουν στη θέση τους μερικοί κρίκοι της φθαρμένης αλυσίδας του παρελθόντος μας.

Το Πάσχα στο χωριό, ως τον πόλεμο του '40 τουλάχιστο, ήταν όχι μόνο η μεγαλύτερη θρησκευτική γιορτή, αλλά και σημείο αναφοράς, ένας σταθμός στον ετήσιο κύκλο ζωής των προγόνων μας. Και πρώτ' απ' όλα πρέπει να πούμε ότι οι πρόγονοί μας ήταν άνθρωποι θεοφοβούμενοι. Μπορεί να είχαν πολλά κουσούρια: να τους κατάρτωγε ο φθόνος για το "έχει" του διπλανού, να υπήρχαν ανάμεσά τους και κλέφτες, ψευδομαρτυρες και μικροαπατεώνες, όλοι τους όμως είχαν φόβο Θεού και τηρούσαν τις παραδόσεις.

Αν και, εξανάγκης, όλο το χρόνο είχαν νηστεία, εντούτοις, όλοι τηρούσαν τη Μεγάλη Σαρακοστή. Πενήντα μέρες το σκορδοκόρμιμυδο και η αλάδωτη φασολάδα ήταν στο ημερήσιο διαιτολόγιό τους. Υπήρχαν και ηλικιωμένοι που έτρωγαν τρία ξερά σύκα την ημέρα. Αν το Πάσχα ήταν όψιμο, αυτό ήταν μια ανακούφιση για τους χωριανούς, γιατί τ' αρνιά και τα κατσίκια θα είχαν μεγαλώσει αρκετά και οι κτηνοτρόφοι θα τα πουλούσαν σε καλή τιμή. Αλλά και οι ίδιοι θα είχαν ένα κασίκι της προκοπής -και σπάνια αρνί- για να το θυσιάσουν στη μεγάλη γιορτή. Συνήθως στο χωριό το Πάσχα δεν έψηναν αρνί. Αυτό το θεωρούσαν μεγάλη σπατάλη, γιατί το κρέας θα καταναλωνόταν σε δυο τρεις μέρες. Έτσι, έψηναν ένα μέρος στη γάστρα για το Πάσχα και το υπόλοιπο το τεμάχιζαν, ώστε να περάσουν όλη τη διακαινήσιμη εβδομάδα, μέχρι του Θωμά, ενώ με τα εντόστια έκαναν τα "γιομύδια", είδος στεγνής μαγειρίτσας.

Ο οικογενειάρχης είχε πολλές σκοτούρες για το Πάσχα. Όλοι στην οικογένεια έπρεπε να πάρουν κάτι καινούργιο. Πώς να πάνε έτσι, με τα παλιά, στην εκκλησία κι ύστερα να βγουν στη "λάκκα", στο χοροστάσι; Όλον το χειμώνα οι γυναίκες του σπιτιού ύφαιναν το σκουτί, το έβαφαν, και ύστερα οι άνδρες το πήγαιναν στο ράφτη του χωριού, για να κάμει "σάκο", πανταλόνι και γιλέκο. Όλα αυτά, ως το Πάσχα έπρεπε να είναι έτοιμα.

Τα μικρά παιδιά βολεύονταν με ένα ζευγάρι κόκκινα παπουτσάκια και κάποιο καινούργιο ρουχαλάκι. Μεγαλύτερο ήταν το έξοδο, αν η οικογένεια είχε κορίτσι της παντρειάς. Έπρεπε να ράψουν στις μοδίστερες του χωριού καινούργιο φουστάνι, να αγοράσουν καινούργια παπούτσια και να βγουν στο χορό, να τις δουν οι υποψήφιοι γαμπροί. Όλα αυτά ήταν μεγάλος πονοκέφαλος για τον οικογενειάρχη εκείνης της εποχής με τα περιορισμένα έσοδα.

Η νοικοκυρά είχε τις δικές της φροντίδες. Να ετοιμάσει τα πασχαλινά τσουρέκια, τις "κλούρες" για τον τσοπάνη, για τα βαφτιστήρια, για τα μικρά παιδιά της οικογένειας. Στο κέντρο της κλούρας έβαζαν ένα κόκκινο αβγό και τη διακοσμούσαν με σχήματα που τα έκαναν με το πιρούνι, με το ξεραμένο κεφαλάκι παπαρούνας και με ό,τι άλλο σοφίζόταν καθεμιά. Στα βαφτιστήρια πήγαιναν και αγοραστές λαμπάδες, ενώ τα αναστάσιμα κεριά της οικογένειας ήταν χειροποίητα. Όσοι δεν είχαν μελίτσια, αγόραζαν κεριά από τους μελισσοκόμους και οι γυναίκες του σπιτιού έπλαθαν τα κεριά που τα τύλιγαν σε σπείρες. Εκείνα τα κεριά τα έλεγαν "κλούρες". Άλλη φροντίδα της νοικοκυράς ήταν να βάψει τα κόκκινα αβγά, πολύτιμη τροφή και μεγάλος πειρασμός για τους μικρούς, που τα βλέπαμε με μισό μάτι, ώσπου νάρθει η Ανάσταση για να φάμε το πρώτο κόκκινο αβγό.

Τη Μεγάλη Βδομάδα άρχιζε το "πάστρεμα" του σπιτιού. Τα σκουτιά και τα στρωσίδια έπρεπε να πλυθούν στο ποτάμι, το σπίτι να καθαριστεί, να διώξουν τους ψύλλους, ν' ασπρίσουν τους τοίχους και ν' αλείψουν τα χωματένια δώματα με μυρωδάτο κοκκινόχρωμα. Εφαρμοζόταν, κατά γράμμα, το εθμικό δίστιχο: "Όξω ψύλλοι, όξω πόντοι(ποντικοί)! μέσα γεια, μέσα χαρά, μέσα Μάης με τα λουλούδια". Όλα το Πάσχα έπρεπε να μοσχοβολούν, λες και οι άνθρωποι-έστω από έθιμο- απόβαλλαν τον παλιό εαυτό τους, να καθαρίσουν σπίτι, σώμα και ψυχή και ν' αρχίσουν μια νέα πορεία, μέσα στη μυρωδάτη και ανθιστολόγη ζωγλοπιτική άνοιξη.

Χοροί και τραγούδια

Όλη η Διακαινήσιμη εβδομάδα, από τη Κυριακή της Ανάστασης μέχρι την Κυριακή του Θωμά ήταν αφιερωμένη στον εκκλησιασμό και στη διασκέδαση. Η διασκέδαση γινόταν και στα σπία, αλλά το καθιερωμένο κέντρο ψυχαγωγίας ήταν η πλατεία του χωριού, όπου γινόταν και το καθιερωμένο νυφοπάζαρο. Εκεί στήνονταν διπλοί χοροί (εξωτερικός με άνδρες και εσωτερικός με γυναίκες), πρωί και απόγευμα, τις τρεις αναστάσιμες ημέρες, την Παρασκευή της διακαινήσιμου (θεομητορική γιορτή της Ζωοδόχου Πηγής, όπου και ο φερώνυμος ναός του χωριού)

καθώς και την Κυριακή του Θωμά. Όλα τα τραγούδια λέγονταν με το στόμα, αντιφωνικά. Υπήρχαν οι καλλίφωνοι -άνδρες και γυναίκες- που στήριζαν το τραγούδι και ακολουθούσαν όλοι οι υπόλοιποι. Τα τραγούδια που λέγονταν ήταν παραδοσιακά δημοτικά: μπάτι κορίτσια στο χορό, μου παράγγειλε τ'αηδόνι, μια κοκκινοφορεμένη, ο αμάραντος, αγυάσμος και βασιλικός, Αριστείδης, Γιουσούφ αράπης, η Λενιώ, ο Σμαίλης κ. ά.. Τα πιο πολλά τραγούδια χορεύονταν σε ρυθμούς συρτού και καλαματιανού και λιγότερα σε τσάμικο, που προορίζονταν για νέους άνδρες, που συναγωνίζονταν σε καθισίες και τσαλίμια! Μεταπολεμικά, θυμάμαι το αξέχαστο δίδυμο, Γιώργος Δήμου-Αποστόλης Βρέκος, να χορεύουν στην πλατεία, με έναν ιδιαίτερο τρόπο, τον "Σμαίλη", και να τους παρακολουθεί όλο το χωριό!

Πασχαλινά δρώμενα

Το πιο σημαντικό από τα δρώμενα της Πασχαλιάς ήταν ο παραδοσιακός "αναφανός". Στη μνήμη μου είναι χαραγμένος στιγμή προς στιγμή:

Με βήμα ασταθές και αργό έβγαίνει ο γερόπαπας με τον ψάλτη του από τη χαμηλοτάβανη εκκλησιά μας και ακολουθούσε όλο το χωριό με τις αναμμένες λαμπάδες, το 'να χέρι μπροστά να τις προστατέψει από το πρωινό αεράκι, τότε να τσουρουφλίζεται από τη φλόγα, τότε να ζεματίζεται από τις στάλες του λιωμένου κεριού. Γι'αυτό όμως κανένας δεν ενοχλούνταν...

Όταν έφτανε κάτω από τα μεγάλα δένδρα, ο παπα-Σωτήρης σκέπαζε με το αντιμήνσιο τον πέτρινο βωμό, τοποθετούσε τις τρεις αναμμένες λαμπάδες του στα κηροπήγια και έβαζε τα δυνατά του ν' αποδώσει όση μπορούσε από τη λαμπρότητα των αναστάσιμων ψαλμών. "Πά-σχα ι-ε-ρόν, Πά-σχα ά-γι-ον, Πά-σχα παν-σε-βά-σι-μ-ον..." αντηχούσε και η μακρόσυρτη και μονότονη φωνή του μπαρμπα-Βαγγέλη, του μοναδικού ψάλτη μας.

Απ' όλη εκείνη την τελετουργία, εγώ και οι συνομήλικοί μου -παιδιά του δημοτικού και του γυμνασίου- τίποτα δεν προσέχαμε. Συγκεντρωμένοι από ώρα γύρω από τον αναφανό, κρατούσαμε αναμμένες τις λαμπάδες, όσο πιο κοντά γινόταν στα στοιβαγμένα κέδρα, και είχαμε τ' αυτί τεντωμένο στα λόγια του παπά μας. Μια φράση μόνο περιμέναμε: "Χριστός Ανέστη...". Αμφιβάλλω, αν ο παπάς προλάβαινε να προφέρει τους πρώτους φθόγγους και όλος εκείνος ο παιδόκοσμος έσπρωχνε τις λαμπάδες του όσο πιο βαθιά μπορούσε στα κέδρα του αναφανού! Ο περίβολος της εκκλησίας φεγγολούσε από τις τεράστιες φλόγες που υψώνονταν στον ανοιξιάτικο μουχρό ουρανό.

Το τριζοβόλημα των καιόμενων κέδρων και οι ψαλμοί έσμιγαν σε μια περιεργή συναυλία. Όλο σχεδόν το εκκλησιασμά γύριζε τις πλάτες στον παπά και τον ψάλτη και παρακολουθούσε με θαυμασμό και επιφωνήματα τις ουρανομήκεις φλόγες του αναφανού. Σιωπηλοί, με ορθάνοιχτα μάτια, μέσα σε βαθιά έκσταση, οι απλοϊκοί εκείνοι άνθρωποι κι εμείς ο παιδόκοσμος όλος, βιώναμε εκείνες τις λίγες στιγμές το μέγα μυστήριο της Ανάστασης του Θεανθρώπου με το δικό μας τρόπο. Τον βλέπαμε ωχρό ακόμα από την εντάφια ζωή, ν' ανεβαίνει μέσα από τις φλόγες και να μας ευλογεί με νόημα.

Ύστερα, οι φλόγες έπεφταν και η αναστάσιμη κουστωδία ξανάμπαινε στην εκκλησιά. Εμείς όμως δεν ακολουθούσαμε. Συμμαζεύαμε τα μισοκαμένα κέδρα, συδαιλούσαμε τ' αποκαϊδία της φωτιάς και την ξαναζωντανεύαμε. Καθόμασταν σταυροπόδι ένα γύρο στη θαλωρή της, όπου εύρισκαν καταφύγιο και ζεστασιά και μερικά γεροντάκια.

Θυμάμαι το μπαρμπα-Κωσταντή, κάθε χρόνο στην ίδια θέση καθισμένο, κοντά στη θράκα των καμένων κέδρων του αναφανού. Έβγαζε τα τσαρούχια, πύρωνε τα παγωμένα πόδια του, και καθόταν εκεί ως το πρωί.

Το έθιμο του αναφανού διατηρείται ακόμα, αλλά δεν έχει τη λάμψη του αναφανού των παιδικών μας χρόνων. Πολλοί οι λόγοι: ο ελεύθερος χώρος πίσω από την εκκλησία, που περιορίστηκε κατά πολύ (ηλεκτρικά καλώδια, δένδρα κλπ.), η μείωση του πληθυσμού, που περιορίσε στο ελάχιστο και τους νέους που θα πήγαιναν να κόψουν και να μεταφέρουν κέδρα, και τέλος, οι σημερινοί νέοι που έχουν πολλές παραστάσεις και ο αναφανός δεν τους κάνει ιδιαίτερη εντύπωση, όπως γινόταν στον καιρό μας.

Άλλα δρώμενα

Τα υπόλοιπα δρώμενα των πασχαλινών ημερών δεν έχουν σχέση με τη θρησκευτική παράδοση του χωριού, και μιλούμε πάντα για την προ του Β'παγκόσμιου πολέμου εποχή. Τότε, το Πάσχα ήταν η μόνη ευκαιρία που είχαν οι χωριανοί να τακτοποιήσουν πολλές εκκρεμότητες. Και πρώτη προτεραιότητα είχαν τα συνοικέσια. Οι νέοι και οι νέες, ντυμένοι με τα καλά τους, αντάλασσαν κρυφές ματιές, στο χορό και στις βόλτες, και την επομένη οι γονείς, ξεμοναχιάζονταν πίσω από την εκκλησία και συνταίριαζαν το συνοικέσιο.

Το Πάσχα εύρισκαν επίσης μοναδική ευκαιρία να τακτοποιήσουν και άλλες υποθέσεις, όπως αγοραπωλησίες κτημάτων, ενοικιάσεις αγρών κ.ά., διότι οι περισσότεροι χωριανοί ήταν κτηνοτρόφοι και εξοχίτες και οι ευκαιρίες για άλλη συνάντηση ήταν σπάνιες.-

Λάμπρος Γριβέλλας

ΕΚΛΟΓΕΣ 21-5-2023

Πώς ψήφισαν οι χωριανοί μας

Εγγεγραμμένοι 605 Ψήφισαν 347
Άκυρα 8 Λευκά 1 Έγκυρα 338

ΕΛΑΒΑΝ

Ν.Δ. 219, 64% - ΣΥΡΙΖΑ 34, 10% - ΠΑΣΟΚ 20, -ΚΚΕ 34, 10% - Ελλην. Λύση 7, Νίκη 7

Ο συγχωριανός μας **Φώτης Βρέκος** έλαβε στη Ραχούλα **145** και ήλθε **5ος** στο ψηφοδέλτιο της Ν.Δ., με σύνολο ψήφων στο νομό 4069.

Εκλογές στη Ραχούλα τα παλιότερα χρόνια

Την περίοδο των εκλογών οι πολίτες πρέπει να αφήνονται ανεπηρέαστοι να αποφασίζουν σε ποιον θα εμπιστευτούν την ψήφο τους.

στην πραγματικότητα γίνεται το αντίθετο, αλλά η εφημερίδα μας, όπως γνωρίζουν οι αναγνώστες, τηρεί πάντα τη δημοκρατική αρχή της ιερότητας της ψήφου.

Ας δούμε τότε πώς γίνονταν οι εκλογές τα παλιότερα χρόνια στο χωριό μας. Οι εκλογές στη Ραχούλα, σχεδόν μέχρι τη μετα-

πολίτευση, είχαν το ιδιαίτερο χρώμα τους. Τότε τον πρώτο λόγο είχαν οι κομματάρχες. Κάθε κόμμα είχε τον κομματάρχη του και από εκείνον εξαρτιόταν η τύχη καθενός που προσέφευγε στον κυβερνητικό βουλευτή για να διεκπεραιώσει κάποια υπόθεσή του. Αν δεν έφερνε μαζί του και σημείωμα από τον κομματάρχη του χωριού, οι πόρτα του βουλευτή παρέμενε ερμητικά κλειστή.

Και επειδή τα κόμματα εναλλάσσονταν στην εξουσία, οι χωριανοί φρόντιζαν να μην λένε "όχι" σε κανέναν από τους κομματάρχες που χτυπούσαν την πόρτα τους στις εκλογές. Κάθε κομματάρχη γνωρίζοντας ότι δεν είναι ο μόνος που διεκδικεί την ψήφο του συγχωριανού του, φρόντιζε να λαβαίνει τα μέτρα του, ώστε να τηρείται η αρχή της μυστικότητας. Τα ψηφοδέλτια δίδονταν μακριά από τα περριέργα βλέμματα των χωριανών και κυρίως νύχτα, για περισσότερη ασφάλεια. Το κορυφώμα της...επιχειρήσης όμως γινόταν αργά το βράδυ της παραμονής των εκλογών, και όσο πιο αργά, τόσο το καλύτερο, γιατί ο πονηρός κομματάρχης έπαιρνε από τον ψηφοφόρο τα ψηφοδέλτια των προηγούμενων κομματάρχων και έδινε το δικό του.

Εκείνη τη βραδιά οι πιο πολλοί κομματάρχες έπαιρναν τα σπία του χωριού με τη σειρά, από του Μαρότη μέχρι την Καμάρα, με αναμμένα τα γκαζοκάντηλα για να μη σκοντάφτουν στις πέτρες. Τρύπωναν στα σπία και έδιναν τα ψηφοδέλτιά τους, ενώ έταζαν στους μελλοντικούς ψηφοφόρους τους λαγούς με πετραχήλια! Τώρα, αν δεν εμπιστευόνταν και πολύ το συγκεκριμένο ψηφοφόρο, τότε το ψηφοδέλτιο που του έδινε ήταν σημαδεμένο.

Το βράδυ των εκλογών, μόλις άρχιζε η διαλογή των ψηφοδελτίων, όλοι οι κομματάρχες στήνονταν πίσω από το τραπέζι της διαλογής και παρακολουθούσαν με εντεταμένη την προσοχή τους, ώστε να διαπιστώσουν, αν τα σημαδεμένα ψηφοδέλτια έπεσαν στην κάλπη.

Προπολεμική κάλπη με σφαιρίδια

Ο μακαρίτης ο πατέρας μου, όπως τον θυμάμαι από μικρός, ήταν κομματάρχης ενός βουλευτή του βενιζελικού κόμματος. Όπως οι περισσότεροι χωριανοί, ήταν άνθρωπος ολίγων γραμμάτων- απόφοιτος της Τετάρτης δημοτικού- και στα σημειώματα που έδινε στους χωριανούς, για να τα προσκομίσουν στο βουλευτή, ως είδος κομματικής ταυτότητας, ήταν γραμμένα όλα με γιώτα (ι)! Αυτό βέβαια δεν διέλαθε της προσοχής των χωριανών και, όταν κάποιος κατηγορούταν ως ανορθόγραφος, ανταπαντούσε: "Κι ο μπαρμπα-Θανάσης όλα με γιώτα τα γράφει, αλλά αν σου δώσει σημείωμα, διορίζεσαι!"

Στις εκλογές πάντα υπήρχαν τα παρατράγουδα, αλλά το άπιστευτο είναι ότι συνεχίζονται και στους καιρούς μας!

Λ.Γ.

Προπολεμικό Πάσχα στη Ραχούλα. Η σπάνια αυτή πασχαλινή φωτογραφία είναι μεταξύ 1935 και 1940. Μεταξύ άλλων δείχνει και άποψη του χωριού εκείνης της εποχής: την παλιά εκκλησία και το καμπαναριό, κατοικίες περίξ της πλατείας κ.ά.

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

Το χρονογράφημά μας

"Σόλων, Έλληνες αεί παῖδες εστέ, γέρων δε Έλλην ουκ έστι"

Ιερέας του Άμωνα Δία

Ο τίτλος παραπέμπει στη γνώμη του Αιγύπτιου ιερέα για τους Έλληνες, την οποία εξέφρασε στον Πλάτωνα, όταν εκείνος τον επισκέφθηκε στο ναό του, στις Θήβες της Αιγύπτου, το 592 π.Χ.. Στη διάλεκτο που μιλάμε σημαίνει: "Σόλωνα, εσείς οι Έλληνες μένετε πάντα παιδιά και δεν υπάρχει γέροντας Έλληνας". Ο Πλάτων έγραψε το παραπάνω γεγονός στο διάλογο "Τίμαιος" και από τότε οι σοφοί πασχίζουν να ξεδιαλύνουν τα λόγια του Αιγύπτιου ιερέα. Τι άραγε ήθελε να ειπεί; Ότι οι Έλληνες "είστε νέοι σε ιδέες, σε ακμή και σε δημιουργία" ή το αντίθετο, ότι "παιδαρίζετε επιπόλαια, ακόμα και στα γηρατειά σας";

Οι γνώμες των σοφών ήταν μοιρασμένες. Κάποιοι είπαν πως είναι φανερό ότι ο ιερέας αποθεώνει τα χαρακτηριστικά και την προσωπικότητα των Ελλήνων και το δικαιολογεί ο ίδιος στη συνέχεια της ομιλίας του προς τον Σόλωνα: "Νέοι είστε στις ψυχές σας όλοι. Δεν έχετε πεποιθήσεις ριζωμένες σε κληρονομικές δοξασίες, ούτε γνώσεις γερασμένες".

Δυστυχώς υπάρχει και η άλλη ερμηνεία που δεν είναι καθόλου κολακευτική: ότι δηλαδή, σε πολλά θέματα της καθημερινότητάς μας συμπεριφερόμαστε με απόλυτη έλλειψη σοβαρότητας. Παραμένουμε επιπόλαιοι, "Ωχ, αδερφέ, δε βαριέσαι!" και "Ες αύριον τα σπουδαία!" όπως είπε και ο Αρχίας (τύραννος της Θήβας), πλην όμως, αυτό του κόστισε το κεφάλι του! Το μόνο που μας ενδιαφέρει είναι να έχουμε μια στιγμιαία εξυπηρέτηση, συχνά σε βάρος άλλων. Άλλωστε, αυτή η πλευρά του χαρακτήρα μας είναι υπεύθυνη για το έλλειμμα που έχουμε στο κράτος δικαίου.

Η γνώμη του χρονογράφου είναι πως ο σοφός Αιγύπτιος ιερέας διατύπωσε διαφορούμενη την γνώμη του για τους Έλληνες, εννοώντας και τις δύο παραπάνω θέσεις.

Έχουν περάσει από τότε χιλιάδες χρόνια, αλλά τα λόγια του Αιγύπτιου ιερέα εξακολουθούν να χαρακτηρίζουν και τους σημερινούς Έλληνες. Οι Έλληνες πράγματι είμαστε πάντα παιδιά.

Έχουμε διάθεση για δημιουργία, είμαστε εφευρετικοί και εργατικοί. Βασική προϋπόθεση είναι να μας δοθεί ένα υγιές περιβάλλον εργασίας με υποδομές, χωρίς τη γραφειοκρατία. Δεν είναι τυχαίο που όταν βρισκόμαστε σε χώρες του εξωτερικού που

απουσιάζουν οι ελληνικές παθογένειες, διαπρέπουμε και παράγουμε σημαντικά επιτεύγματα. Παραμένουμε ένας λαός που διαθέτει φρεσκάδα πνεύματος και του αρέσει ο αυτοσχεδιασμός, το νέο και η καινοτομία.

Είμαστε άνθρωποι κοινωνικοί, πρόσχαροι, αγαπούμε την ελευθερία, με αυξημένο ακόμη το αίσθημα της φιλανθρωπίας. Αναγνωρίζουμε την αξία της φιλίας και παραμένουμε εξαιρετικά φιλόξενοι με τους ξένους που επισκέπτονται τη χώρα μας. Είμαστε ένας λαός με φιλότιμο (καθαρά ελληνική λέξη). Μας αρέσει αυτή η αίσθηση της ελευθερίας, που είναι βαθιά ριζωμένη μέσα μας και που είμαστε έτοιμοι να δώσουμε σκληρούς αγώνες για να την διαφυλάξουμε.

Τα παραπάνω αποτελούν τη μια ερμηνεία της φράσης του Αιγύπτιου ιερέα σχετικά με τους Έλληνες. Υπάρχει όμως και η άλλη πλευρά:

Σημαντικές λειτουργίες της Πολιτείας, όπως η οργάνωση, η τοποθέτηση των κατάλληλων προσώπων σε διοικητικές θέσεις, η πάταξη της γραφειοκρατίας, της διαφθοράς και του νεποτισμού(διορισμός συγγενών και φίλων), κ. ά., αντιμετωπίζονται με ελαφρότητα, αδιαφορία και όλα παραπέμπονται σε ένα αόριστο μέλλον, που κάποιοι άλλοι θα τα αντιμετωπίσουν, αλλά και οι άλλοι θα τα παραπέμψουν σε νεότερους και έτσι παραμένουν άλυτα, ώσπου να θρηγήσουμε θύματα, όπως -κακή η ώρα- το ατύχημα με τα τρένα πρόσφατα. Γκρινιάζουμε, παραπονούμαστε για τα κακώς κείμενα της χώρας μας σαν μικρά παιδιά που έχουν αδικηθεί, ενώ όταν μας καταλογίζονται ευθύνες, γινόμαστε έξαλλοι από θυμό, γιατί θεωρούμε ότι εμείς δεν φταίμε σε τίποτα! Σαν μικρά παιδιά προσπαθούμε να ρίξουμε τις ευθύνες σε άλλους.

Παραμένουμε ένας ευκολόπιστος λαός. Μας αρέσουν οι υποσχέσεις, όταν μας προτείνουν εύκολες λύσεις. Όταν μετά διαπιστώνουμε ότι οι υποσχέσεις δεν τηρήθηκαν, φωνάζουμε, βρίζουμε κατά πάντων, μαλώνουμε μεταξύ μας, σαν μικρά παιδιά που τους έταξαν πράγματα οι γονείς τους και δεν τήρησαν την υπόσχεσή τους. Υπέμετρα ατομικιστές, δυσκολευόμαστε να δουλέψουμε ως ομάδα και έχουμε άποψη για τα πάντα.

Από την εποχή που ο Σόλωνας επισκέφτηκε τον Αιγύπτιο ιερέα έχουν περάσει χιλιάδες χρόνια αλλά κάποια πράγματα παραμένουν αναλλοίωτα στη φυσιολογία του Έλληνα. Τελικά πρέπει να αναρωτηθούμε: μήπως έχει φτάσει πια ο καιρός να επενδύσουμε στα θετικά μας χαρακτηριστικά και επιτέλους να ωριμάσουμε ως λαός;

Ο νέος Διογένης

Μια φωτογραφία, χίλιες λέξεις!

Από την Ομάδα: Ραχούλα-Ζωγλόπι

"Μόνη μας πατρίδα η παιδική μας ηλικία"

Σχολική χρονιά 1968 - 1969. Αναμνηστική φωτογραφία του δημοτικού σχολείου Ραχούλας

Δάσκαλοι: ο Γεώργιος Ντολκερας (Διευθυντής του Σχολείου), η Αγαθή Γρυμπογιάννη και η Θάλεια Λεονταράκη, στις δύο μικρότερες τάξεις. Η φωτογραφία είναι επεξεργασμένη και επιχρωματισμένη από τον Γιάννη Κωστίκα.

Εκείνη την εποχή το σχολείο του χωριού μας είχε περί τους 70 μαθητές και ήταν ένα πλήρες τριτάξιο σχολείο, που λειτουργούσε πάντα με τρεις δασκάλους, στην πλειονότητά τους συγχωριανούς.

Μετά το 1970 η μείωση του αριθμού των μαθητών ήταν ραγδαία και ακολούθησε τη μείωση των κατοίκων, ώσπου το σχολείο "έκλεισε" και οι λιγοστοί μαθητές που απόμειναν μετακινήθηκαν στο γειτονικό Καλλιθήρο ή στην πόλη της Καρδίτσας. Αυτή, δυστυχώς, είναι η μοίρα όλης της ελληνικής υπαίθρου.

Εκείνο που επιβάλλεται είναι η αυτοδιοικητική Αρχή (από τον Περιφερειάρχη μέχρι τον Πρόεδρο της Κοινότητας), να φροντίσουν, ώστε να διατηρείται το διδακτήριο σε καλή κατάσταση, γιατί έχει ο καιρός γυρίσματα, και ίσως κάποτε χρειαστεί να υποδεχτεί και πάλι μαθητές.